

23

istum tex. hoc modo tunc p iurisdictionem feuda
 lem recedit ab ordinario qñ constat d iurisdictione
 ne feudi. tex. e hic formalis i vbo qstat possessio
 nes tenere in feudū ergo si e dubius nō recedetur
 ab ordinario. Limitata enim cā limitatum parit
 effectam. l. in agris. ff. d acquir. re. do. l. age. C. de
 transac. Et p hoc audeo dicef q ha opinio relata
 hic p Inno. e verior tene tñ menti illam concor
 diam a me superius datam quia nouissima est.
 Et querit hic Inno. q si agit sup re feudali q
 pena imponetur. decidit q cum agitur conditio
 ne ex lege feudozū. nunq̄ vel raro imponit alia pe
 na q̄ pena amissionis feudi vel alia super re feuda
 li. Sed si agitur coraz ordinario cōi. tūc imponit
 pena legalis siue corporaf. siue alta. Tu adde sing.
 tex. in. c. i. §. porro in ri. que fuit prima cā benefi.
 amitt. in vbo indignationem dñi non euitabit q
 vassallus pun:itur pena indignationis dñi q̄ est pe
 na cōminationis priuandi eum feudo quez tex. sū
 me not. ibi bal. ad litteras applicas dicentes indi
 gnationem beatorū apostolorū non euitabūt. quia
 illa vba cōminant priuationes beneficiorūz ecclesia
 sticorū. z ego allego tex. in. l. ij. in verbo indignati
 onem nostri numinis. C. de peti. bono. sublatif. li.
 x. z bal. post pe. in auct. statum. C. de epi. z cle. z
 quod hñ in auct. de questore. §. i. z in auct. de mā
 datz princi. §. z hec pmittas. z quod voluit bar.
 in extrauagan. qui sunt rebelles. Et inquantuz
 superius dixi q dñs feudi non cognoscit d posses
 sorio. adde bal. in. c. i. de inuesti. in ma. fac vbi al
 legat istam glo. z eaz sequit. z allegat quod habe
 tur in simili in cle. dispendiosam de iudic. z oppo
 nit ibi bal. de lege nulli. C. de iudi. z i. l. si de prope
 tate. C. si a non competen. iud. z rñdet q aliud in
 feudis pp anormalā naturā iurisdictionis feudo
 rum. q̄ suis finibus debet esse contēta. Dicit etiā
 ibi bal. q si dñs spoliavit vassallum cōuenet cor
 ram ordinario. qz nō agit ex lege feudozū s̄z cōdic
 tione. l. si qs in tātā. C. vnde ui. z sic tenz illud qd
 supius ego tenui qd adde ad supius dicta bal. h
 multa ponit i materia feudozū q̄ generalia z trita
 sunt iō nō arbitroz illa esse relatione digna. Dicit
 tñ q quedam e inuestitura plena. z corporalis. z p
 illā acqrit pfectum ius feudi. z vtile dominiū. c. i.
 in ti. quid sit inuestitura z transit possessio. z vtile
 dominiū. qz verbū regis habet pro lege. z allegat
 l. bñ. a zenone. C. de quadr. prescrip. z. l. pe. C. d do
 nat. inter ui z vx. Sicut enim rex p iuramētuz si
 delitatis acquirat plenam fidelitatem. Ita ecōtra
 ipse transiit plenitudinē iur feudal. qz correlati
 uozum eadē e virtus. l. si. C. de ind. vid. toll. Tu
 allega in simili sing. tex. in. c. i. de no. for. fidel. vbi
 sicut vassallus tenet esse f dclis dño. ita z econtra
 dñs vassallo. Pondera accurate istud dictum
 bal. quia pro certo vñ mibi mirabile si verum e q
 d. l. bene azenone. z. d. l. pe. loquētes i pncipe su
 premo vt e impator extēdatur ad regē tene mēti
 tu qui es subditus inclito regi aragonum. z ego
 addo andr. d iser. in. c. i. qui feud. da. poss. in. iij.
 col. vbi sentit q dñs dispositio. l. cum multa. C. d bo.
 que lib. hēat locum in donatione quam facit rex
 filiofamil. z adduco bal. i. d. l. pe. vbi extēdit illaz
 ad regem vt sicut valet donatio ab imperator im
 patrici. ita si fiat a rege regie. z adduco quod pul

27

chre bal. nfo venit in ore in. l. impialē. §. fi. d pro
 bib. alie. feud. p fed. vbi in quolibet iuram. ēco. vñ
 excepta psona regis. e enim rex corporalis regno
 suo deus. z iō dixit idē bal. in. c. cum venissent de
 eo qui mit. in poss. q rex in regno suo e monarcha
 z faciat qd ipse voluit in auct. hoc amplius. C. d
 fideicō. z in prima qstit. ff. z in. l. i. ff. d off. pre
 fec. preto. Pro certo mibi non vñ q sit vera do
 ctrina q leges apponentes precipua priuilegia i
 pialis culmis extēdant ad regem in regno suo.
 Nam impator eqpatur deo. l. si qs maior. C. de
 transf. z ibi dixit bal. q impator ibi eqpat se deo.
 z facit quod hñ in auct. de here. z fal. in prin. vbi
 ipator qeqd facit fac vt deus z in. l. cunctos po
 pulos. C. de sūm. tri. dñ q impator hz celeste ar
 bitrium. Ista nō hz rex in regno ergo q precipuū
 e impatore nō extēdet ad regem. c. quia persona
 le de reg. iur. in. vi. z adduco pulchrum dictū bal.
 in. d. l. sigs maior vbi dicit q dispō illius. l. loquēf
 de impatore nō extēdit ad reges. Et adduco q
 uoluit Bal. in. l. ij. C. de seruitu. z aqua vbi di
 xit q ea que ibi dicunt de impatore non habent
 locum in rege z adduco quod notat in. l. i. ff. d of
 fi. prefec. preto. vbi notatur q reges in suis regnis
 successerunt prefecto pretorio. z sic non successer
 unt in locum impatorz alibi de hoc dabit dice
 di locus. Et faciat quod bellissime voluit an
 gel. in loco extraneo. vñ in Rone. l. i. C. de fide in
 stru. z inf. haste fisc. li. x. q dispositio. d. l. bene a ze
 none non hz locum in populo libero non recogno
 scente supiores. possit adduci in contrariuz quod
 voluit bar. in. l. hostes. ff. de capti in. l. infamē. ff.
 de pub. iudi. in. l. i. ff. de minor. in. l. i. §. de qua. ff.
 d postul. in. l. nō ambigit. ff. de. ll. in. l. iij. §. actor
 ff. de re iudic. in. l. i. C. ne qs in sua cā. Et refert
 h bal. hosti. dicere q dñs inter emphtecotas ha
 bet iurisdictionē sicut inter vassallos s̄z ipse dicit
 q ista opinio a nullo relata e z iō ista e. qz saturnia
 l. i. ff. de senator. Ista non est hui. c. farrago sed
 stare in hac speculatione ista dubitatio vtrū regu
 lariter sit validū ar. de emphtecosi ad feudum. pro
 quo vide que ego dixi plene in. c. i. j. de feud. i ad
 di. dicit etiam h bal. q vassallus non potest dare
 in feudum res ecclesie sibi subiecte vt in. c. i. §. itē
 si epus in ti. in qb. caus. feud. amit. qz illa ecclesia
 hz proprium z p se administratōrē. iō administra
 tio non ptinet ad maiorem z priuatū hoc dicit te
 nuisse toñē blanchū in sua sūma in ti. que res. in
 feud. da. poss. Tu pondera unū gra. solacij. q pōt
 agere pro prelatura in iudicio potest administrat
 prelaturam. c. edoceri de Rpt. cum ibi notat. sed
 prelatus supior pōt agere pro mēbro sibi subiecto
 habente proprium prelaturam vt in. l. sancimus. C.
 de sa. sanc. ecc. z in cle. i. de Rptis z in. c. cum de
 putati. j. eo. z in. c. cum dilectus de success. ab in
 testa. ergo si qd boni hic diximus tribuamus deo
 nostro. liberalissimo largitori. Andreas. Barba.
 quarto nonas martij. Ad. cccc. lxvi.

D

Allecti. Quotidiana pro
 certo est ista decre
 talis z allegabilis multū i utra
 qz censura z hoc intendit. Suf
 ficit actori factuz proponere nec
 cogitur nomē actionis exprime
 b ij

re. vel aliter et melius quo ad intellectum secundum do. ab.
Nomen actionis in libello exprimere pars non
cogitur debet tamen factum ita clare proponere ut
ex eo ius agendi colligatur. vel sic secundum bal. pp au-
ctoꝝ veterum olim actiones id est actus agentium
libelli vocabantur vulgares formule. et quod cadebat a
sillaba cadebat a causa. id est a libello. sed iure canonico
non habet locum illa auctoritas veterum nec de ea est cu-
randum. et scias secundum eundem quod in statutis municipa-
libus quod cadit a sillaba ubi est finale. vel formale ca-
dit a libello. quia statuentium auctoritas ei non suf-
fragatur. sed sufficit verba statuti in effectu proponi. tamen
cauti advocati semper in libello ponunt verba forma-
lia statuti propter multos grossos assessores qui
multi sunt secundum bal. Sed iudicio meo posset adhuc
tex. dari nova inveniatio. ut non solum loquatur in ac-
tione civili sed etiam loquatur in actione criminali
et sic erit hic casus quod sicut de iure canonico. si causa est
civilis sufficit actori factum proponere. Si vero causa
est criminalis sufficit delictum proponere. et sic non
erit necesse in libello accusatorio ponere petitionem
dicendo quare peto talem puniri Sufficit enim pro-
ponere dicitur tunc commissum delictum nec est opus
exprimere legem in libello ex cuius dispositione quis
accusatur. et secundum hoc erit hic casus novissimus quod in li-
bello accusatorio sufficit dicitur tunc exprimere delic-
tum. et ideo poterit sic sumari. sine sit actor siue sit
accusator sufficit de iure canonico proponere fac-
tum. b. d. et sunt due partes. In prima ponitur querel-
la. in secunda provisio. et est pars. c. i. de appel. de cuius fi-
ne hec deciditur. ut apparet in prima compilatione
casus est iste. **E**boracensis archiepiscopus aplice se-
dis legatus compellebat clericos coram se agentes ex-
primere nomen actionis. et eodem modo clericos ac-
cusatores exprimere nomen accusationis. nec aliter
volebat recipere libellum. De hoc conquesti sunt
procurator mandatum illam subtilitatem non curanda. et scri-
bit quibusdam iudicibus quod super libello simplici-
ter et pure factum narretur secundum rei veritatem pro-
cedat. non obstante quod nomen actionis vel accusati-
onis non sit expressum in libello. **N**ota ibi prior
et clericus quod mihi videtur quod hic sit casus contra Inno.
et eodem op. in. c. edoceri de Repris ubi volunt quod
prior solus agere possit in iudicio causa prioratus.
nec requirit consensus capituli sui quod hoc est casus in
sermone quem nemo ponderat. et istud voluit glo. in
c. i. de procur. et in. d. c. edoceri. sed ego multum lu-
lenter examinavi istum passum in. d. c. edoceri da-
nando illas glo. et ad istam tex. et similes vide ibi
rursus. **N**ota ibi archiepiscopus legatum quod archiepiscopus
potest esse legatus aplice vide. c. i. de off. leg. et que
ibi dixi et. c. i. eo. ti. li. vi. **N**ota ibi gravem queri-
moniam quod vidi solenne doc. do. io. de anania ar-
chi. meritissimum quem semper habui in reverentia pa-
na referentem se vidisse quosdam repetentes. c. i. de
accus. dicere quod solemnitas. l. libelloꝝ. ff. de accus.
non erat necessaria de iure canonico et per quosdam in terris te-
poraliter subiectis ecclesie ubi servatur ius canoni-
cum ut in. c. si duobus de appell. non erit necessaria
talis solemnitas. et videtur hoc voluisse laur. et archi.
in. c. libelloꝝ. ij. q. viij. et moventur per istum tex. ubi
sufficit narrare factum sine alia subtilitate. et pro
ista opi. facit iste tex. in quibus dicitur gravem querimo-
niam que verba adaptantur cause criminali. Archi. ta-

men. in. d. c. libelloꝝ in v. lege iulia. dicit quod hec so-
lennitates non requirunt de iure canonico allegat istum
tex. quo casu si voluit archi. se referre ad solennita-
tem exprimendi nomen accusationis. hoc est legis
iulie. ex quo super illo verbo dixit illam doctrinam.
non autem quo ad alias solennitates. dico quod istud vo-
luit ang. in. l. libelloꝝ. ff. de accus. ubi dicit quod de
iure civili hodie non est necesse exprimere nomen le-
gis iulie. quod sicut in civili non requiritur expressio
alicuius singularis actionis. ut in. l. si. C. de inter-
dic. l. edita. C. ededo ita nec in criminalibus in quibus
proceditur secundum formas et ordinem causarum civilium. l.
absente. §. i. ff. de penis et istud videtur voluisse Joannes
de santu. in. d. c. libelloꝝ ubi dicit sufficere in
causa criminali narrare quod talis fecit tale delictum. et
istud sentit dominus dicitur in. d. c. libelloꝝ ubi dicit
non esse necesse exprimere legem ex cuius dispositione
quis accusatur. Sed si volumus intelligere verba archi. pro-
ut sonant. quod loquitur in plurali numero dixit enim non
requirunt hec subtilitates secundum canones. et allat istum
tex. sed posito quod ita sentiat tamen non videtur bene dice-
re. quod etiam de iure canonico requiritur talis solennitas
hoc probatur expresse in. c. tue de procur. ubi coram iu-
dice ecclesiastico agitur de adulterio. et tamen requiritur so-
lennitas illius. l. ut ibi habetur per glo. istud probatur in
c. super hijs de accus. ubi accusator debet se inscribe-
re quod intelligitur secundum formam illius. l. hoc probatur
tex. formal. in. c. l. et. §. d. symo. ubi requiritur legitima
inscriptio ponderanda est illud verbum legitima. quod in-
telligitur legalis et sic videtur voluisse procurator ibi facere men-
tionem de. d. l. libelloꝝ idem etiam probatur tex. in. c.
qualiter el. ij. de accus. hoc est satis probatur in. c. quod
quis et in. c. accusatorum. ij. q. viij. idem si recte consideretur
rationes quare ius civile introduxit illas solenni-
tates habebunt etiam locum in foro canonico ar. c. trans-
lato. de constit. et. c. inter corporalia de transla. pre-
la. Nam in causa criminali requiruntur probationes
lucis meridiana clariores. l. si. C. de probati. eodem
modo de iure canonico. c. sciant. ij. q. viij. et vo-
luit glo. in. c. at si clerici in v. legitima probatione
s. eo. potest etiam esse ratio. ut temeritas accusatorum
refrenetur. l. i. ff. ad turpil. Item quod in tanto crimine va-
gari non licet. l. pretor edixit in prin. ff. de iniur. l.
item exigit. ff. de dolo. istud est habet de iure canonico
ar. c. i. et. c. si. de collusi. detegere faciat glo. ij. q.
viij. in summa et quod voluit Inno. in. c. i. de purga. ca-
no. et in. c. i. de op. no. nunc. et ad istum tex. potest dari
hec responsio negando assumptum quod in causa crimi-
nali loquatur imo solum in causa civili loquitur
quod in dubio verba intelligenda sunt secundum subiectam
materiam. l. si vno. ff. loca. item iste titulus dicitur
tractat de causa civili ergo. item istud probatur
verbum actio hic positum quod similiter respicit causas ci-
vilem ut not. in. fit. de act. in prin. nec obstat istud
verbum gravem querimoniam. ex eo. quod non debet
attendi. quod dicitur ponitur in ordine partis quo casu
verba narrativa non disponunt nec probant ut vo-
luit Jo. an. in. c. dilecto de prebe. et est glo. sing. i. l.
unica. C. quando non pe. par. potest et dicitur quod hoc
verbum querella. seu querimonia verificatur in causa ci-
vili. ut in. c. querellam de elec. c. querellam de pro-
cur. c. querellam de iur. iur. c. querellam. ne prela.
vi. suas. c. querellam de simo. c. irrefragabili. §. ce-
terum de offi. ordi. c. dilecti de maior. et obed. c. i. de

off. leg. c. accedentes de prescrip. l. iij. C. quomodo z quando in. l. i. ff. de iur. patro. tum quia latores legum z canonu z glo. et promiscue vtunt illis vbis c. conquestus de tor. compe. c. querit. ij. q. vij. c. lz de off. leg. l. fi. C. q. z apud quos. l. iij. C. sum. reg. Item dato qd istud. c. loqueret in causa criminali tñ nō tollit omnes solēnitates s3 dūtaxat expref sionem singularis actionis vel accusatōis z ita in dubio d3 intelligi ar. l. si quādo. C. de inoffi. testa. z. c. ecclesia el. ij. de elec. z p 2ñs solēnitas. d. l. libelloz erit seruanda in foro canonico quod ē cōf lauren. arbi. z illos repetētes z maxime quia. d. l. libelloz. ē canonizata. ij. q. viij. libelloz posset tñ ad hoc responderi quod voluit Jo. and. in. c. ex p te de hptis pro certo durus ē passus z indign⁹ sū attingere simbrias eius. s3 nihilominus dictum lau. z archi. videt verissimum. z primo capto illud verbum querellam seu querimoniam. z dico qd ve rificat in causa criminali. z ad hoc adduco glo. sing. z vnicā. lxxi. di. c. maximian⁹ z pro illa glo. dico fore casum in indiuiduo. in. c. cū contingat i verbo querulantibus rīdemus. j. ti. i. vbi proprie verbum querella adaptatur cāe criminali. z facit e. licz suscepto eo. ti. z. c. i. de appel. in v. grauem querimoniam. ergo multo fortius verificatur in cā criminali si addatur illud verbum grauem que rimoniā. z ex hoc capite sustentatur opinio archi. Si autem consideremus verbum actio dico quod verbū actio hic positum h3 relationem ad vbum graue querellaz. hoc appet in decisione ibi hufus modi actio. z sic loquit de ea que inferit ex graui querimonia. ergo formaliter loquit in accusatiōe que resultat ex graui querella z ex hoc tollitur il lud quod opponēbat qd vbu graue querimontam ponitur in narratione partis qz imo talis narratō partis approbat. hic in decisione pape. dñ dicit hu iusmodi actio. tene mētī qz ad istū tex. ē noua in uētio. z est mea ergo accusatio nō d3 intētari sub tili vt requit solēnitas. d. l. libelloz. Et plus au sus sum dicere qd posito qd non esset illud verbum huiusmodi z exprimeret actio dūtaxat solitarie. Dico nihilominus qd verificat in cā criminali. z adduco. l. iij. §. fi. ff. d. sepul. viola. z. l. agraria. ff. d. termo. amo. z p illa iura dicebat solēnis doc. lo. ro. in. l. viro atqz vxo. ff. solu. ma. qd si cōstitutio pro curatozem ad agendum poterit accusare. quia su per verbo actio pprehendit accusatio. z posset for malit argui hoc modo videlz vbi cūqz duo sic se hnt quozum vnū lato sumpto vocabulo venit ap pellatione alterius z eadē rō ē in vtroqz. tunc ius ēt exorbitans disponēs de vno verificat in reli quo allegant glose. tres multū sing. simul. iuncte in cle. auditor. z in cle. i. de hpt. z in cle. i. de elec. z adduci posset. iij. glo. n. c. si postq. §. fi. de elec. li. vi. z quod voluit bar. z alij in auct. s3 con testa tor. C. ad. l. fal. cū si. S3 hoc verbum actio ppre bendit accusatiōem ut probant illa iura z in cāu huins. c. est eadem rō in accusatiōe que ē in actio ne ciuili. imo maior rō est in causa criminali. qz in tereft rei publice vt malefactores puniant. c. vt fame de sen. exco. l. ita vulneratus. ff. ad. l. acq. er go lz iste tex. sit exorbitans a regulis iur. ciuilib. lz loquat in actione habebit locum in accusatiōe. Nec obstat cum allat. c. tue de procur. qz si pon

deretur principium illius. c. dico qd loquit in cau sa mota coram iudice seculari. z lz tex. ibi postea dicat qd debeat seruari solēnitas. l. ciuil. z. c. videt loqui de solemnitate. d. l. libelloz qud dicendū posset dici qd per istum tex. corrigat ille tex. ē tamē dura rñsio qz correctio ē euitanda. l. sancimus. C. de testa. Nec p vba generalia huins. c. vñ p̄p̄ cor rexisse legem. ar. l. si quādo. C. de inoffi. testa. pos set dici qd p̄p̄ ibi non loq̄t assertine. qz dicit si for san oporteat ipsum inscribere locum z oia que cō pprehendēt in. l. ciuili z p 2ñs ille tex. non probat cōem opi. S3 opereprecium ē rīdere ad. c. qualr el. ij. de accus. vbi dicit tex. qd nisi legitima p̄ces serit inscriptio accusatio nullatenus admittat. et quod habet in. d. c. lz ely p quem tex. confunditur vna doctrina bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iud. vbi dixit qd si facta ē accusatio z processum in cā z non p̄cesserit inscriptio. nec fuit oppositum qd tenet accusatio z si postq̄ ē conclusum in cā oppo nat. qd non admittat opponēs. qz vñ tex. in termis contra doctrinam bar. qz vbu nullatenus ē canon late snse. vt est glo. sing. in auct. si qua mulier. C. ad velley. fm do. Gard. in. c. sup litteris de hpt. z p 2ñs accusatio est ipso iure nulla. z sic. d. c. qua liter p̄tradicat huic noue lecte huins. c. nisi dica mus qd procedat in cāu in quo loquit v3 quando agit ad remotionem prelati. z ita limitet. z restri gat iste tex. vt solemnitas. l. libelloz. non debe at seruari de iure canonico nisi in casibus expref sis in iure canonico. Nec obstat cū dicebat qd de beat capi. sensus in quo vnum ius concordet cum alio vt voluit Inno. in. c. i. de op. no. nūc. qz illud procedit in dubio fallit vbi cūqz insultat certitu do ex iure canonico. vt in cāu huins. c. ergo sequi tur qd dictū lau. z archi. probat in tex. isto poterit tamē sic distingui qd aut loquitur quo ad nomē ac cusationis. z tunc non teneatur accusator expri mere nomē legis cuius vigof competit accusatio z istud probat h inducēdo ita vt induci. z in hoc non habeat locum solēnitas. d. l. libelloz. aut loquitur quo ad alia contēta in. d. l. libellozū puta vt scribat se accusator. z vt apponat locum. z tem pus cōmissi criminis z nomē impatorz z vñ qd nō sit necesse apponere nisi hoc petat ab accusato. lz enī accusator se non inscribat. Nihilominus lex sup plet. z habet ac si se inscripisset. facit quod volu it Saly. in. l. in causis. z in. l. fi. C. de accus. z in. l. qui crimē. C. q. accus. non poss. Secus si petat z ex hoc tollunt multa que opponi possent z ad. c. qua liter. z ad. c. sup hys de accus. inquātum volunt debere p̄cedet inscriptionem. dic p̄cedet ex iu re dispositione. qz lex habet pro inscribēte. Et pondera glo. hic in verbo subtiliter inquātū tex. loquitur in singulari numero z glo. colligit nota bile in plurali numero dicēdo not. subtilitates re probādas in causis ecclesiasticis. z istum modum loquēdi concepit archi. in. d. c. libelloz. z p 2ñs videt sensisse de subtilitatibus positis. l. d. l. libel loz. Nota ibi non ita subtiliter qd nimia sub tilitas reprobat in causis ecclesiasticis. c. lz as de iura cal. c. i. de dolo z contu. c. sepe de resti. spol. z eodem modo dicas in causis feudalibus. c. i. §. fi. in ti. de natura feudi. z ibi p̄landr. de iser. S3 mi randū ē vnde procedat hoc scribitur enim luce. v. b ij)

c. q. dictum fuit discipulis pijsissimi saluatoris nri. q. relaxarent reria. sed soli petro fuit dictum. que retia in altum q. celeberrimus doctor Ambrosius exponit vt refert gratianus. xxiii. q. i. c. non turbatur. i. in profundum disputationis ad ipsius eni taqua vniuerse ecclesie pmatē ptinet fidei causas alta disputatione discussas lucida sententia terminari. et uoluit illuminatus doctor Jeronymus relatus a gratiano .c. hec est fides. xxiii. q. i. Ado do si in nouo testō deus noster comendauit subtilitates in causis ecclesiasticis in ipso monarcha. petro. quare p̄p̄ hic reprobatur subtilitates in causis ecclesiasticis. Nam et si peripatetici. quorum princeps fuit Aristoteles posuerunt summū bonum in intellectu speculativo. Et apud theologos effert laudibus ad celum Joā. scot. pp̄ stupendas suas subtilitates et ipator mixtū modū p̄mēdauit p̄p̄ suas subtilitates. vt in. l. cū acutissimi. C. de fideiō. et dicebat bal. in. l. oēs populi. ff. de iust. et iur. in pe. car. versi. nunc aliquid uideamus q. intellectus transcendens ē intellectus subtilis et laudatur mirum i modum Papiuanus et claudius magno ingenio. habuit enim intellectum transcendentem. l. a testatore in ver. claudius magno ingenio. ff. de condic. et demon. Item paulus. et certi alij iuriconsulti. de quibus habetur in. l. scire oēs. §. si maxime. ff. de excus. tut. vbi dicuntur leges ueritatis qui mentē legum considerarunt. et idem bal. in. c. i. de constit. in. v. col. allat ap̄lum dicentes ad corinthios q. interpretatio ē donum dei. q. lsa occidit spiritus uiuificat ad corinthios. ij. c. facit. l. i. C. de profess. qui in vrb. constan. li. xii. vbi in docente requiritur subtilitas debet enim esse subtilis in interpretatione legis facit. c. capellanus de fer. et ideo glo. in. c. cum beatissimus. xxiii. q. i. dixit q. scholaris oēs eligere optimū magistrum. et faciat tex. l. i. fi. C. de here. inst. vbi contemnitur doctor grossus. et per illum tex. dixit ibi Bald. q. subtiles cause debent comitti subtilibus aduocatis. q. propter grossitiam doctor reputatur suspectus quod tene menti quia poterit iudex recusari suspectus propter grossitiam suam et facit. c. i. de cō sangui. et affini. in in versi. q. statuta canonum non ignoret. et ideo egregie dixit Innocent. in. c. per tuas de simo. quem refert Bald. in. l. ab eo. C. quomodo et quando iudex q. si iudex errat in subtilitatib⁹ legum non committit peccatū mortale. faciat quod uoluit hic bal. dum colligit condigna subtilitas reprobatur. l. sicut. §. si debitori. ff. quibus mod. pi. vel hipo. solut. l. si fideiussor. §. quēdam. ff. manda. et multo magis fm̄ eum reprobat̄ur nimia grossities que est quedam inertia que a iure reprobat̄. dicit tamen q. libellus potest formari in vulgari. dūmodo contineat in vulgari ea que debent contineri litteraliter. Et hoc dicit apparere quia in plerisq. locis iudices sunt illiterati vt not. in. l. fi. C. de senten. expi. reci. Et istis apparet q. subtilitas comendatur. et non vituperatur potest responderi vt uoluit glo. p̄ia hic q. quādo subtilitates tendunt ad perniciem sunt reprobande. l. sancim⁹. C. ad trebellia. vnde subtilitas scrupulosa. et pernitiosa que caret equitate et ratione est reprobanda vt ibi. et. l. i. C. vt acti. fab here dibus. et contra beredes et in. d. c. i. §. si. de natu

ra feudi. et ideo dicunt hic scriben. secundum An cen. Hostien. Joan. and. et alios q. est quedā subtilitas tendens ad capiendos et decipiendos simplices in iudicio vel extra et talibus subtilitatibus vtantur homines contra veritatem. et mentem scripturarum. xxxvii. distinc. c. relatum. xvi. q. prima. c. si cupis et ideo dixit glo. in. c. dominus noster. xxii. q. ij. et in. c. cupientes in verbo malignantium de elec. in vi. q. licitum est aduersus tales subtilitates calumniosas vt calumnijs. quedam est subtilitas. que tendit ad ius interpretationem. et ista est comendabilis quia fructuosa. c. capellanus de ferijs. dicta. l. vnica. C. de profess. vrb. roff. lib. duodecimo et eodem modo comendatur subtilitas. que in iudicio vel extra exercetur ad veritatem eliciendam etiam in foro anime c. i. de pe. et remiss. lib. vi. facit. c. in causis de re iudi. Quedam est subtilitas irrationabilis de qua habetur. xlviii. distinc. c. primo et hanc subtilitatem derisit imperator. l. final. C. de legi. Et hac subtilitate vtantur multi. qui in tantum uolunt subtilizare quod se ipsos non intelligunt. Faciat q. sacro dicitur euangelio ex tote prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbe faciat. c. licet et. c. q. grani de cri. fals. l. fina. C. de fideiōmiss. et. c. i. de collus. in ver. subtilis. Nihilominus doctrina docentis debet esse grauis vt in dicta. l. prima et q. scripsit Cicero in principio officiorum q. proprium est oratoris aperte distinguere ornateq. dicere. et ista menti comenda. Nota ibi actio. q. actio non est de necessitate exprimenda in libello et ex hoc colligit hic do. an. q. de ius canonico nō ē necessarius usus actionis. s. sufficere subest equitates ius agendi. et sic reducitur ad illā equitatem ius gentium. que erat anteq. ius ciuile erat proditum. quia sola eqtate naturali agebatur. et factum simpliciter proponebat manu regia iusticia administrabatur quod dictū do. Abb. nō putat esse simpliciter verū vt ex toto sit sublatus usus actionis. Et sic in iudicio non veniant que natura actionis inducit. Non enim est recedendū a iure ciuili nisi quatin⁹ reperit expressum in iure canonico vt in. c. i. de op. no. nūcia. s. nusquam reperitur hoc expressum. imo potius oppositum reperitur de iure canonico expressum. et ad hoc allegat tria iura videlicet. c. examinata. j. co. c. i. j. ti. primo. c. cum ad sedem de resti. spol. vbi p̄p̄ pronunciauit interdictum vnde vi. non competisse. et sic approbat specificam naturam actionis. et repellit agentem vbi in effectu actio non competit. Nec obstat iste tex. imo facit pro. h. enim non dicitur q. non subsistente actione. i. iuri agendi possit agi sed non vt non debet formaliter exprimi nomen actionis. et hoc etiam est de iuri ciuili. Et pro hoc allegat istum tex. in versi. sicut a multis fieri solet. non enim dicit sicut de iure ciuili. et sic tantum intendit excludere pernitiosam subtilitatem actionis. non antes naturam actionis. et vsū prozsus tollere cum vix sine illis recte possit iudicari. fatetur tamen q. quandoque non data forma agendi de iure ciuili. ex quo subest equitas ius gentium. poterit agi de iure canonico. vt notatur in. c. i. de pact. sed de hoc iure non agebat h. et ita residet do. abb. damnato dicto domini an

to. Sed cum do. an. transit hic io. de smol. subdit etia hic do. an. q. hec est ca quare testamētum sollemne fm. equitatem iur gentiu habeat executiones. c. relatū z. c. cum esses de testa. qz in talib? nō videt necessari? fcurfus ad actū denūtiatiōis euangelice qz ex nudo pacto agitur dūz mō equitas suadeat ius agendi ppetere qz talis vsus actionis nō ē necessari? fm. ius canonicū allat qd not. Inno. in. c. q. in ecclesiā de constit. z in. c. qz pleriqs de smu. ecc. miruz ē q do. abb. non retulerit hanc doctrinā do. an. qz si recte ponderet dictum eius ipse sentit qz hodie testamētū factuz cū duobus testibus z pntia presbiteri parochial ad non pias causas valeat non obstāte sollemnitate iuris ciuilis pro certo stupendum dictū ē sed ego dānau illud pluribus rōnibus pro quo vide que dixi in. d. c. cū esses z in. d. c. relatū sed ad fm. dictū adde qz mibi vī q do. an. recte dicat z allego pro dicto suo istū tex. in versiculo non ita subtiliter sed fm. formam canonū quo casu videt excludi ius ciuile qz includendo ius canonicū excludit ius ciuile aliter disponens ar. l. cū pretor. ff. d. iud. c. non ne. de presumpc. z per zsequens vī recessum a iur ciuili iste tex. nec do. an. dicit qz iste tex. excludat vsū actionis sed dicit qz non est necessarius de iur canonico z ideo si factum dō suestigari fm. formam canonū sequitur qz non fm ius ciuile qn aliter disponitur a iure ciuili tum etiaz qz tex. hic dicit vt debeat inuestigari factum z veritas ergo sequitur qz eo ipso qz coram iudice proponitur factum qstat iudici quas actionem intendet qz vī illaz intentare que resultat ex qualitate facti sed si actor velit exprimere actionem de iure canonico ipse potest s3 non pPELLITUR vt hic est tex. ergo non est necessari? vsus actionis faciat. c. notum ij. q. i. vbi verba querulosa habentur loco libelli faciat. c. qz pfulanus. i. q. iiii. z quod voluit bal. in. c. i. s. sanctimus in ti. quo tempore miles i uestitu. pete. debet Nec obstat. c. examinata. j. eo qz non probat s3 iur vt apparet in uersiculo si uolueris vnde potuit intentare iudicium non exprimendo actionem sed si voluit exprimere z ineptā expressit imputetur sibi Nec obstat. c. cum ad sedem qz loquitur in eo qui intentauit actionem in congruam ideo sibi imputet vt p3 hic in glo. Nec obstat. c. i. j. ti. p. in versiculo actio ventiles qz ibi capitur actio propetitione z ita uoluit glo. ibi uel pōt responderi qz intelligatur qn ita est uoluntas proponētis fm. goffre. ibi vnde non tenebatur exprimere actionē sed si voluit exprimere ē sibi mos gerendus. l. circa. ff. de probac. ¶ Not. ibi inquiratis qz iudex ex suo officio inquirere pōt de mō z forma agendi z ē ratio qz sua inter est ne iudiciū reddat ellusorius sed ego dico per istum tex. sing. approbari dictum glo. in. c. i. in versiculo absentia de ellec. li. vj. que comuniter reputatur sing. uoluit enim qz iudex ex officio suo possit petere et sibi mandatum a procuratore aduersario hoc non petente ne iudicium agitandū coram eo sit ellusorius licet bar. alibi tenuerit contrarium nam si ad iudicis officium spectat ingreere de modo z forma agendi vt apte agatur ergo sequitur qz multo fortius spectabit ad officium eius vt persona agens fit habilis ad agendū qz ante omnia persona ē legit

timanda. l. si queramus. ff. de testa. c. i. de accus. z pro illa glo. adduco casum in. c. causamqz. j. eo vbi de hoc dicitur ad plenum z faeiatur. c. ecclesia vt litt. pen. z quod habetur in. c. pastoralis. j. eo debet enim curare iudex fm do. abb. hic vt detur litium finis. c. finem littibus d dolo. z contu. l. qui dam extimauerunt. ff. si cer. pet. z si ineptitudo libelli non deprehendit ex libello sed alios ē inep tus iudex non debet eū lacerare allat Inno. in. c. i. de off. vica. z not. tex. in. c. sacerdotibus xj. q. i. uide tu glo. ibi quam bal. in. l. f. ff. de lib. z post re putat sing. ex quo infert do. abb. qz iudex potest iudicare fm. illud quod ē sibi notum ut notorium si ne alia probatione. l. i. C. qui z aduersus quos se cus si esset notum non vt notorium qz esset notus iudici vt priuato ut notatur in. d. l. i. ¶ Tu d p. dicto uide dicenda in. c. examinata. j. eo vbi ē locus proprius de fo. vide do. an. in comento. c. uestra de cohabi. mul. z cler. ¶ Not. ibi simpliciter z pure factum fm do. car. qz sufficit factum proponere simpliciter z pure ex quo iste tex. fm. cum loquitur indistincte in omnibus iudiciis ecclesia sticis apparet qz talia verba non tollunt ordinem iudicarium alias numquam in foro ecclesiastico seruandus esset ordo iur cum tamen regulariter seruatur preterqz in certis causis vt habetur i clementi. sepe de uerbo. signifi. z in clemen. dispen diosam de iudicis. et in hoc reputat istum textum singula. do. Card. dicens qz si superior comittat cam simplr z pure s3 veritae nō tollit ordo iudici arius et refert hoc uoluisse dnos de ro. decisio ne. xli. z est ratio qz non debet tolli ordo iudicia rius nisi verba commissionis illum necessario tollant sicut si mandatur procedi sine figura iudici. quia tunc bene tollitur. d. clem. sepe Bart. in extrauagan. ad repimen. in uerbo simpliciter quandoqz apponuntur illa uerba sine solēnitate iur non tantum solēnitas iudicij. sed etiam solē nitas extraiudicialis que est de iure ciuili. z sic dicit qz isto casu sufficiunt duo testes etiam si factum de quo agebatur requirebat plures testes. ¶ Dicit etiam qz admittuntur testes infames. qz in fames non admitti est solēnitas iur positui alle gat bal. in. l. filiusfamilias. ff. de donat. quod dicit esse bene notan. Sed posset instari in contrari um z ita residet do. card. do. abb. refert id quod dicit do. card. sed de eo non facit mentionem et etiam refert dicta bar. in. d. l. filiusfamilias. z trā sit com illis. faciat quod uoluit idem bart. in. l. i. ff. de testa. mili. sed non ē locus examinandi dicta Bar. hic. Sed mibi uidetur qz Bart. non recte dicat quo ad testes infames quia posito qz per il la uerba sit sublata solēnitas iur positui tamen quo ad testes non uidetur sublata. z adduco tex. in. c. relatū z in. c. cū esses de testa. vbi in relictis ad pias causas ē sublata solēnitas iur positui z redacti sumus ad ius gentium tamen requiritur qz testes sint idonei z legitimi. vt ibi probatur i v bo idoneis z legitimis. ergo idem dicemus in ca su isto vbi requiritur quod testes sint idonei et legitimi z per consequens non infames z tale sta tutum recipiet declarationem a iur communi vt in dicto. c. cum esses z in. c. relatū ergo et vi de Joan. de smol. in dicta. l. filiusfamilias

vbi reprehendit Bart. per illam rationem que
mibi non vñ sufficiens s; ista nō pfundit dictū bar
z vide bal. l. l. milites C. d. test. mili. z l. l. presbi
teri C. d. ep. z cler. vbi in parte reprehēdit illa dic
ta bar. z vide lodo. ro. pfilio xviii. ubi transit euz
bar. z eundez i. fca. ff. de arbi z bal. in. c. pfanguā
nei de re iud. z etiā quo ad illud q; duo testes suf
ficient dico esse contra casum. l. fi. C. de fiduif. in
versiculo vt p ampliores homines veritas clucef
cat z pōito q; dictū bar. procederet q; testes infā
mes possent recipi tamen dic q; nō crederetur eis
si redderent malas cāz dicti sui ad h adduco bal.
in. l. solam. C. de testi. ad fi. vbi dicit q; licet iudex
habeat arbitrium de iur z de facto nō tamen pōt
credere testi reddēti malas cāz dicti vide do. an. i.
c. i. d. app. vbi dicit q; statutū nō pōt facere q; cre
datur dicto testis reddent; malam cāz dicti tene
menti ¶ Sed do. an. hic colligit q; per illa verba
simpliciter z pure excludit processus rigorosus a
iure civili inductus z procedendū ē fm equitates
iuris canonici nibillomin^o seruato ordine iudicia
rio quo ad alia d quo i d. cle. dispendiosā sed do.
abb. dicit q; do. an. non bene dicit nec istud colli
git ex isto tex. hic enim nulla fit mentio de iur. ci
uili vnde non tollit hec decretalis vsuz actionis
nec etiā ordinem iudicior; a iur. civili inductū
non improbatū expresse in iure canonico vt proba
tur per totū istum titulū vbi fit semp persecutio d
ordine iudiciario seruando. itez fm hoc dicta cle.
sepe. z d. cle. dispendiosam nullam specialitates in
ducerent quod ē falsum vt in eis patet imo plus
dicit q; etiam legati de latere non possint q; mitte
re cāz sublato ordine iudiciario vt procedat sim
pliciter z de plano vt dicit glo. not. in. c. fi. de he
ret. li. vj. z ideo colligit aliud nōle ex tex. q; ista v
ba non tollit ordinem iudiciarium sed perniciosa
subtilitatē quod dicit esse bene notan. q; sepe ap
ponunt ista verba in litteris principis z de proprio
significato idest q; sine plica. z inuolutione z sine
malitia ad hoc faciat glo. in cle. sepe. de verb. sig.
in vsiculo malitia sed ordo iudiciarius nō est inuē
tus ad decipiendū z inuoluendū sed pot; vt omis
cesset malitia z in fauorem publicū hinc ē q; hūis
sollemnitatibus etiam partes renunciare nō possūt
vt notat in. c. fi. de iud. li. vj. z in. c. d. causis d off.
deleg. ¶ Sed mihi vñ q; recte loquatur do. an. qz
cum papa refferat se ad canones videtur processū
tollere rigorosus inductum a iure civili z id vidē
tur sublata ea que sunt de apicib; iur. puta utrus
oziatum ex aliquo actu d dictio ex lege uel actio in
factum z similia vnde licet non tollat ordinem iu
diciariū tamen tollit rigorem iudicior; maxime
hoc procedit ex eo qz tex. dicit z fm. statuta sanc
torum patrum Ex quibus verbis apparet q; exclu
dit legem seculi z dicit fm. veritatem z ideo mihi
vñ q; iste tex. non dicat aliud nisi q; sufficiat talis
qualis petitio z istud important ista verba z ad
hoc adduco bal. in. l. i. C. ut in poss. leg. ubi dicit
statutum disponit q; sufficiat simplex querella q;
sufficiat q; in actis. faciat scribi suā petitionē uer
balem qz papa hic q; numerat duo vs fm. canones
z fm. instituta sanctorum patrum z ideo sola que
rella sufficiat ut d. c. notum ij. q. i. z de isto uerbo
simpliciter uide tex. z bal. in. l. manifestissimi z in

l. si non simpliciter. C. d. edil. act. z l. l. fi. C. d. dot.
promiss. z in. l. gallus. §. i. ff. de lib. z postu. ubi di
cit q; si conditio inest ex natura z exprimitur di
citur factū explicari simpliciē quod ē bene notan.
propter statuta z ita consului hoc anno mutine z
obtinui z adduxi tex. ad hoc non ponderatus ab
aliquo in. c. preterea de off. deleg. in versiculo sim
pliciter z allabaz bar. in. l. i. §. si quis simplicitē
ff. de uerb. ob. z in. l. i. ff. de vulg. z pupp. z in. l.
i. §. si accusatus. ff. ad turp. z in. l. de etate. §. q; autē
z §. nihil de interrog. actio z in extrauag. ad rep.
in uerbo summarie tex. in. c. pe. de procur. li. vj. z
ibi dominicū z tex. i. c. scriptū d pscra. di. ij. c. cū
q; tingat d off. deleg. c. ij. d fortilig. bal. in. c. super
litteris d rescriptis tex. in. l. iubemus. C. d. app. z
c. ij. d accus. li. vj. c. ad audientiam d appell. c. uita
ris d iure iur. c. i. d postul. pl. li. vj. c. i. d summ. tri.
c. ij. d pac. c. pterea el. ij. d off. delegat; z pondera
uerbum fm. ueritatem ē enim amica ueritas legi
bus ut in. l. i. in uerbo ueritatem colimus. C. d. in
dic. uid. toll. l. is apud quem. C. d. edendo z faciat
quod uoluit bal. in. c. i. d no. for. fidel. ubi dicit q;
pnceps debet decidere causam sola facti uerita
te inspecta etiā si ordo iudiciarius esset obmissus
allat not. tex. i. c. ad petitionē d accus. z uide bal.
in. l. iustitia. ff. de iusti. z iure ubi querit quid si ē
commissa causa de iure iusticia z ueritate inspec
ta dicit q; debet seruari ius cōe z ius municipale
z idem bal. in. l. nemo. C. desenten. z intelo. om.
iudi. ubi dixit q; si pnceps q; titit cāz d uitate itelli
git cui ius patrocinaf nō autē intelligit q; ex nu
do pacto possit agi. ¶ Nota ē d uitate fm. vna
cāus positionez q; statutū tollēs modū procedēdi
secundū eqtatē canonicā z redducēs ad rigorem
iur. civil. non ualz. c. ij. de probat. ex quo potest at
tētari fm. do. an. non ualere statutum. q; in foro ca
nonico non possit agi ex nudo pacto uel iuramēto
z q; testamētum coram duob; testibus uel tribus
non haberet executionē. Tu de hoc uide que dixi
plene in. d. c. cū esses. ¶ Nota ē fm. alium modū
loquēdi q; iste archiep; nō potuit q; mittere causaz
tractadam preter ius canonicum. Tu de hoc vi
de glo. que reputat sing. in. c. fi. de hēti. lib. vi. que
uoluit q; nō pōt legatus d latef cōmittere causam
non seruato ordine iudiciario. sed alia glo. ē in cle
mē. sepe de vb. signi. z in. c. indēnitatib; d elec. li.
vi. z est ratio. qz episcopus d; ē custos canonis.
z non violator. xxv. q. ij. c. institutionis. Et colli
git h; hosti. q; si iudex uidet principalem eē nimis
simplicem q; d facili possit decipi potest mandare
q; rīdeat p aduocatum faciat. c. pastoralis. j. co.
z id cū tex. iste dicit a multis intelligit hosti. i. ad
uocatis canillofis peruertētib; iura. vt. l. fi. post
prin. C. mādatis z ibi dicit glo. sing. q; aduocati
oia mala nouerunt ut in auct. constitu. q; ex ascripti
z lib. mat. in princi. col. quinta. c. ad audientiam
de deci. z faciat glo. in. c. i. de confess. in sexto que
dicit q; aduocatus dicit clientulo. si confitearis
perdes causam. z dicit Hostiens. q; isti. admo
dum iudeozū conantur simplices capere in ser
mone vt in auctenti. de exhiben. re. §. illud z §. se
quenti. quis autem debet occurere. iudex ecclesia
stic; uide do. abb. in. c. i. de iur. eal. vbi dicit se au
disse a ualentissimis aduocat; q; sepissime propē

12
 importunitatem amicorum assumunt causas iniu-
 stas et obtinent et credit eos teneri ad interesse fa-
 ciat quod not. Inno. in. c. sicut dignum de homi-
 cid. et vide bal. in. l. ita vulneratus. ff. ad. l. acquil.
 ubi refert qd quidam aduocatus ad hoc vt euade-
 ret quedam a pena capitis cum percussisset mortali-
 quedam consului qd sanguinei occisoris faceret oc-
 cidi maturius p alium qd tale consilium no pro-
 dest quando est certu illum mori ex primo vulne-
 re sed ille aduocatus habebit premiū qd debet la-
 queo suspendi pro tali consilio ¶ Ex predictis ap-
 paret qd duplex est intellectus ad istud. c. fm. scri-
 bentes hic primus est qd causa istorum fratru ver-
 tebatur coram isto archiepiscopo vt coram iudice
 qui compellebat istos ad exprimendam actionem
 et ideo fuerunt isti fratres conquesti et propter hoc
 causa fuit commissa vt sequitur alius intellectus e-
 qd isti qui compellebat erant iudices delegati isti
 us archiepiscopi et h faciebant qd iste archiepisco-
 pus sub hac forma commiserat vel vigore statuti
 archiepiscopalis et sic no ualet statutum episcopi
 contra ius coe canonicum pro quo vide io. an. in
 c. fi. de app. li. vj. et in. c. fi. de off. archipresbi. per
 fede. de se. consilio xvij. vide bal. i. l. programa. C.
 comi. vel epi. et que dixi i. c. i. j. de loca. glo. prima
 fuit declarata i notabilib⁹ ¶ Sed inquantuz glo.
 ista vult qd vbi d bona fide agit repellunt ea que
 sunt de apicibus ius per istam glo. alias con-
 sului statutū disponit qd i causis viduarū iudex d
 beat seruare equitatem et bonam fidem qd i tali iu-
 dicio non requiritur ordo excussionis et adduce-
 bam glo. valde sing. i. l. si mancipiū. §. i. ff. d. eucit.
 que vult qd vbi agitur de equitate et bona fide no
 seruant ea qd sūt d apicib⁹ iuris et ordo excussionis
 est de apicibus ius et adducebam dictum bar. in
 suis apostilis in d. §. i. vbi dicit qd exceptio ordi-
 nis intelligit esse de apicibus ius et iducit ad que-
 stionem statuti dicentis qd super diuisorū proce-
 datur de bono et equo et fm. veritatem qd agens
 non possit repellī p exceptionem ordinis qd bene
 notabis pro statuto huius vrbis volentis potesta-
 tem debere iudicare de bono. et equo i causis vidua-
 rum et c. e. vtile ad forum mercatorū vbi cause de-
 ciduntur ex bono et equo vt in. l. qustus et ibi bar.
 ff. mand. et in. l. fideiusor. §. quedam eo ti. et p bal.
 in. l. si pro ea. C. mand. et i. l. ij. C. de consti. pecu.
 ¶ In glo. ij. opp. contra tex. in eo. qd dicit actione
 non proponenda de. c. i. de mutu. peti. de. c. exami-
 nata. j. co. 2. si. vbi etiam fm. canones exprimitur
 actio in libello qd sine actione nemo experitur. l. si
 pupilli. ff. de neg. gest. ergo. so. aut queritur fm. le-
 ges et actio e exprimenda aut queritur fm. cano-
 nes et tunc si quis vult exprimere potest et si inep-
 tam proposuit sibi imputet potest tamē postea pro-
 ponere aptam vt in d. c. examinata non tamē com-
 pelletur exprimere si non vult nisi fm. lauren. qn
 ex causa narrata in libello plures actiōes oriri po-
 sunt ar. l. si collonus. ff. arb. fur. ces. ¶ Nam si ago d
 ticiū qui arbores meas incidit dubitari potest
 an velis agere ex edicto arbo. fur. ces. an actū. l. ac-
 quil. Item si peterem rem furtiue subtractam du-
 bitari potest an agatur ad exhibē. an rei uediē. an
 conditione furtiua an actione furti et habent isti
 diuersi modi diuersos modos et aliter fit p demna

13
 tio in vna et aliter in alia ideo dicit lauren. vt ref-
 fert glo. exprimendam esse actionem aliter non s3
 causa petitionis semper exprimenda est alias non
 gndif. c. fi. de libell. obla. et hoc in actione psona-
 li sed in ac. iōne finali non tenetur nisi velit hoc in
 effectu vult prima pars huius glo. ¶ In fa. parte
 querit quid sit actio et respondet vt habetur in ca-
 et si queratur que sit causa die ipsum factū ex quo
 oritur illa obligatio vt qtraber delinquere quasi
 contraber et familia obligatio oritur ex ipso facto
 a iure aprobato ita notat in. l. i. in prin. ff. d. eden.
 insti. de actio in prin. varie tamen loquuntur scri-
 bentes ibi et d3 obligatio esse imat act. l. lic3. §. ea
 ff. de procur. puta mutuauit tibi p. ex isto pacto ori-
 tur obligatio qd obligatus es ad redenduz. c. dil-
 lecti. j. ti. p. l. cum quid. ff. si cer. pe. pro executio-
 ne huius obligationis oritur actio qd e quoddam
 ius agendi vt in glo. et habetur in. l. certi dicitio
 ff. si cer. pe. et an causa sit exprimenda plene habe-
 tur in. c. ij. de libell. obla et in. d. l. i. ff. de. edendo
 et est duplex causa tam in actione reali qd in actio-
 ne personali vna e remota alia vero est propinqua
 ca vero remota in actione psonali e ipsuz factū ex
 quo oritur obligatio puta ago qd mutuauit ca ve-
 ro propinqua e ipsa obligatio na ideo ago qd es
 mihi obligatus s3 in actione reali ca remota e ip3
 factū ex quo causat dominium p ius agendi pu-
 ta peto rez qd fuit mihi obligata vel qd fuit mihi
 vendita vel tradita ca uero propinqua e ipsuz do-
 minū seu ipuz ius catuz ex ipo facto ¶ Et de g^o
 an ca sit exprimenda in libello et dic qd i personali
 actione e exprimenda causa remota vt quia muta-
 uit nec sufficit exprimere causam propinquam. qd
 mihi obligatus es quia cum multe possent ee ob-
 ligationis cause non poss3 reus ex huius cause pro-
 pinque expressione mature deliberat an velit ce-
 dere an contedere vt notatur in. c. fi. de libel. ob-
 la. et in. l. i. de edendo ideo d33 exprimer causas re-
 motam. nec tenetur exprimere causam propinquā
 quia exprimendo causam remotam presumitur ca
 propinqua. Si enim peto. r. quia mutuauit presu-
 mitur obligatio d pseti ar. l. i. C. de probat. et ideo
 dicimus sufficere qd libellus concludat presump-
 tiue. l. omnes. §. lucius. ff. que in fraud. credi. s3 in
 actione reali causa remota non e necessario expri-
 menda s3 si vult potest. d33 tamē exprimer causam
 propinquam vt quia sum dominus et et quia cum
 una sit causa acquirēdi dominium. nec potuit ac-
 greē ex pluribus vt in. c. inf. dilectos de fide in-
 stru. l. an eadē. §. actiones. ff. de excep. re. iud. sa-
 tis potest reo institue actor ex expressione huius
 cause tamē quia vtile e isti reo vt no exprimatur
 causa remota. quia si gñalit egit totum suum ius
 deduxisse videt in iudicio et si succubuit non pote-
 rit ageē ex alia ca. c. abbate sane de red. iud. lib.
 vi. et d. §. actiones. S3 si queratur vtrum actio sit
 exprimenda in libello. dic qd si capim⁹ actionē pro
 quadā atiqua solēnitate et formula vbor i qd ca-
 debat a sillaba cadebat a toto no e necē hodie ta-
 le solēnitatē suaf nec d ius cano. nec d ius civili. C.
 de fōml. l. i. S3 si sumim⁹ actionē prope pro effectu
 et pro ius agēdi prout e quoddā ius prosequēdi i iu-
 dicio qd sibi dbeē et isto ius eū sit icorpale no pī ex-
 pmi vt not. i. l. edita. C. d. edē. s3 e necē expmer ip3

factū ex quo concludat ipsū ius agēdi. c. si. d. li-
 bel. obla. si aut capitur actio pro nomine ipsi iur-
 agendi vt rei uēdicatio actio ad exhibēdū certi cō-
 dictio actio furti z similes z tunc sunt due opinio-
 nes tam de iur canonico q̄ de iure civili ¶ Quis-
 dam tenent indistincte actionem non esse de iure
 exprimendam vt hic uoluit Inno. alij ut lauren-
 tenent q̄ ubi possit plures actiones oriri ex facto
 narrato debet exprimi actio quod scēt h̄ Inno.
 z hosti. dicens q̄ regulariter sufficit exprimer fac-
 tus fm. canones nisi iudex ex causa rationabili ui-
 deat reum posse decipi si non exprimat q̄ tunc
 supplebit iudex ex officio suo ut. l. i. ff. d. off. assess.
 z pp hoc ēt p̄mittitur aduocat̄ r̄ndere ad positio-
 nes propter simplicitatem clientuli. c. pastoralis. j.
 co. Item de iure civili sunt etiam opiniones qui-
 dam tenent q̄ semper sit exprimēda actio p. l. quo-
 tiens. §. i. ff. de. admini. tuto z insti. d. act̄ i prin-
 z. l. fi. C. de interdic. z hanc opi. sequitur glo. in. l.
 i. ff. de edendo z ē ratio q̄ uile ē reo vt exprimat̄
 q̄ forte actor proponet eam inepte z succumbet
 sed ista non est bona ratio tamquā deceptoria q̄
 nemini obem̄ paraſ laqueos. c. litteras de resti-
 spo. f. cōis opi. docto. i. d. l. edita. C. d. edē. z i. d. l.
 i. ff. eo. z Inno. z io. an. z alioz h̄ ē vt nō sit necē
 exprimeſ q̄ proponēdo factū semp̄ ellici pōt mod̄
 agendi seu ipsa actio intentata z hoc tam de iure
 canonico q̄ d̄ iur civili z istud uoluit glo. i. e. quo
 iur vii. di. z glo. in auct. de exhib. reis in prin. in
 uerſicalo libellum que dicit q̄ de cōsuetudine ser-
 uatur vt non exprimat̄ actio z potest recte pro-
 bari hoc q̄ euz reus possit esse certus p̄ rem z cās
 satis est. l. i. ff. de edendo z q̄ possit contingere q̄
 ex eodem facto possit plures actiones competere
 dubitari possit que actio tūc uideatur intentata
 distinguit cy. in d. l. edita z do. an. z do. abb. h̄ q̄
 aut sunt plures p̄petentes ad diuersa z presumitur
 intentata illa que competit ar. l. gallus. §. i. ff. de
 lib. z postu. faciat quod notatur in. c. p̄stitū. de
 religio. domi. aut sunt plures p̄petent. ad idem z
 tunc aut vna ē general. z alia specialis aut ambe
 speciales si vna est general. z alia specialis tūc pre-
 sumitur intentata specialis ar. l. hoc legatū. ff. de
 leg. iij. tenet bar in. l. i. ff. de edendo si ambe sunt
 speciales vel ambe generales tūc aut ex facto pro-
 posito vtraq̄ pōt colligi z tunc distingue aut fm.
 alteram aliquid est sup̄sue narratū z fm̄ alā ni-
 hil sup̄sue z v̄ intētata illa fm̄. quam nihil est
 sup̄sue q̄ uerba debent aliquid operari. l. si q̄
 C. de inoff. testa. c. si papa d̄ puil. in vj. pone exem-
 plam de legato mibi facto p̄petūt mibi plures ac-
 tiones. l. i. C. cōis de leg. notatur in. c. rainucius. d̄
 testa. modo pone q̄ dixi in libello testator̄ rez suaz
 mibi legauit id̄ z c̄. uideoz intentare rei uēdicā-
 tionē als si dicerem̄ intentatam esse personalem
 actionem ēt sup̄sue q̄ nihil oparetur illud
 uerbum suam. naz rem alienam potest testator̄ le-
 gare z actio personalis competit contra heredem
 insti. de leg. §. non solum z notatur in. c. filius de
 testa. z uerba debent aliquid operari si uero fm̄.
 vtranq̄ actionē est sup̄sue tunc presumet̄
 intentata illa p̄ quam minus uerba sup̄sue vt
 in p̄facto exemplo cum dico mibi legatam rem
 testatoris q̄ si dicerem̄ intentatam actionē ex te

stamento tunc sup̄sue q̄ nō apparet illam rem esse
 testatoris si dicimus intentatam reuendicationē
 tunc sup̄sue q̄ non oportet allare causā remo-
 tā in rei uendicatione vt dictum est q̄ sufficit di-
 cere q̄ sim dominus q̄ minus sup̄sue z potuit
 exprimi ad maiorem declarationem ideo ista pre-
 sumeretur intentata ar. d. c. si papa de puil. in vj.
 z ideo dicunt scribentes in. d. l. i. ff. de eden. q̄ si li-
 bellus est formatus ita q̄ concludat statim sciri po-
 test que actio intentet̄ q̄ omnes actiones de mū-
 do habēt media distincta qua propter non est ne-
 cesse q̄ actio exprimat̄ in libello vt hic per do.
 an. z per do. abb. z plene per bar. angl. z bal. in d.
 l. i. ff. de edendo z p̄ bal. i. R̄petitōe d. l. edita. C.
 de edendo z q̄ materia ista tangitur in. c. i. j. d̄ li-
 bell. obla. ideo accomodatus locus examinationi
 erit ibi ideo aliter circa hoc nō insisto ¶ Ultimo
 inquātū iste tex. dicit ne ita subtiliter sicut a mul-
 tis fieri solet probatur hic q̄ cause de iur canonico
 nō sunt decidēde fm̄ rigorem legū nec fm̄ glo-
 sas nec fm̄ doctores rigorem ipsum sequēt̄ Et
 per istum tex. arguit h̄ hosti. contra multas glo.
 Inno. rigorosas faciat quod habetur in. c. litte-
 ris de iur cal. z in. c. per tuas de arbi ¶ Ego autem
 dico hic fore casum nouum z sing. contra multas
 doctrinas bar. rigorosas z placentes vulgo z lai-
 cis z maxime contra illam suam opi. rigorosam
 quam ipse posuit in. l. si dominium. ff. de furt̄ et
 etiam contra illam quam ipse tenuit contra ma-
 trem decedente filio suo pupillo intestato de qua
 fecit commemorationem bal. in. c. i. in titulo de
 successio. feudo. in. v̄sibus feudo. ubi dixit q̄ pro
 certo Bar. fuit homo subtilis z sequutus fu-
 it opiniones multum placentes laicis z prop̄ hoc
 dicit fecisse multum de honof suis opinionibus.
 pro certo opiniones placētes vulgo rigorose dam-
 nate sunt p̄ istum tex. z faciat tex. in. l. si dictus. ff.
 de eue. in v̄. non ita ut uulgus opinat̄ z faciat il-
 lud quod scripsit Seneca in prima tragedia vul-
 gus infidum bonis z faciat. l. i. ff. de senator. z id̄
 Bal. ibi colligit contra pegrinas opiniones do-
 ctorum z faciat illud quod scribitur in sacro euan-
 gelio tu. solus p̄egrinus ī Iherusl̄. z id̄ recte ar-
 guit Bal. in. l. fi. C. d̄ pe. iudi. qui mal. iudica. q̄
 doctor. qui tenet nouas z insolitas opiniones pre-
 sumitur ignorans allegat. d. l. i. ff. de senator.
 ¶ Tu limita nisi confunderet comunes opiniones
 optimis rōnibus z subtilioribus motiuis. ar. c. ca-
 pellanus. de feriis z. c. ego sol. ix. di. z quod ha-
 bet i. l. i. als. ij. §. neq̄. C. d̄ uete. iur. enucle. ubi
 deus sepe numero aperit igeniū vni magis q̄ alijs
 maioribus faciat quod scripsit Jeronymus ī pro-
 logo biblie. hec doctus plato nesciuit h̄ demoste-
 nes eloquēs ignorat. ¶ Pondera ēt q̄ h̄ uideretur
 casus pro eo quod dixit ang. in. l. si idem cum eo-
 dem. ff. de iur. om. iudic. ubi dixit ē casum valde
 elegantem q̄ ubi non habemus casum legis lici-
 tum ē uobis allegare auctoritatem maiorem pro
 quo dicto est casus in. c. i. d̄ deci. quia pro certo h̄
 est casus a contrario quem ad hoc reputo uicū
 z sing. Deus liberalissimas largitor laudetur in
 secula. Andreas Barbatia Decimotercio Ka-
 lendas Aprilis. Milleſimo quadringentesimo
 sexagesimoſexto.

Intellerimus. ^{Excōi}
^{catus}
pōt conveniri b. d. vel sic excōi-
catus ad iudicium trahitur ne
de sua malicia possit gloziari b.
d. primo ponitur questio fo. ref
pōsto ibi respōdem? ul sic fm do. abb. excōicat? i
iudicio nisi vt reus stare non potest hoc dicit z est
summarium gñalius secundū cū. Et pro certo mo
re suo eleganter loquitur quia ex hoc summario
sequitur regula generalis q̄ excōicatus nō solum
nō poterit stare in iudicio vt agens qz nec poterit
stare et ut aduocat? nec ut iudex nec ut testis nec
ut sollicitator cāe nec ut notarius fac quod notat
in. c. decernim? de sen. exco. in vj. c. pe. z. fi. de ex-
cep. xj. q. iij. c. cum excōicati. c. pia de exceptio li.
vi. z istud colligit pp verbū stare positū in tex. isto
in se hec dicta vera sunt s3 quo ad istuz tex. iudi-
cio meo nō procedunt quod sic demonstro ad oc-
calum exceptio fit a regula. l. namq. ff. d. pe. leg. l.
in hūf. d. ff. legi. xxxij. q. vij. c. dñs S3 iste tex. fac
exceptionē q̄ excōicatus pōt stare in iudicio vt re
us ergo regula est q̄ nō poterit star i iudicio vt
actor z lz illud verbum stare i iudicio sit latum z
amplū verbū tñ fstringit p verbū zueniri sequēs
z per cōsequēs nō bene sūmanit istū tex. do. abb.
z iō verius ē cōe sumariū doctoz s3 excōicat? po
terit zueniri i iudicio s3 nō zuenire ¶ Not ibi p
aliū debz. qz iudicio meo ē hic cāus q̄ vbicūque
aliquis generaliter inhabilitat ad iudiciū z fspec
ta certi act? habilitat q̄ quo ad illū actū nō solū
pōit p se agē s; pōit cōstituef procuratorē z ad
h adducoellantē tex. in. l. et. s. ex pterito tēpoz. ff.
d. manu vfdic. p quē tex. dixit ibi bar. q̄ eo casu
quo mior pōt star in iudicio d p se poterit i illo ac
tu pstituire procuratorē de p se faciat. l. diuus. s.
fi. ff. qui petāt tnto. z. c. ex parte d resti. spo. z ad
duco dictū Inno. f. c. cum. i. z a. de re. iud. vbi di
xit q̄ eo casu quo monachus pōt stare i iudicio si
ne p̄sensu abbatz poterit cōstituire procuratores
sine consensu abbatz faciat et quod notat i. c. cū
dillecta d rescriptis vbi eo casu quo monach? po
nitur ad regimē ecclesie pōt agere pro iure ecclesie
sine cōsensu abb. ita poterit pstituire procuratorē
sine cōsensu abbatz faciat qd voluit inno. f. c. edo
ceri d rescriptis vbi dicit q̄ eo casu quo solus pre
latus pōt agere i iudicio poterit solas constituere
procuratorē faciat qd voluit bar. f. l. seruos. ff. de
ali z cib. leg. vbi dixit q̄ eo casu quo seruus pōt
stare i iudicio sine consensu domini poterit cōstitu
ere i illo procuratorē z idem dixit i fratrib? mino
rib? facit qd voluit dominic? f. c. fi. d. iudi. in vj.
vbi dixit q̄ eo casu quo filius familias pōt stare
in iudicio sine p̄sensu p̄ris poterit constituere pro
curatorē sine p̄sensu p̄ris faciat qd voluit bal. in
l. filius fa. ff. de procur. vbi allat Inno. f. d. e. cuz
i. z a. z qd voluit idem bal. f. Rebrica s d procur. z
q̄ et ipse voluit f. c. edoceri i apostilib? vbi de hoc
dicit se allare casū i. l. s3 si vni? s. filio p̄sequenti
ff. de iur. z qd voluit bar. in. l. ij. s. si curatores. ff.
qui petu z qd voluit bal. in. l. neqz. C. de procur.
z guiel. nazo. in. c. audit? de procur. z qd voluit
do. bñdictus de plūbino f. l. seruos. ff. de lib cā z
quod voluit Inno. hic z alio simile quod voluit

2
glo. in. l. i. C. de preci. impa. offer. z dixit q̄ eo ca-
su quo seruus pōt stare in iudicio d per se pōt ipe
trare rescriptū z ista mēti cōmenda ¶ S3 inq̄tus
iste tex. vtitur verbo debz videtur q̄ ad penā ex-
cōicati ē introductū vt teneatur respondere p pro
curatorē z non p se ipsum z licet sit beneficiū in-
dultū a lege vt q̄s constituat procuratorē ut in. l.
i. ff. de procur. tamē excōicato datur ad penam vt
nō possit defendere se p se ipsuz s3 p alium qz non
ita diligenter z accurate deffendet p alium sicut
deffendet p se ipsuz ar. l. pe s. crimē. ff. de pub-
iudi. z. c. ueniens de accus. cū sy. z faciat illud exo
pi. res tua te repit arguz res altera cecuz z et pp
piculus cōionis ¶ Et adduco in simili singularem
tex. fm bar. in. l. si cū miles. ff. d. alie. iudi. abi ē in
ductū i odiuz alienant? in casa illo ut littiger p se
ipsuz z nō p procuratorem ita dicamus i casu isto
ut i odium excōicati sit introductū ut teneat rīde
re p procuratorē z nō p se ipsuz tene mēti illū tex.
qz ad hoc ē nouus p̄quassabit enim capita i terra
multozū i properantiuz istū tex. vt uerbū debz ex
ponat pro pōt d quo dicit i glo. z ista mēti p̄mē
da. z limita q̄ si excōicat? p̄tēderet absolui ab ex
cōicatione q̄ et nō admitteret ad offensā i iudicio
¶ Ita pulchre dixit io. cal. in cōmento. c. ab excōica
to de rescriptz rettulit dñicus in. c. i. d. syptis in
vi. Limita etiam non habere locum regula hic
tradita in excōicato excōicatione minori. c. a nob
j. de excep. z iō intelligit de excōicato excōicatione
maiori. Nam appellatione excōicationis intelli
git de maiori. c. si quem de sen. exco. Idēz dicas
si cēt occulte excōicatus. qz tūc non posset repelli
qz de occultis nō iudicat ecclā. c. i. vt ecclā bene
fi. ita dixit pet. hispa. hic qui dicit ita intelligendū
c. pia d excep. li. vi. io. an. remittit ad dicta in. c. i.
de rescriptis i. vi. Limita etiā nisi excōicatus age
ret. z non opponeret qz ualeret iudicium vt i. d. c.
pia. ¶ Nota ibi ne uideat reportat comodū q̄ in
habilitatus ad certū actum ex culpa sua soluz in
telligit inhabilitatus quo ad ea que tendunt ad
comodum eius. secus si tēderent ad incomodum
qz qd spāliter ē introductū i odiuz nō d3 opari fa
uores c. qm ob gfam d reg. iur in vj. l. q̄ fauo?. C.
de legi. mens enim conditoris attendenda ē z nō
verba. c. intelligentia z. c. preterea de uerb. sig. et
pp hoc dicit hic do. pe. de ancha q̄ si heres debet
priuari hereditate qz non seruauit uolūtatem def
functi ut in auct. de here. z falci. s. si quis autem
non iplens z non sit qui uelit dictam hereditates
qz forte est dampnosa ipse heres compelletur illaz
retinere p not. f. l. si suus pluris. s. si quis auit. ff.
d. leg. p. z. l. si quis solitum. ff. de here. insti. dicit
etiam quod ista iura inferunt q̄ excōicatus tene
tur officiare ecclesiam. z alia negocia ecclesie ne
cessaria facere qz delictum non debet sibi prebere
immunitatem. l. relegatozū. s. fi. ff. d. interdic. z re
lega. Credit tamen contrarium fore uerius quia
quandoqz delictum prebet immunitatem vt pu
ta quia delinquens non est capax illius oneris.
¶ Ego adduco illud quod eleganter uoluit do.
Cardi. in. c. ioannes d testa. vbi dixit executor vl
time voluntatis fuit negligens per annum z ca
dit ab offō exequēdi. vt i. c. nos qdē d testa. s3 ep̄s
uult eū p̄pellere ad exequēdū dicit q̄ potest quia

negligentia nō debet sibi prodesse z adduco simi-
le quod voluit bar. in. l. i. C. de filio fami. li. x. z q
voluit in comento. l. i. C. de dignita. li. xij. vbi di-
xit nobilis delinquens ex forma statuti perdidit
nobilitatē quod intelligit p̄didisse quo ad como-
da z lucra s̄z quo ad dāpna z onera remanet no-
bilis faciat qd̄ voluit bal. in. l. cum quis. C. de
natura. libe. z in auct. habita. C. ne fil. pro pa.
z faciat tex. multū sollemnis in. l. actione. §. item
qui societatem. ff. pro socio vbi renūcians societa-
tem aī temp⁹ quentū remanet soci⁹ quo ad dāp-
na non aī quo ad comoda z adduco simile qd̄
voluit dy. angl. z moder. in. l. si quis solidū. ff. de
here insti. vbi dixit statuto cauc̄ q̄ guelfi. nō pos-
sint habere officiū in cinitate qz intelligit si illa
officia sunt vtilia secus si sunt dampnosa z vitu-
pabilia z faciat quod voluit lodo. ro. i. l. si exbere
datus. §. p̄. ff. ad sille. facit. c. mādato de procura.
vbi iudiciū agitātū cū procuratore fuocato nō te-
net ad fauorem reuocantis vide ibi z vide glo. in
z. qd̄ni d̄ appell. ubi excommunicat iurat si ē sibi ad
onus z faciat glo. multū ellans in. c. exparte d̄ re-
scriptis que dixit q̄ lz quis videat renūciare ap-
pellatōi p̄ actum contrariū procedit q̄ illa renū-
ciatio tendit ad dampnū suum secus si ad como-
dū faciat glo. in. c. cum inter de except̄ que vo-
luit q̄ excōicationē non euitat iuramētus calamp-
nie z p̄ ista dico dictū bal. esse reprehensione di-
gnam in. c. dillectus el. p̄. de rescriptis vbi dixit
fuit factum proclama q̄ quilibet iret ad exercitus
erant aliqui bāniti qui volebat ire asserētes se nō
teneri tamquā inhabilitati q̄ nō possent ingredi
cinitatē nec p̄parere in publico bal. ibi decidit q̄
non tenētur ire pro certo v̄z male per ista dicta su-
periora qz delictū nō d̄z prebere imunitatē z ad-
duco sing. tex. in. l. si quis in graui. §. hij quoqz. ff.
ad sille. vbi inhabilis iudicat̄ habilis fauore pu-
blice vtilitatis z allat istū tex. pro sing. bal. hic z
sali. l. i. §. C. d̄ noxal. z ista mēti comēda ¶ Not.
etiā q̄ ex malitia quis non debet reportat̄ como-
dū. c. ex tenore z. c. sedes de rescrip. z induco ego
istum tex. ad qd̄ez quas bellissime posuit seneca ī
in suis declamationibus videlz fur quidam noc-
turno tempore aīo furandi ingressus domū alteri
us furatus ē cassiam credens tesaurum fore in ea
z finaliter inuenit litteras proditionis s̄ illā patri-
am p̄ntauit litteras cōitati denūciando proditio-
nem z petebat a cinitate premium solitū prestari
reuelatoribus tractatū Opponebat sibi q̄ nō de-
debat̄ disputat ibi pro z s̄ seneca z more decla-
matoris nō decidit do. pe. de ancha repetens. c. i.
de p̄stit. dicit q̄ non debet sibi premiū qz d̄z inspi-
ci aīm⁹. l. diuus. ff. de fidei dicit tamē eē cogitatū.
pro certo adduci p̄tiste tex. qz non debet reporta-
ri comodū de malitia. nihilominus mihi v̄z s̄riū
fore verius fauore publice vtilitatis p̄. per. tex. d.
l. si quis ī graui. §. hij quoqz. ff. ad sille. fo. p̄ casus
ad h̄ mirabilem in. l. ij. §. deinde versi. postea. ff.
de orig. iur. vbi ob insigne maleficiū vtile rei pub-
lice facinorosus quidam fuit premiāt⁹ d̄ quo tex.
facit festū ibi bal. tene mēti qz ē pulcherrū ¶ Et p̄
dera istū tex. dum dicit de sua malitia qz iudicio
meo probat vnam doctrinaz nouissimaz pone q̄
aiqz excōicatus excōicatione nulla uel iniusta

4
vtrū poterit agere in iudicio mihi v̄z q̄ sic qz ex
quo excōicatio est iniusta non p̄t imputari mali-
tia z iō agendo non videt̄ reportare comodū de
malitia tene menti qz est noua inuentio Sed si mi-
hi opponatur sentētia pastoris iusta vel iniusta ti-
menda est vt in. c. i. x. q. ij. ad h̄ r̄nde vt dixi in
p̄petitione. c. ab excōicatio d̄ rescriptis vbi p̄ plu-
ra motiua s̄teti s̄ cōez opionē z credo dixisse veri-
tatē unde ibi ¶ Venio ad glosas glo. prima colli-
git notabile q̄ excōicatus quēri p̄t z nō quēri
re allat q̄ cor. deinde opponit videt̄ q̄ iste excōica-
tus non sit p̄pellendus p̄stituere procuratorē cum
ad hoc nemo sit p̄pellendus. c. querellam de pro-
curator. item persona principalis habet iura-
re de calūpnia auct. p̄ncipales. C. de iura cal. ergo
oportebit q̄ ipse interueniat in iudicio glo. soluit
istū non esse p̄pellendū si non vult z sic verbū de-
bet positū ī tex. non inducit necessitatē z hāc glo.
sequit̄ Anno. vincen. hosti. pet. abb. antiquus et
cōiter doctores s̄z do. abb. refert hic io. caldar. te-
nuisse s̄riam q̄ imo excōicatus cogendus est res-
pondere p̄ procuratorē z mouetur p̄ verbum de
bz hic positū quod de natura sui importat neces-
sitatē z verba intelligenda sunt s̄m. propriam si-
gnificationem nisi resultaret absonus intellectus
l. non aliē de leg. ij. s̄z hic nullus absonus intel-
lectus resultat si verbum debz importet necessita-
tē ergo sequitur q̄ p̄pelleretur p̄stituere procurato-
rem cum etiam piculosū sit ipsi excōicatio ingere
reise cōmunioni hōium nec obstat si dicatur q̄ qz
non p̄pellit̄ p̄stituere procuratorē qz illud ē v̄z
regulariter. s̄z quandoqz qz compellit̄ rōne d̄icti
litigare p̄ procuratorē vt ē ī bānito. nec obstat si
dicat̄ q̄ forte neminem reperiet qui velit manda-
tum acceptare. qz imputandum est excōicatio qua-
re non petit absolutionē cū hoc sit sibi vtile quia
facilius rescipisset. do. abb. dicit se semp tenuisse
q̄ precise non compellat̄ constituere procuratorē
s̄z d̄taxat ex debito honestatis z fundat se per. c.
cuz inter de excep. vbi dicit̄ q̄ omnis. alia legiti-
ma d̄fensio excōicatio reseruatur. ne actore impu-
gnante reus condēnet̄. q̄ tamē alias v̄ntr̄z absol-
uēdus S̄z certe istud d̄ facili contingeret si nō au-
diret̄ nisi procuratorē cōstituēt̄. Quid. n. si nullū
repiat vel minus idoneum. z cā p̄sertiz ē ardua
certe absurdum ē dicere contra eum fore proce-
dē. cum paria sint nullum h̄re procuratorē vt mi-
nus legitimus. c. ij. d̄ transla. p̄rela. z sic legitima d̄-
fensio subtraheret̄ sibi qd̄ ē contra. d. c. cū inf̄ nec
obstat quas nō petit absolutionē trahit̄. z nō tra-
hit̄. z satis ē q̄ puniat̄ alijs penis iur. Nam. d. c.
cum inf̄ non habuit hanc considerationē s̄z indi-
stincte voluit q̄ ex quo trahit̄ q̄ sibi refuec̄ omis
alia legitima d̄fensio tum quia iste non ingerit̄ se
cōioni hominum voluntarie z non causat̄ imedia-
te ab eo. ideo non d̄bz ex hoc puniri. tum qz pena
non d̄z oziri ex pena ar. c. qz diuersitatē de cōces.
prebē. z quod notat glo. f. c. imputari. de reg. iur.
li. vi. Ad idem ē inducit do. abb. c. deernim⁹ de
sen. exco. li. vi. vbi papa mandat compelli iudices
seculares ut repellāt excōicatos ab agēdo vt pro-
curando z de excōmunicato quēto. nihil dicit mo-
uetur ē qz cōmunio hominum intelligit̄ inhibi-
ta ipsi excōicatio quāten⁹ tendit ad comodū ipsi⁹

S

non aut quatenus tendit ad suam impugnatio-
 ne ar. bur. c. r. c. si uero. j. d. sen. exco. ¶ Nonne inq
 qd esset ca criminalis in qua no interuenit procur.
 ut in. l. pe. s. ad crimē. ff. d. pub. iud. c. ueniens de
 accus. cuz si. none iste admittere sine procuratoz cer
 te sic z tamen iste tex. loquitur indistincte qd de
 bet pstituire procuratozem ergo debet intelligi
 qm pot z qm honeste fieri pot allat. c. fi. d. excep.
 vbi dicit qd excōicatus appellare pot z appellati
 ones prosequi z litteras impetrat sup sua appella
 tione z nulla ibi fit metio d procuratoze s3 semper
 verba diriguntur ad ipsuz excōicatu Inmo. tex.
 inuit oppositu daz dicit qd paruz prodesz excōica
 to appellare si no possz appellationē proseq z sup
 ea litteras impetrare quod eet expresse s3 opi. io.
 cald. si eniz eet sibi imputanduz qz no inuenit pro
 curatozes quid prodesz sibi q admittatur ad def
 fendendū si no pot deffensionē prosequi vel potest
 s3 minus legitime qz procur. ē min⁹ idoneus fate
 tur tñ qd verbū debz ex proprio significato impoz
 tat necessitatē ut ē glo. in cle. attendentes de sta.
 mo. bal. in. l. iij. C. de pignor. Sed vbi euidēter in
 surgit iniquitas capit impozie vt non importet
 necessitatē vt in. c. i. d. despon. impub. z qd notat
 ibi z p glo. l. c. i. xv. q. i. ¶ Ex predictis apparet
 qd insurgit iniquitas si importaret necessitatē z
 maxime si est ita inops ut non valeat procurato
 rez pstituire vnde dicit glo. in auten. vt sine pro
 hib. matr. vel debitori q ineptum ē non valere re
 gularz vbi iniquitas suadet ita bellissime hic dicit
 do abb. qui meli⁹ loquit circa istum passuz qd ali
 quis alius z sic Inmo. intelligit istū tex. debet. i.
 pot. z vult als per se ipsum z hosti. hoc exponit. s.
 ex debito honestatē sequit do. car. do. pe z do an.
 Sed io. de imol. h sequit opi io. caldar. z refert
 simpliciter opinionē eiusdem z cum eo trāsit z alt
 ud non dicit ¶ Ego als cum prima vice legerem
 istud. c. distingi hoc mō v3 qd aut sumus in loco in
 signi z celebri vbi facile ē excōicato repire procu
 ratozes idoneū ar. l. si cōuenerit. ff. pro socio z qd
 ibi not. bar. z isto casu procedit opi. io. calda. aut
 sum⁹ in loco vbi non pot habere idoneuz procur.
 z tunc procedat cōis opio glo. z doctorz z etiā cū
 quidaz scolaris meus dñs guillermus de francia
 subtilissimus scolaf habuissz i pūctis hanc de
 cretalē z tenerē locū archidiaconi h bononie dedi
 hanc distinctionē z placuit dñis d collegio s3 nūc
 no possuz no admirari antiquaz z modernaz iuris
 prudentiam qd no uiderint glo. in. c. pastoral. j. eo
 qd dicit dñi eius quod uoluit h qd no pot excōicat⁹
 rñdere per se s3 tenetur pstituire procuratozē s3 fu
 it opi. glo. h. ¶ Secūdo adduco casuz i terminis
 in. l. cū miles. ff. d. alie iudi. mutā. in nesculo exp
 iri oportet ubi probat qd si qd cessit iura sua poten
 ciori non tenet cessio. z ipse debet agere nec poter
 it pstituire procuratozem vñ induco illum tex. sic
 ubiqz in penam alicui ipōit necessitas littigan
 di p se v3 interdita sibi potestas pstituedi procur.
 ergo eodē mō ubiqz i penaz sponit alicui necce
 sitas littigandi p aliū no poterit littigare p se sed
 oportet qd pstituat procuratozē z sic videt ibi ca
 sus s3 istā glo. ¶ Tertio faciat tota dispositio hui⁹
 c. emanauit in penā excōicati si opio glose eet vera
 offenderet iste tex. qz ē bñficiū ut quis rñdeat per

6

se vel procuratozē ergo sequit qd cū in penā excōi
 cati emanauit ut p aliū rñdeat ergo no poterit per
 se s3 adde mō qd bal. i. c. post cessionē d proba. die
 ibi ē casū singularē ad limitatiōē hui⁹. c. qd excōi
 cat⁹ licz possit se dñderē i iudicio no tamē p pro
 curatozē excōicatu ego dixi ibi dictū bal. ēē verū
 i se p istū tex. no autē p illū qz siue capiam⁹ uerbū
 d3 i propo significato ut uoluit io. cal. siue impro
 prie ut hic uoluit glo. certū ē qd cuz excōicatus de
 fendit se p aliuz qd ille alius d3 ēē habilis qz si ali
 ter diceremus pcurreret duo spātia circa idē qd ēē
 no d3 l. i. C. d. dot. promiss. nec i dicto. c. post cessionē
 d3 qd pstitues procuratozem excōicatum erat ex
 cōicat⁹ z sic ille tex. non limitat istū z ex illo dicto
 bal. seqret absurdū ad istuz tex qd excōicat⁹ possz
 defendere semp excōicatu vide qd ibi dixi i reppet
 tione ¶ Quarto si qspiaz opponat d tex. iuncta
 sua glo. l. l. z post edictū. ff. d. iubi. in verbo citari
 debet z glo. expdit. i. pot. Ecce qualiter no est ab
 surdū vt uerbuz debet expressuz i lege exponatur
 pro pot z miroz qd nullus qd h scripserit illā glo. cū
 tex. pōderauit z adduci pot i simili qd h3 i. c. at
 si clerici. s. d. adulteris s3 eo. ubi in verbo pot doc
 tores exponūt idest debet z p psequens no est ab
 surdum si dicamus hoc uerbuz debet exponi pro
 pot qz ad hoc pñdera de iure cōi qui pot respōde
 re per se pot rñdere per procuratozem regulariter
 nisi in causa criminali vt in d. c. ueniens de accus.
 l. serunz quoqz. s. publice. ff. de procur. cum s3. id
 si pot excōicatus respondere per se intelligitur z
 p procuratozē ad qd ergo fuisset op⁹ dicere qd pot
 p procuratozē qz istud erat ius cōi expsum ut. l. i.
 ff. de procur. cū si. ergo nullomodo potest exponi
 vbum d3. i. pot. Nam actus actiuozum sunt in pa
 tiēte bñ disposito vt uoluit phus in fo de anima
 s3 in casu nfo matia ista non ē apra vt exponat. i.
 pot. Nec obstat. d. l. post edictum cum sua glo. qz
 ibi ideo ē. qz ex lege precedēt ita colligit licz gl.
 ibi non stet contēta illa expositione imo dicit qd i
 portat necessitatē ergo. ¶ Quinto arguo sic h po
 nitur regula qd excōmunicatus non potest stare in
 iudicio postea ponit exceptio qd ut reus pot z d3
 p aliū responderē ergo extra istam exceptionē sta
 bimus regule prohibitiue. Abicunqz ergo excō
 municatus respondz p se obstat sibi regula probi
 bitiuā qz sumus extra casum exceptum a regula
 l. nam qd liquide. ff. de pe. leg. l. iij. h3 s. ff. de leg.
 l. i. ff. de reg. iur. cum si. ¶ Sexto faciat. l. s3 z mil
 tes. s. ignominie ca. ff. d. excuss. tuto. vbi infamis
 non potest ingredi ciuitatem ergo idem dicamus
 in excōmunicato. vt non possit ingredi pzetorium
 p se. ¶ Septimo adduco quod uoluit hic bal. qui
 dicit qd excōmunicatus eqpat leproso pp metum
 contagionis vt in auct. iusuran. quod prestatur
 ab h3 s. s. si. ideo cogitur s3 eum constituere pro
 curato. z sic uerbum debet proprie sonat si tamen
 uult constituere nuncium qui nihil faciat eo incon
 sulto quia nuncius ē ille qui nihil facit ex animo
 suo. dicit qd non sufficeret. sed si esset constitutus
 nuncius cum libera. iste esset potius procur. z ha
 bers idoneum mandatum. tex. dicit esse valde sin
 gu. in. l. qui rome. s. calimachus de uerbo. obliga.
 Ita hic dixit Bal. z sic pondera bene. quia iudi
 cio meo cōsulendo z iudicando esse sequenda.

i)

7
ista pars ex eo qz illa t3 glo f. d. c. pastoral io . cal
io. de imol. z bal. nō obstat d. c. si. d. excep. qz licz
ibi dicat qz excōicat pōt proseq' appellacōez z sup
ea ipetraf dico qz satis prosequit z ipetrat ipetrā
do p procuratorē vt i regula q p alius li. vj. cū sy.
ergo debet restringi p tex. istuz z facit d. s. s3 igno
minie z eodē mō rñdo ad d. c. cū iter z ad c. si d ex
cep. qz poterit se defendere p procuratorē z p̄su
pposita opinione ista q teneat p̄stituere procura
torē v3 q iste tex. ponat impossibile qz nullus uolet
eē suus procurator ad hoc vt ne cōicet sibi cū sit
prohibita cōio xj. q. iij. c. cūz excōicato vincē. sol
uit q filius tutor pf z similes p̄sone q licite cōica
re p̄nt assumēt istud officiu xj. q. iij. c. qm̄ multos
¶ Mel alr fm. eū ex quo p̄mittit excōicato procura
torē p̄stituēt ad sui deffensionē q̄libz h̄ offm̄ assu
mere pōt z i hoc sibi cōicare. c. cū volūrate d sen.
exco. Et plus dic q si aliquis euz ipeditet i dan
do procuratorē pōt ipse p̄pellit z agere h̄ sit excōi
catus z similt si aliquis vadat romā pro iiectione
manu i clericū vt absolnatur z offendit pōt p̄q̄ri
z audiet. c. si. de excep. l. si longius. ff. d. iudi. ita
h̄ dicit vincē. qd̄ dictū procedit qn̄ talis act' pre
stat impedimētū vt nō possit exercere actuz sibi a
iur p̄missum alr secus vñ si excōicat' spoliaret nō
possz petere restitutionē si nō tēdat ad impediēdā
absolutionē allat glo. in. c. ex s̄innatide de procur
z i. c. in nose dñi xxiij. di. z i. c. dilect' el p. d res
criptis qd̄ procedit fm. do. abb. qn̄ venit vt actor
Secus si ueniret vt reus se deffendēdo z i p̄ncias
peteret restitutionēz possessionis qz tunc possit allat
bar. i. l. d pupillo. s. si. ff. d op. no. nun. tu adde ad
dictū vincen. tex. valde sing. probātes dictū ei' in
l. si victū aut stratus. ff. d re iud. vbi vrimur probi
bito ad hoc vt deueniam' ad p̄missuz nobis z di
co p illū tex. q illa actio s̄ impediētes succedit lo
co deffensionis ar. l. eū q. s. q iuriaz. ff. si qs cautz
quo ad dictū bar. i. d. l. d pupillo. s. si dico q nō ē
farrago hui'. c. z ē dubius dictuz z alr loq' iaco.
d are. ibi z bal. ibi i addit' z alr loq' ibi spec. quē
ibi bar. refert z alr loq' hosti. i. c. cum iter. j. d ex
ceptz. tamē do. an. seq' bar. i. d. c. cū int z do. do
minicus i. c. i. d rescriptz i vj. dicef si deus dede
rit i. d. c. cum int ¶ Ultimo glo. ista querit vtruz
excōicatus possit recōuenire suuz actorē z decidit
q nō s3 excipe pōt z appellare z omnia facere que
tēdant ad sui deffensionē ¶ Tu adde aliā glo. i. d.
c. cum inter z adde rōez id̄ non pōt recōuenire qz
recōuētio tendit ad ipugnationē z nō ad deffensi
onē id̄ ē prohibita excōicato Adde tñ sing. dictuz
¶ Inno. in. c. si velle d sen. exc. vbi dic q si actor pe
tit aliqd ab excōicato ex p̄tractu qz reus excōi
catus non possit illud petere ab actore qz nibillo
min' actor tenet dare illud reo licz excōicato z ad
duci pōt rō qz q nō facit qd̄ debet h̄ non recipit qd̄
oportet auct. dos lata. C. d donac. ante nupc. l. si
non fuerit. ff. d iur. z si opponat d. c. post cesso
nē d probac. q non possit excōicat' p̄stituere pro
curatorē soluit ¶ Inno. istud est spāle pp cāz q hic
ponit idēz tñ dic i actore i cā absolutionis z aliis
causis quas agere p̄mittit vt possit p̄stituere pro
curatorē melius enis ē vt cāz agat p alium q̄ p se
nec fm. io. an. hoc ē p̄rium ei qd̄ notat i. c. cū de
sideret d sen. exco qz ibi loq' d procuratorē ad ab

8
solutionē petendā h̄ d procuratorē ad litigādū nā
absolutio nō pōt peti p procuratorē vt ibi notat
istud tñ ibi cōiter non tenetur fm. do. car. hic. sed
presupposito qz esset verū dic. qz hic loq' i proeu
ratorē litis ibi i procuratorē absolutionis petende
z ad. c. post cessionē rñdet qz ibi prohibet excōica
t' ab officio procuratoris passue v3 q nō sit pro
cur. non aut actiue q potest alius p̄stituēt eo casu
quo pōt i iudicio se deffendē vt h̄ z idē dic inno.
h̄ i religioso vt eo casu quo potest stare in iudicio
possit p̄stituere procuratorē tu vide pulchra ver
ba que dixi s̄ i notabilibus z refert hic do. abb.
do. anto. dicentē qz eo casu quo excōicatus liti
gat p procuratorē super sua excōicatiōe vt ē dare
casum in. c. p tuas de sen. exco z in. c. cum p̄tingat
d offi. deleg. cū nō teneat petet absolutōem ante
ingressum cāe sicut quādo litigat d p se qz tūc nō
v3 contēnere s3 do. abb. tenz hic contrarium. ex co
qz nō petēdo absolutionē contēnit h̄ litiget p pro
curatorē qz dicēdo excōicatiōē fatet se ligatum.
vt. d. c. cū contingat. z. d. c. p tuas ergo d3 petere
absolutionē ex quo comode pōt z ip̄e prouocat ad
iudiciū z nō prouocat. nō enis d3 expectare euetū
cui' nullus erit effectus z d hoc dicit eē cām i. d.
c. cum contingat vbi tex. procedit ēt si litigat per
procuratorē. ¶ Ego miroz d do. abb. qz do. An.
non ponit hoc dictū pro p̄stanti. ē tñ securior opto
do. abb. s3 nihilomin' mibi v3 q nō astringat pe
tere absolutionē aū euetū sentētie z adduco istuz
tex. in quantum dicit qz d3 excōmunicatus p alius
rñdere ne d sua malitia reportz cōmodum z sic v3
q quādo rñdet p procuratorē non fauet sue mali
cie. qz nō v3 p̄tenere dicēdo excōicatiōē iniustam
p procuratorē. qz dicēdo p procuratorē excōicatō
nē iniustā v3 eā h̄e in reuerētia z p̄stituēt procura
torē vt euitet cōionē hōimuz id̄ non tenebit petere
absolutionē vt in casu. d. c. p tuas. ¶ Atūz antes
requiratur qz iste procurator sit spālis ad hoc an
sufficiat gñal do. an. h̄ refert archi. i. c. i. d r. p. in
vi. dicētē q nō sufficit qz d̄fendat p generalē pro
curatorē nisi i mādato fuerit exp̄ssuz qz possit oīa
agere q ip̄emet p̄ns agere possz. S3 vtrūqz dictū
dānat h̄ do. an. dicēs qz ad d̄fendēdū excōicatum
nō regrit spāle mādātū. qz aut ē cōstitut' procura
tor ad negocia. z valz h̄z vñā opinionē positā i. c.
vritatis. d dolo z p̄tuma. aut ad iudicia z eodem
modo valet nec exigitur speciale mandatum. ad
secundum dictum archidia. dicit qz illa clausula
non h̄z vim spālis mandati z id̄ si regreretur spāle
mandatū illa clā nō sufficeret allt. c. exposuit de
villac. s3 do. abb. sequitur vtrunqz dictum archi.
z quo ad p̄mum dictū dic se intelligere illud qn̄ ē
datum mādatum generale ad impetranduz quo
casu non poterit deffendere excōicatū sec' si est
datus generaliter ad agendū z deffendēdus z ita
fm. cum debet itelligi dictū archi. ar. c. q ad agē
dum z. c. qui generaliter de procur. li. vj. ¶ Quo ad
fm. dictum archi. dic qz non meref reprobari qz
imo illā clā habet vigorem spālis mandati z ita
dic tenere io. an. i. d. c. exposuit ¶ Tu adde qz inq̄
tum do. abb. iutelligit dictū archi. in procuratore
dato generaliter ad impetrandū vt non possit de
ffendere excōicatū pro certo istud dicere ē nihil qz
impetrare non ē agere seu deffendere vñ qui p se

agere non potest p se impetrare pot vt e glo. que
 reputat sing. in. l. 1. C. qui admitt. ad bo. poss. pos.
 que voluit q licz filius familias no possit agere in
 iudicio tu pot impetrat iudicatis officiu z refert
 se ita i facto pfuluisse bal. ibi z idez ipse dixit i. l.
 si. h. necessitate. C. d. bo. q lib z faciat. l. seru. ff.
 d. bo. poss. ti. generali z probat h i tex. meliori de
 corpore iur i. c. casq. j. eo vbi puentus impetra
 uit rescriptu sine p sensu abbatz z valuit impetra
 tio sed no potuit agere sine p sensu abbatz i iudi
 cio ita dicam i proposito q procurator general
 dat ad impetradu no pot deffedere dnz excōica
 tus qz hoc non pprehēdit i mādato z mādātū pro
 curator d3 striete i terpretari. c. cū olim d off. dleg.
 sz si est dat procur. general ad ageū. z deffenden.
 credo posse deffedere dnz lz non fuerit spālīe ad h
 datus z fundo hoc dictū p istū tex. i versiculo nec
 videatur d sua malitia cōmodū reportare qz siue
 litiget p procuratorē generalē siue spālez nō ē vif
 qz non reportat cōmodū d sua malitia z per p se
 quēs dictū archi. videt veruz Ad aliud dictuz
 si hēat vim spāl mandati illa clausula addo glo.
 i. c. in caus d ellec. que tenz q nō z sic nō bene dnt
 hic doctores q fuit opso io. an. i d. c. si de dilla qz
 imo fuit glo sz credo q nō hñ dicat z ad hoc ad
 duco tex. i. l. creditor. h. lucius. ff. mada. p que tex.
 ita tenet bar i. l. procurator cui liba. ff. de procur.
 z ita tenz bal. i. l. procur. C. eo. Nec obstat. c. qui
 ad agend de procur li. vi. qz ibi ponit alia forma
 mandati z sic sequere dictū archi. z etiā do. an. in
 d. c. si. d dilla. seqt dictū io. an. ibi Quid si excōi
 catus scepit agere nec fuit oppōitū an possit p pel
 li pseuerare i agendo Inno. i. c. exceptionē. j. d ex
 cepc. tenet q sic z hoc p istū tex. ne reportet pmiuz
 d sua malitia z isto casu excōicatio tendit ad sūū
 dampnū z si diceref p rariuz sequeref q excōica
 cio prodeffz excōicato z noceret aduersario nō ex
 cōicato qd eē nō d3 z sic habet casuz in quo excōi
 cat agit nec d3 spelli p iudicē z iō h qz tēdit i sūū
 preiudiciū ex quo ze? i sūū vt excōicatus pseueret
 i agēdo ita h dixit do. abb. z do. an. sz nō ita am
 ple z clare z bal h ponit i clariorib? rminis dicit
 enī excōicat obtulit libellū z fecit partē citari de
 inde supsedit i procedēdo reus petit eus cogi ad
 procedē. ipse dicit se nō posse procedē qz excōi
 cat an possit allare suā turpitudinē v? q sic qz ē
 detecta p sentētiā excōicationis nā idē dicit in
 pūrio q possit se allare pūriū qz magis allat sen
 tētiā q crimē vt not. Inno. i. c. mulieri d iur iur. i
 pūrium arguit qz sētret luerū ex sua malitia z hec
 vera qa actor i agendo efficit reus in procedēdo
 ita hic f fidet bal. i. l. nulla. ff. d legi vbi dixit q si
 ē damnosū excōicato vt agat q poterit pelli ad
 agēduz allat Inno. i. d. c. exceptioni d excepē. pro
 certo ē elcās dictū sz nō mihi v? q sit loc? propri?
 tāgere istud sz breuiter dico q istud dictū nō ē ve
 rū z moueo pmo p tex. istū vbi dat regla negati
 ua q verbū nō pot qz dic q actor nō pot stare i iu
 dicio excōicat sine re? patiat siue non certū ē q
 non pot agef qz iducit necessitatē pēiaz vt ē glo.
 i. c. i. d reg. iur. li. vj. z i cle. ij. de iudic. bar. in. l.
 gallas i pñ. delib z post ergo sequit q non pot re?
 insistere q excōicat psequat fo. dico cē h istuz
 tex. ex eo qz iste tex. reputat q eo ipso q excōicat?

stat vt actor i iudicio q reportet comodū ex sua
 malicia siue ergo sponte sua vel ad istātiā rei pro
 sequat videt reportat comodū de sua malicia er
 go non hñ loqē Tercio adduco qd voluit bu
 gucio i. c. qrendū ij. q. vij. vbi tenuit q si reus pa
 tiat q illegittim? accusator eum accuset q iudex
 non d3 pati z debz repellē ibabilē ita tenui i. c. i.
 j. d accus. ita tenuit io. de. fātū. i. c. alieni ij. q. vij.
 ita tenuit dnīc? i d. c. querēduz ergo seqt q pōto
 q reus patiat vel velit q actor psequat iudex
 non d3 hoc pati Quarto adduco. l. filius fami.
 h. veterani cū sua glo. ff. d procur. vbi iudex pot re
 pellere militē ab officio procuradi lz a pte non re
 pellat Quinto adduco qd pulchz voluit bal. in
 l. i. C. de hīs q pe. no. q lz pars non oppdat excep
 tionē bāni h bānitū tamē iudex pot ex officio suo
 illuz repellere qz rei publice i terest ad terrores de
 linquētuz vt bānitū non audiāt allat iaco. de are.
 faciat quod voluit idē bal. in sua. q. statuto canē
 ita dicam i excōicato vt iudex possit illū repellē
 lz reus patiat illuz agere Sexto istud tēdit ad
 deteriorationē tribunalis vt excōicatus repellat
 z q admittat tēdit ad vitupriū tribunal vt. l. mili
 tes. h. ignomse. ff. d excus. tu ergo iudex ex suo off.
 poterit repellē. l. quos prohibet. ff. d postul. facit
 glo. i. d. c. alieni Septimo faciat excōicat? repel
 lit multis d casū vt excōicatio habeat i maiori tē
 mor vt vitūū pūmacie depmat vt excōicat? nō in
 duref z vt ruboze mot? rescipiscat ita probat i. c.
 pia d excepē. li. vj. lz g? cessz illa rōf dicto inno. nō
 cessant alie ergo remanet prohibitio firma. l. libel
 lozuz. h. notat. ff. d hīs q not. infa. Octauo bo
 num aīe ē preferēdu bono corporis. l. sancim? . C.
 de sa. sanc. ecc. cū si. si dictū Inno. eēt bonū ante
 pōeref bono aīe. pp cas predictas ergo. Et ex
 istis sequunt duo dicta contra Inno. q dispō au
 tentice q semel nō habz locū in excōicato agente z
 q non possit excōicatus si agere incepit compelli
 p eū. vt sequat litem inceptaz tene menti. vid scri
 bētes in. c. exceptiones. j. d excep. quos circa istuz
 passum non vidi. iō remitto ad dicenda ibi. z rñ
 de ad istuz tex. dū dicit ne reportet comodū. quia
 istud ponit in exceptione nō in rla. vñ querit qua
 re excōicat? pot cōueniri ne sportet ex malicia co
 modū non aut ponit in rla prohibitiua. Quid
 si aliquis diffamat excōicatū. ipse vult vt reme
 dio. l. diffamari contra diffamātē. an possit do. an.
 do. abb. hic dicit q non pot qz tēdit ad eius co
 modū ex quo petit hoc. z vult satisfacere siue vo
 luntati ar. l. pe. ff. de condic. ob turp. cam. Tu tene
 contrarium hac ratione. excōicatus ad iudiciū
 prouocat? pot rñdere. vt hic probat. sz diffamare
 excōicatus ē illum ad iudiciū prouocare. iste ē ca
 sus in. d. l. diffamari. C. d sge. manu. ergo. Que
 rit hic do. abb. quid si excōicatus egit i iudicio nec
 fuit oppositū vtrum teneat iudiciū. dicit q si ille
 erat delegatus impetratus a se nō t3 iudiciū. e. i.
 d Rept. li. vi. Sec? si corā ordiario vt delegato ipe
 trato ab alio allat. d. c. pia d excepē. li. vj. Ego
 dico q est nouissimum. z ē mea inuentio q licz ita
 dicant omnes probari in. d. c. pia. tamen illud ibi
 nō probatur imo probatur contrarium quod sic
 duco iudiciū agitātū p actorē excōicatū ē ipso iur
 nullū vt h. x qz denegatur potētia sed d. c. pia nō

disponit prius nec aliquid inouat circa hoc ut ap-
 paret i vñculo hñs q̄ precesserunt i suo robore du-
 raturis vult eniz q̄ in suo robore maneāt acta in-
 terim agitata s̄ certū ē q̄ p̄ illa verba nō prestāt
 nouus robur s̄ stant in antiquo robore sualido z
 ad hoc adduco tex. cū sing. doctrina iac. buī. quā
 ifinitis vicibus refferit angl se praticasse i. l. si. C.
 d̄ temp. app. vbi dicit q̄ ista verba i suo robore nō
 sportant nouū robur iō si actus nō tenebat q̄ etiā
 p̄ illa verba nō recipiat nouū robur z dixit etiam
 idēz angl. in. l. om̄s C. d̄ prescrip. xxx. āno. p̄ illm
 tex. i versiuoloss suo robore q̄ si q̄s faciat ffutatio-
 nē z i ea aliqd̄ sibi reſeruat q̄ vult i suo robof̄ du-
 rare q̄ nō pp̄. hoc vñ p̄stari nouus robur faciat. c.
 vbi piculū d̄ ellect. li. vj. i vñculo suaz firmitatē z
 i. c. i. d̄ pacē. c. pastoral. d̄ cā poss. z prope. l. pe. C.
 d̄ cess. bono. x. vi. c. si ergo seq̄ q̄. d. e. pia nō pre-
 stat nouū robur talī processui z p̄ sequēs ē ipso iu-
 re nullus z iam sunt viginti duo āni q̄b̄ legi istud
 c. et ita tunc tenui et in dies fuit mibi visa uerioz
 doctrina tene mēti qz sūt iēognita z iō si nō ē nul-
 lus processus coram ordinario forcius est nullus
 coram delegato pro certo mibi vñ q̄ cōis opinio
 errauerit usqz ad hos dies **Q**uid autē si actor
 nō proſegutur cāz inchoatas s̄ excōicatus an possit
 excōicatus stare vt i cā procedat z puniat actor
 in expen. do. pe. decidit hic q̄ sic z mouet ex. l. qui
 cuz maior. s̄. libt. ff. d̄ bo. lib. do. an. h̄ t̄z s̄riū qz
 hoc tēdit ad comodū ipsius excōicati z est equa
 opinio sed verioz videtur opinto. do. pet. qz isto
 casu excōicat̄ iā re? ē. itez qz iſp̄icif̄ p̄ncipium ha-
 bile. l. iij. s̄. scio. ff. de minor. cuz s̄y. Nec obstat q̄
 hoc tēdat ad comodū excōicati ex quo ē sibi a iur̄
 p̄missus vt h̄ **A**utē ista exceptio excōicatio-
 nis possit opponi corā iudice seculari bal. h̄ dicit
 q̄ sic z allat notata i. l. i. C. de iur̄ z fac. ignoz. vo-
 luit allare glo. sibi s̄z tu allā aliā glo. i. c. pia de ex-
 cep. li. vj. z adduci pōt glo. que reputat̄ sing. iſtit.
 d̄ capis̄ diminu. s̄. i. q̄ equipat̄ excōicatus depor-
 tato ergo illa macula iſsequit̄ euz tu allā etiā glo.
 que reputat̄ sing. i. l. ex ea. ff. d̄ postul. q̄ dicit q̄ pro-
 hibitio facta i foro seculari repellit in foro ecclesi-
 astico vt ita dicam̄ ē vt prohibicio facta i foro
 ecclesiastico producat effectū ē i foro seculari qz
 excōicatio seq̄tur excōicatum sicut lepra leprosum
Quid i piuro an possit agere videt̄ q̄ nō qz cū
 i iudicio habeat iuraf̄ saltē d̄ calūpnia z ipe repel-
 lat̄ a iuramēto ex quo semel piur̄ fuit vt i. c. puu-
 li xij. q. v. ergo nō poterit agere i iudicio **C**ontra-
 riū tenēt iō. d̄ ligna. z collecta hic qz piur̄inz non
 repugnat directo facultati agendi imo q̄libet cri-
 minosus q̄ a s̄ repellit ab agendo pro publico in-
 tereē admittit̄ cuz ius propus̄ proſequit̄ iij. q. vj.
 omnib̄ nec obstat q̄ non d̄z admitti ad iuraf̄ qz
 illud ē veruz i sacrmēto bonof̄. secus i iuramen-
 to oneris vt ē iuramētū calūpnie. c. cū i ecclesiis
 de maio. z obe. sequnt̄ doc. hic hanc doctrinaz tu
 adducas tex. i. l. si q̄ maior. C. d̄ trans. vbi piur̄us
 repellit ab agēdo ex eo q̄tractu quē suaf̄ iurauit
 z nō suauit ergo extra illū casum admittet̄ i aliis
 casibus **Q**uid i deportato aut damnato i me-
 tallū an prohibeant̄ agere sicut excōicatus z an s̄
 eos agi possit tāgit̄ hic iō. d̄ lig. zclusio ē q̄ i hñs
 que eis p̄missa sūt agere possunt. l. si i metallum

ff. de hñs que pro nō scriptis hñtur. l. qd̄as. ff. d̄ pe-
 z ibi p̄ bar. faciat. l. si victus aut fractum. ff. de re
 iud. cum si. **Q**uerit hic bal. vtruz excōicat̄ pos-
 sit facere testamētuz z arguit q̄ non. l. testi factio
 ff. d̄ testa. s̄z iura publica sunt iudicta excōicatis
 ergo s̄riuz determinat z allat nō i. c. d̄cernimus de
 sen. exco. li. vj. i nouella nō obstat q̄ sit publici iu-
 ris qz veruz ē auctoritate sed nō vtilitate **N**on
 obstat q̄ excōicat̄ sit ifamis qz etiā ifamis testari
 pōt. l. i. C. d̄ secund. nup. cuz s̄y. limitat hoc nisi sit
 dānat̄ publico iudicio vt ad mortē. l. cuz lege. ff.
 d̄ testa. z subdit bellissimā qd̄ez papa zcessit cui-
 das mōacho potestātē testandi d̄ bonis sibi relicti.
 a p̄re z iste monachus excōicat̄ decidit q̄ non po-
 terit testari qz mōach̄ ē simit̄ militi quo ad igno-
 miā vñ miles ifamis nō pōt testari s̄m. p̄uilegiū
 militare. l. testā eoz. ff. d̄ testa. mili. **D**icit tñ q̄ si
 postea sit restitut̄ testamētū recōualescit qz excōi-
 catio non h̄z p̄peruā cāz s̄z usqz quo durat talī ex-
 cōicatio ar. l. ticia. s̄. vsuras. ff. de leg. ij. z. l. qui
 soluendo nō erat duos appolonios. ff. d̄ here. iſtit.
 z. c. quāq̄ de vsur. i vj. z ponit etiā bal. aliqua ali-
 ena ab isto tex. z a glosis z a dict. doctoruz hic z
 substāciā. c. z glosaz nō examinat s̄z transit vt trās
 fuga **E**t pōdera qz ex hoc dicto suo seq̄ vnuz
 qd̄ ē admiratiōe dignus q̄ si filij familias sperāt
 p̄uilegiū a p̄ncipe vt testari possint z postea excōi-
 cet̄ ul̄ postea efficiat̄ ifamis q̄ testamētū factū ab
 eo nō tenz s̄z mibi vñ q̄ indistincte excōicat̄ testa-
 ri nō possit z forte nō erit peccatū mortale tenere
 p̄tra ātiquā z modernā iurisprudētiā z iſto hoc
 mō testamētū factio est duplex passiuā z actiuā s̄
 intelligitur de testamētū factione passiuā ego al-
 lego ad dentes suos hosti. in terminis in. c. ij. de
 success. ab intesta. **P**ro quo uide que ibi dixi qz
 istud non examino nunc. aut loquimur quo ad te-
 stamētū factionem actiuā. z de hoc loquit̄ cōis
 opinio. dico q̄ testari nō pōt. z ad hoc adduco au-
 cten. credentes. C. de hereti. z. c. excōicatus. s̄. cre-
 dentes. j. de hereti. z quod h̄z in. c. felix de pe. in
 vi. **E**t si mibi dicat̄ q̄ illa iura ponūt casuz spālē
 i excōicato pp̄ heresiz vt testari nō possit. vt voluit
 bar. in. d. auct. credētes z cōiter oēs. qz ad hoc rñ
 deo. z pondera subtiliter q̄ in. d. auct. credētis nō
 solū apponit̄ de excōicato pp̄ suspicionem heresiz
 ut non possit testari. s̄z etiā apponunt̄ multa que
 sunt cōia ip̄sis excōicatis sicut ergo illa sunt cōia
 excōicatis. ita erit cōe excōicatis nō posse testari
 sicut ergo non valet iſtia lata ab excōicato vt i. c.
 ad probandū de re iudi. ita z testari. z in hoc nul-
 la erit spālitas in tali excōicato est tñ spālitas in
 isto. vj qz excōicatus pp̄ suspicionem heres̄ elap-
 so āno h̄z pro quicto. z pōt puniri. ut heretic̄. nec
 audif̄ volens postea se excusare. z etiā spālē in cre-
 dentibus z receptantibus eos z per q̄ns sequitur
 q̄ excōicatus testari poterit. **S**ecundo arguo sic
 Excōicatus repellit̄ ab os̄ actū legitimo. c. l3 de
 sen. exco. in. vi. sed actus testandi est actus legitti-
 mus vt probatur in. l. i. cū sua glo. ff. d̄ acquir. re.
 do. iſtit. de vsu. z habi. s̄. si. ergo repelletur ab ac-
 tu testādī. **T**ertio actus testādī est quedam le-
 gitima cōio. l. hac consultissima. C. de testa. Sed
 cōio est prohibita excōicato. xi. q. iij. e. cū excōica-
 to ergo. **Q**uarto testes possunt compelli ad te-

stimoniu ferendum. c. dilectoruz. de testi. cog. ex quo sequit q testes in piculu aie sue deberent interuere i testō qd requit rogitū ipsoꝝ testinz vt in l. beredes palaz. §. si. ff. d. testa. quod nō ē diceñ. vt i. c. exceptōez. j. d. exceptē. z ita ēt videre diceñ. in tabellide vt nō cogat acceptare rogitū d testō siē do p excōicatū

Quinto excōicat^o nō pōt eē testif vt i. d. c. decernim^o ergo nō pōit testari ita arguit tex. i. l. si q. §. testis. ff. d. testa.

Sexto excōicat^o eqperat dportato sing. ē glo. insti. d. capi. dimi. §. i. s. deportat^o testari nō pōt ergo nec excōicatus

Septimo alio simile vsurari^o māifestus testari nō pōt vt tradit i. c. quāq. d. vsur. in vj. ergo multo min^o excōicat^o

Octauo excōicat^o prohibet ab eo q ē ma^o ergo vī prohibet^o ab eo qd ē min^o l. an pacto. ff. d. suis aspor. s. excōicat^o prohibet a participatiōe sacramētoꝝ ergo multo forcius videt prohibet^o ab actu testādi

Nono pone q excōicat^o ptenat petet absolucōez ab excōicatiōe dī eo q ad min^o pp istuz ptempū vī puatus pōtate testādi z adduco i simili qd voluit glo. i. c. ij. d. maior. z obe. z in. c. q. aut. x. di. z in. c. de libellis als i. c. de qb^o xx. di. qa loquit de ecclesia ozistali que lz nō accepit pstitutiōez ecclesie romāe tñ illā nō ptempit z adduco qd voluit bal. i. l. nullus. C. de maleficiis z mathe. vbi dixit q cōicāf excōicato p ptempū nō solū icidit i excōicacōez s. ēt d. s. alia pena puniri z adduco qd voluit io. cald. i. h. peti. tiōe. c. ab excōicato s. de rescriptis vbi dixit q excōicat^o ptenēs absolutōez nō poterit se deffēdes i iudicio ēt p procuratorē ergo multo min^o poterit testari tene mēti qz pulchra z nō tacta p aliquē s. presupōita cōi opōne doctoꝝ ē ne ueꝝ dictū bal. q habilitat^o ad testādū ex pūlegio si excōicēf nō valeat testamētū eius vl^o alr efficiat ifamis z vī hīc rōez tñ se qz facilius abdicat a nobis pūlegi us. l. eius militis. §. milita missus. ff. d. testa. mili

Tū ēt q pūlegia nō extēdūt se ad demeritos l. luci^o. §. luci^o damna. ff. d. leg. ij. ē tñ dubitatōe dignū ex eo qz sic habilitat^o vī redact^o ad termi of iur^o cōi vt i. l. si qñ. C. d. i off. testa

Sz d. iur cōi ifamis aut excōicat^o testari pōt g^o fateor tñ q si eēt cleric^o z sic miles celestis milicie quo ad ifa miā eqperaret militi vt ē glo. q reputat sing. i. l. ij. §. miles als. §. ignomie. ff. de hīs qui not. ifam. z isto casu haberet locū lex testā. coz. ff. d. testa mili tene mēti

Utrū aut excōicat^o succedat ab intestato pū suo vt sius heres vel ex testō. bal. hic arguit q non succedat qz hī pro mortuo. l. i. §. si pat ff. de pūg. cū emā lib. hīū decidit qz lz sit excōica t^o nō tñ pdit iura pōnij z iō retinet ius agnacōis vñ non pdit success onē ex eo qz ē excōicat^o s. non erit i iudicio an absolutōne z iō tutelle legitime ei defferat s. non decernit sibi tutela stāte publica excōicatiōne iudic^o decerto z multo min^o decernit durāte anathemate fm bal. h. Tu pondera excōi catus eqperat deportato sing. ē glo. insti. d. capi. dimi. §. i. ergo pdit ea que sūt iur civil s. successio ex testō ē de iur civili vt ē glo. q reputat sing. i. l. i. ff. de acqr. re. do. z faciat glo. i. l. ex hoc iur. ff. de iusti. z iur ergo.

Adduco s. bal. i. indiuiduo hosti. i. c. ij. de success. ab itesta d. hoc dicef i. c. veritat^o d. dol. z ptu. z i. d. c. i.

Ego vehemēt ad miroz de do. bal. qz vt supi^o dictū ē excōica^o ē in

famis quō ergo defferē tutela infamib^o

Que rit hic bal. iuravi soluef titio. j. mēsez interz ex cōicat^o ticius ego non soluo sibi. j. mēsez vtz ego in cidā impiuriū decidit q nō qz excōicat^o ē bāni t^o a cōide hoīuz allat. c. i. §. i. i. ti. h. finif lex. icip. p̄suetu. regni i vsib^o feud.

Ego admiroz d. bal. q non adduxerit glo. que mīz in modū disputat istuz passuz i. c. nos sanctorz xv. q. vj. vbi dic q nō d. s. solui excōicato s. j. nno. i. c. veritatis d. dolo z ptu. tenz p̄trariū q imo suz piurus si non soluo d. quo dicēduz vt hic

Sz pone q tici^o accusauit se iuz de homicidio z litte pendēte ticius excōicat^o vel bāni^o an poterit proseq accusatiōne i bāni^o dic q sic z fm euz ē casus i iure vnicus i. l. is. qui reus. §. i. coactus. ff. de publi. indi. tu vide aliuz in l. negāda. C. de accus. al^o qui accus. non poss. i. ex cōicato purat hīū qz iudex offō suo p̄cedet ēt si accusator p̄cedere nolet allat. l. ij. C. de acusa. tu vide bar ang. z mod^o i. l. vram^o. ff. de fideiuz. z do. pe. i. c. euz inter d. except^o.

Ultimo qrit hic p̄t. de ancha z ēt bal. pone q excōicat^o vel bāni^o tus cessit iura sua alteri an poterit ille cessionari^o agere an repellē p̄ exceptionē cedēt^o allat no tata i. c. i. de iure p̄o in. vj. z iac. de are z disputa tiōne bal. icip. statuto cauef q fenerator z i. l. qui stipendia. C. de procur. sup h. dabo fmissiones vi de bar. i. l. apud celsuz. §. sed cum legitima. ff. de dol. except^o et in. l. doli. exceptio. ff. de donac. dī num ibi z in. c. si quis iustum de reg. iure i. in. vj. z moder. in. d. l. doli exceptio. z bal. in. l. si cū dotē §. si p̄. ff. so. ma. z i. l. p. diuersas. C. manda. z i. l. q se debere. ff. d. p̄dic. ob cāz z i. l. si qz rē. ff. d. pro cur. z i. l. pemptoriaf. C. sniaz fscindi nō poss. do. p̄. i. c. ad audientia d. p̄scrip. z in. c. cū ster d. ex cep. do. car. i. c. qz frustra. de vsur. do. an. i. c. lz de off. deleg. ang. i. l. papinianus exuli. ff. de minoz. z i. l. filius fa. ff. d. procur. z i. d. l. doli exceptio. vi de q dixi i. d. c. lz

Ans deo clemētissimo. Andre. Barbatia in vtraqz cēsura doctor z miles.

Olerici. Cleric^o d. s. d. of cri mine coram iudice ecclesiastico pueniri. Nec valet p̄suetudo hīa hoc dicat duo fa cit p̄mo legē probat. fo p̄suetu dinē ip̄obrat pone cāuz q p̄sue tundo erat q iudex laicus oēs fures puniret. z hāc p̄suetudinē p̄p dānat. z in rōne decidēdī arguit h p̄p a maiori. z iō h facit mētiōne de lege als nō fa ceret ad p̄positū quasi dicat s. Jo. an. si canon hoc casu irritat. l. scriptā. z cōe i ēt vincit forti^o er go legē nō scriptā z p̄ticularē uel localē alias dic ipe nō utāres qd ad p̄positū.

Nota ibi cū sp ator dicat q p̄p cū loqf allat. l. qd ē bñ notāñ. pro doctoꝝibus. z scolari^o z simili^o qui se doctos reputant. z cum aliquid dicunt approbent illud aliqua resonante scriptura uel auctoritate. facit c. ego solis. viij. dif. z idco legimus de nostro sal natoꝝe pijsimo Jesu Christo q semper loqueba tur cum auctoritate ut apparet in. c. cum inter ce tera de offi. ordi. solitus erat dicere scriptum est in lege faciat. l. illam. C. de coll. cum simili^obus.

Not. ēt ex eisdeꝝ verbis q qñ iur latoꝝ allē ali quā legē non allē quotas vbi situata sit illa. l. vñ sufficit dicē. itā ē scriptū. c. i. de iur calūp. c. ad an i ij)

In hoc p̄dx late tractatur de doctoꝝibus in omni dāen tag et eoz no solitudo excellētia.

2
dientiam de spons. c. vestra de cobab. mul. z cler.
auct. ex testō. C. de col. rō ē qz tex. debz eē ornatus
z breuis quez quote detur pāt vide io. cald. i. d. c.
vestra. z do. an. i. sua ellanti Rpetitiōe ibidē z do.
car. in cle. i. de ellect. ¶ Por qz leges z impator p
omia volūt seq sacras rēgulas i auct. quō opoz. epif
copos. §. i. z cā ecclesiastica ē examīada z i mīada
fm. sacras rēgulas nulla ptradictiōe obstāte i auct.
d. sact. epi. §. si aut ecclesiastica z sequēti vsqz ad
§. pro omnib. auct. de mā. pri. §. si uero canonicū
z pūt epi quācōque psonas trāsgrediētes sacra re
gulā punire auct. d. sanc. epi. §. vut aut omī fm. bo
fii. z glo. primā h. z auct. d. eccle. titu. in prin. z fm.
philosophū paruz tñ fac fm. io. an. z. c. fi d. secūd.
nupē. z sic si leges sequit canones sequit qz non est
dīa in ius ciuile z canonicū i materia spectante
ad ius ecclesiasticū posito qz vnū ius discrepet ab
alio faciat. c. i. de op. no. nū. z ibi diē. hosti. h. pro
cedere ubiconqz agitur de peccato mortali. c. fi.
d. prescrip. vel de interpretatiōe fidei v. l. diuine v.
ēt diuersaz opinionū. c. p. venerabilez qui fil. sint
leg. c. sup. litteris de rescript. c. rainuci. z rainal.
dus de testa. c. sepe. de resti. spo. z pōdera bene tex
duz diē nō dedignant qz probat qz canones sunt
supiores legib. naz asinus intumescit si videt se
aprehendi p pparez vt voluit glo. i. l. i. §. veteres
ff. de acquir. poss. ergo si imitat lex canones videt
qz sit familia canonum. Est tamē veruz qz ipera
tor vocat se protectores ecclesie vt cle. romani de
iur. iur. z vocat se seruū dei nō aut eccle. vt in. l. i.
ff. de off. prescrip. preto. ¶ Et pōdera qz cū condito
ri canonis sit subdita oīs creatura vt in. c. i. de cō
stit. z iste tex. z similes procedunt in materia pec
cati sequit qz p p ibi logi vrbane z ciuilitē dū di
cit nō dedignant imo tenēt seq canones i mate
ria peccati iuxta illō terētianū. te rogo. z si ē equū
te oro. dixit tamē bal. in. l. i. ff. de cōstit. qz p p z im
perator sunt duo supremi principes z si i simul cō
cordant oīa pūt. si discordāt quilibz pōt i sua iur
isdicōe. allat Inno. in. c. ad abolēdā de hereti. z
inducunt doc. hic istuz tex. ad questionē qz multier
transiēs ad fā. vota ifra ānū nō sit infamis qz ca
non pmittit vt in. c. pe. z fi. de secund. nup. d. hoc
dicēdū vt p scriben. in. l. i. C. de secund. nup. z ibi
bal. z i. l. de cō. ex qb. caus. ifam. irrog. C. z bar.
in. l. libelloz. ff. de hūis q not. ifam. z plene p do.
abb. in. c. eccle. de cōstit. z inducit bal. ad qōnē
Statuto florentie cauetur qz propter euitandum
scandalum gelfus non possit contrahere matri
monium cū gebelina sub pena capitis vtrum te
neat statutū quo ad penā. dicit qz sic qz nō punif
matrimonū qd ē d. iure diuino. s. eius qualitas
allegat notata in. c. statutum de hereti. in nouella
Ego cum legerē Ferrarie vidi istam. q. de facto
ibi. z fui aduocatus in ea z habui in allegatiōi
bus granes altercationē cū ptāte z curia Ferrarie
si. quia ibi ē statutum istud. z dicebā tale statutū
nō tenere. ista qd requirit altiorē indagine. nec ē lo
cus propus hic do vobis remissiones vide bal. in
l. dōs. C. ad tertul. z i. l. i. §. naturale. ff. de iusti. z iuf
z i. l. nemini. C. de nup. z i. l. paulus. ff. d. sta. ho. z
i. Rēca de constit. z i. d. c. statūz z ibi io. an. do. pe.
z alios do. pe. i. p silio. r. z in R. ne. c. i. de p. stit. do.
abb. i. c. i. de spons. z i. R. ne. c. ecclesia d. p. stit. bar.

3
in. l. adieimus. C. d. mulier z quo loco li. p. do. an. i
c. ij de spons. lodo. ro. in R. b. r. ca. ff. so. ma. adre. d.
fser. in. c. i. §. i. in ti. quib. mo feud. amitt. z i. l. in
pialem. §. i. d. prohib. alie feud. p federico. d. sātū.
in d. c. statutum angl. in. l. fi. C. de interdict. ma
numis. z in. l. consulta. C. de testa. iac. but. in. l. i.
ff. de constit. prin. z in. l. fi. C. de interdicta man
umiss. gaspar de calda. in. c. ij. de clandest. des
pon. in quibus locis doctores sunt varij. ¶ Ego
cuz essem scolaris hie bonometempore curie dñi
eugenij substentauī publice contra multos cu
riales putantes summam minerue arcem su
perasse substentauī tale statutum valere z te
nere alius accomodat. locus dicendi de hoc dabi
tur. ¶ Et ex hoc tex colligit francis. vercell. z io.
an. z io. de lig. qz doctores canonum etiam si sunt
laici debent precedere doctores legum quod dic
tum do. abb. dicit se probare sic. ¶ Quelibet sci
entia dicitur nobilior altera inquam eius subi
ectum est nobilior allat i ar. istuz tex. z auct. quō
oportz episcopos in pn. sic in simili dicimus tanto
qs melior ē quāto melioribus pēst in auct. de def
fen. ciu. §. i. s. subiectū sciētie canonice ē nobili
qz subiectus ciu. sciētie qz subiectū in ciuili sciē
tia ē hō dirigibil. simpliciter ad bonuz publicum
s. subiectus in sciētia canonica ē homo dirigibil.
non solū ad bonuz publicuz s. ēt i deuz fm sacras
regulas allat notata in probemio decretal. z io.
an. in regula sine culpa de reg. iur. li. v. z per qñs
doctores canonuz preferuntur doctoribus legum
Ego vehemēter admīroz quare do. abb. nō addu
cit doctri naz aristotelis in pmo li. de aīa ibi bono
ruz honorabiliuz sciētia zē. vbi dicit qz vna sciē
tia ē nobilior altera qz tractat de nobiliori subiec
to z ēt adduci poterat glo. q. ē sing. i. c. cuz p. r. g. at
de iur. iur. que dicit qz finis iur. ciu. ē dirigere ho
minē ad bonuz publicuz s. finis iuris canonici ē
dirigere hominē ad ipsū deuz dicit ēt qz doctores
leguz debēt precedere doctores arcium z medici
ne qz sciētia iur. ciu. ē nobilior rōne subiecti ma
xime in medicina cuius subiectus ē homo egrotus
¶ Theologia vero habet subiectum nobilior ce
teris qz principal. fmo ē de deo quod patz ex etbi
mologia vocabuli dicit tamē qz si aliquis ē doc
tor in utroque videt qz preferitur simplici doctori
canonum qz duo vīcula sunt potētiōza uno auct.
itaqz. C. cōia de success. refert do. pe. de aīa di
e cre in. c. i. de parro. qz ille qui satis mediocriē stu
duit in una facultate z assumpsit gradum in alte
ra sibi incognita vt hodie fit cā honoris vt sunt
legiste qui doctorum in canonibus qui prozsus
ignorant canones et R. b. r. ca. canonum qz non
debent preferri doctoribus iur. canonici allat qd
notat archi. in. c. de quibusdam xxxviii. di. vbi di
cit qz promotus ad doctoratum corruptis docto
ribus non debet gaudere p. uilegio doctoratus
per. l. i. C. atbele. li. x. et faciat quod noluit glo.
in. l. i. C. de annonis ciu. li. x. que dicit qz erudi
ti scolares preferuntur doctoribus ignorantibus
ita hie residet do. abb. Sed do. an. dicit qz in ho
noribus magnis est defferē. doctori canonum
sed iudicando aut p. sulendo defferitur perito in ar
te sua vdeo in materia ciuili defferē doctori iur.
ciu. s. i. mā canōica defferē doctori iur. canonici

Ego de hoc allego sing. glo. in. c. vt veteru. i. p. di. z facit illud quod scribit in p. topicoz. cuiusq. expto in arte sua credendu est. z q. uoluit illuminat. doctor Jeronymus in prologo biblie. q. medicoz est promittunt medici tractat. fabrilis fabri. c. pro posuisti de probat. l. i. ff. de ventre in spi. cu. si. Sed do. car. restringit istud dictum fraci. z alioz vt ce teris paribus preferat. canonista. alias secus z sic sentit q. doctor preferet minus docto. z antiquoz preferet digniori lz iunior sit canonista uel no sit ita doctus vt legista. Tu adde q. si pitas e. inf. istos in tpe z scia q. magister in sacra theologia e. preferendus doctori iur. canonici. z doctori iuris ciuili. qz theologia est nobilior scia qz iuris no biliori subiecto pu. deo angelis z intelligentiis su perioribus z io apud Dantē poetā clarissimū the ologia. egpatur beatrie. z i. psona eius dicit eu su beatrice che te fazo andaf vegno di nouo oue toz naf desio amoze me messe che me fa parlare. Et o doctore sacf theologie vide bal. in. l. hac. q. sultissi ma. C. q. testā fa. poss. vbi dicit q. aliqui dignitas no opat nisi mera demonstratione ut esse magfm in theologia vel hie alia insignem virtutes. l. ple nu. s. i. ff. de usu. z habita. z idez bal. i. l. s. z si. qd s. sufficienter. ff. de usufruc. dicit q. magister i the ologia debet ire melius indutus q. aliqs alius in ter fratres z plus mihi videt dicendu q. posito q. aliqs esset doctor vtriusq. censure ciuili. z ponti ficie. z doctus in vtraq. no esset preferendus do cto sacre theologie doctori. vnde lz pe. de ancha. in. c. i. de parro. z do. abb. hic dixerint q. doctor iu ris ciuil. z canonici preferat doctori iuris cano nici z bal. in. l. s. z milites. ff. de excus. tut. i. prin. dixerit q. ille q. est marchio z comes insimul pre feret simplici marchioni. ista dicta procedut quan do pcurunt cum eo q. est eiusdem professiois i ali quo de illis gradibus. Sed si esset alterius pro fessiois nobilioris vt est i casu isto. z io cessat ruc re gula q. duo vincula sint potioza vno ut in. c. i. de treuga z pa. z in auct. itaqz. C. cōtia. de succes. z io si aliqs esset doctor artium z medicine no de berz preferri doctori legu. aut doctori canonu. aut theologo. z procedat b. i. honorib. s. i. promotōe ad epatus cui erit magis defferendu an theologo an canoniste. dic canoniste p. tex. in. c. i. de consan gu. z affini. vbi ecclesia no pot regi sine iuris cano nico nisi eet locus vbi eent multi heretici vel eet vi cinus hereticis qz tuc eet preferendus theologus ita dixit hosti. i. d. c. i. z faciat quod uoluit. d. abb. in. c. tue. o. cle. non resi. z quod notat in. c. fi. o. ma gi. Et faciat simile quod hf in. l. ii. s. post hoc de inde. ff. de orig. iur. ubi ciuitas no pot stare sine iu ris pito. Si vo est imparitas scientie inter istos et tunc si doctor theologus aut canonista est igno rans z tunc dico q. doctor iuris ciuili. aut artium z medicine doctus est preferendus illis doctoribus ignorantibus z moueo p. glo. in. d. l. i. C. de ano ciuilibus z p. tex. in. c. multi cathedra ascēdūt. xli. di. p. que tex. dicebat bal. in. c. i. in prin. in. ti. quo tēpoze miles inuestitu petere debeat exclamando contra doctores indoctos ostendentes cathedra que non sedet. sed incubat ab eis facti. l. minus instructus es. C. de acquiren. posses. z q. ibi volu it L. z Ang. de doctore qui respondet contra ca

sum legis z quod voluit Nicol. de neapol. in. l. s. reprobati. s. fina. ff. de excusat. tuto. z in. l. prima C. de athletis libro. x. z faciat tex. in. c. que de epi scopis. xxxviii. distin. vbi sacerdos qui non habz libros sacerdotales non meretur appellari sacer dos z ibi dominicus arguit contra doctorem non habentem libros sue professionis vt non mereat dici doctor qto ergo fortius non debet dici do ctor si non habeat scientiam doctorem z addu co tex. singul. in. l. nemo per saltus. C. de aduoca. diuers. iudi. vbi promotus sine matura examina tione non dicitur doctor quod est notandum con tra doctores promotos ad doctoratum non pcece dente examinatione. z adduco peregrinum tex. i. c. omnes. xxxviii. di. ver. ait. n. propheta Deus quia scientiam repulisti z ego repellas te ne sacer docio fungaris ergo fortius est repellendus do ctor indoctus ne fruatur doctoratu. Et adduco illud quod voluit ecclesiasticus. vi. cap. sit manus tua super os tuum ne capiaris verbo indisciplina to z quod voluit andr. de iser. in prelud. feud. z io dixit bal. in. l. i. C. q. z aduersus quos q. in deffec tum docti tristis. z indoctus sedet in banco z fa ciat quod voluit dominichus in. c. multi. xli. dis. q. si doctor vtatur cathedra non tamen dicitur ve rus doctor nisi in eo ad sint qualitates requisite ad doctoratum z io istos tales Angl. in. l. i. s. pne ritiam. ff. de postul. appellat. legum dolozes. z fa ciat illud quod scribitur apud terentium. dij im mortales homo homini quid prestat stulto intel ligens z apud philosophus in primo de anima di citur. differt hoc ab hoc tanquam perpetuum a corruptibili z apud Jeronymum in prologo bi blie scribitur vides quantum ista inter se distent alij celo. alij stellis compantur. docti enim com pantur celo. z per consequens doctor indoctus dicitur abusione doctor. z ideo Bal. in prima con stitut. ff. de appellat. hos tales doctozellos z per consequens sequitur q. doctus doctor in medici na est preferendus doctori iuris ciuili. aut cano nico aut theologo si indocti sunt. Sed vnum est inuestigatione dignissimum. pone q. sit dare su premum doctorem iuris ciuili. z mediocrem do ctorem iuris Canonici aut theologie sacre quis erit preferendus istam questionem nusquam le gi tactam per aliquos z videtur q. doctor supre mus sit preferendus. z moueo per singu. z melio rem de corpore iur. in. l. sed z reprobati. s. fina. ff. de excus. tuto vbi propter hominem maxime di sciplinatum. z sic per doctores scientie eminentis receditur non solum a iur. comuni sed etiam a sta tuto populi z vidi allegari illum tex. pro do. meo Joan. de imol. qui fuit conductus ad legendum iura canonica de mane hic z legit. z propter excel lentem scientiam suam dicebatur recedi a statu to huius ciuitatis z audiui q. magister Ago senes suo tempore medicorum princeps obtinuit con ductaz medicine hic Bononie de mane. quia pro pter eminentem sciam recedi debebat a statuto populi z facit. c. de multa de prebe. z q. voluit In no. i. c. cu. in cunctis de ellec. z io dicebat bal. i. pma cōstit. ff. q. doctor excellēs preferendus e. militi. z facit tex. in auct. o. monac. s. ordinatione. vbi mo nach. mfoz pferet mōacho atiqoz si e. eo doctior.

Et adduco illud quod voluit hic do. car. qui dixit q data paritate preferri doctor canonista. alias preferri legista z adduco illud quod voluit bal. in l. nemini. C. de aduoca. diuers. iudi. vbi dixit q si sunt duo doctores equalis scie z vnus e nobilioz altero q nobilioz preferri eque valenti. Secus si doctor plebeius est excellentior eo. z adde. c. placuit. §. isidorus. xvi. di. z glo. ibi vbi dicitur die q si duo sunt epi z vnus fuit creatus an alium q si iste q fuit creat posterior sit doctor legu nobilior preferri lz fuerit posterior in epatu. Nihilominus ego teneo prius q canonista theologus preferat doctori supremo in facultate minus nobili. z adduco ad hoc tex. que nouissimus ego considero in l. i. C. de prima urb. alex. lib. xi. vbi e melius ee popalar e vnus nobilis ciuitatis q e nobilis alterius mediocris ciuitatis. z ibi dixit bar. q populares pusini sunt magis honorandi q nobiles ciues alicuius mediocris ciuitatis. Ita dicamus in proposito q mediocris doctor theologie vel iuris canonici sit preferendus supremo pho seu medico seu legiste. Secundo faciat ad predicta. qd habet in. c. constitutus de appel. vbi notat q sufficere ad prelaturam eligant idoneus licet repta magis idoneus ita dicam in proposito sufficere qd reperiat sufficiens doctor in ea scia lz alius sit excellentior in alia. Tertio faciat quod in simili scribit apud cicerones i vltima padora. vbi dicit sufficere. q qd peccando excedat terminos licitos. nec est curanda an vnus excedat plus q alius sufficit q excessit no licitum. Ita dicam sufficere debz q quis attingat sufficientia doctoratus lz no habeat excellentia in illo. na sufficit attingere mediu qz virtus e vt mediu attingat vt notat i. c. ad nostram de p. sue. z voluit phus z hf in illo ouidiano. i. ter vtriusq uola medio tutissimus ibis. Alibi idem ouidius cu media semp gaudebat ludere forma maior. n. medijs gra rebus inest o quo medio habet i. c. custodis z in. c. litteras de restitutioe prelatoz z in. c. scientes de censu. in glo. suis facit illud mediu tenere beati vt glo. in. d. c. querenti o quo aliquid p scribentes in. c. cu tu de testi. lz ergo aliquis excedat sufficientia doctoratus z bz intellectu vt ita dixeris transcendere vt habuit claudius vt dixit tex. in. l. a testatore. ff. de condic. z demo. z bal. in. l. oes populi. ff. de iusti. z iu. non tñ dz preferri sufficienti doctori nobilioz scie. Quarto facit vna scia of nobilioz altera rone nobilioz subiecti vt hf in primo de aia ergo vn doctor dicitur honorabilior alio rone nobilioz scie si ergo e sufficiens doctor est honorabilior alio q excellentissimo si facultas sua e honorabilior sufficit eniz hse sufficiente sciaz. vt dixit Inno. i. c. cu i cunctis de elect. lz eniz scia eminens sit desideranda vt dixit tex. in. c. nisi cu pdem de renue. z sic e admiratione dignu videre z audire homine eminentis scie q sine reuolutione libroz rideat de cau legum vt hf p Inno. in. d. c. cu in cunctis z p glo. xi. q. iii. c. no licet. z apud cicerone in. ii. offoz scribit maxima iqt e admiratio sapientis copiose dicentis que qui audiunt plus sapere z intelligere q ceteros arbitrantur. no tñ p hoc efficit nobilius subiectus nec obstat q recedat a iure coi. z municipali pp excellentia doctoris qz procedit i eode gnie professionis

Alexandri
Primatibus

vn si aliqs doctor iuris canonici forent hlat imunitate in ciuitate no extender ad doctores supremu ius ciuile forentem vel erit ea vt dispenset z sic no obstat. d. l. lz z reprobati. §. si. ff. de exco. tut. z ita concludo circa istu passum. lz indignus sz ita aspire os. Adde et inqtu do. abb. dicit q doctor legum aut canonu e preferendus doctori artiu z medicine ex eo qz e nobilioz scia ins ciuile aut canonicu q artes z medicine. Et pro certo satis alose loqr z no facit more suo qz nihil alit. Ego circa h stabo vt agnus cora todente qz tractat fabrilis fabri. nec velle alicui molestus videri. z adduco i mediu illud qd scribit apud phm i tercio als i p ethi coz. opus morale sumpsum no ut sciam sz vt boni efficiamur z sic phia moral no e introdueta vt p ea sciamus ex quo dat intelligentia quedaz ad ius consultu in l. i. in prin. de iusti. z ius du dicit vera nisi falloz. phiaz no simulata affectates vt non sit phia ad sciendu sz vt boni hōines fiat vt probatur in. l. iusticia. §. iuris precepta. ff. d iusti. z ius. ergo no e scia vt dicit do. abb. Na scire e re p cam cognoscere. vt in prio posterioru z i p phisicoz of tuc eni opinamur vnquodqz cognoscere cu cas cognoscim pmas z principia pta vsqz ad elementa. xxi. q. viij. c. q occidit ergo seqt q no e scia facultas ciuile aut canonica sz e quedā phia moralis p qua homines inducunt ad bonu faciendu. z ad euitadu mala. z sic se bz vt spatrix. faciat illd ozatiij. oderunt peccare boni virtutis amore. oderunt peccare mali formidine pene. l. i. in pn. ff. de iusti. z ius z sic corruit fundametu do. abb. ergo respectu scie excellentior e natural phia aut metaphisica aut medicina. So adduco tex. i. c. no sane. xiiij. q. v. vbi gratian ponit vba augustini ad macedonianu in qb pmittit medicos legu aut canonu doctorib. z claru e q ex ordine lre validu e i iure argumtu. vt l. gna. it. §. qd ergo vbi. ordinē scripture sequendus ff. de fideico. lib. dixi i. c. decernim. s. eo. ergo preferrent medici legist. itio adduco tex. vald sing. pucto dicto bar. i. l. i. C. d comitib. z archia li. xi. vbi dicit q medicus pncipis aut pape egpat duibus z vicarijs pncipis z obtinet locu comitis pmi ordinis. que gradu no bz legu doctor ziliari pncipis vt not i. l. ius ptoz. ff. d exco. tu. Quarto adduco illa scia e nobilioz cu subiectu e nobilius vt dixit phus i p o aia sz subiectu phse nalis e nobili subiecto legu e eniz subiectu corp phisicu vt mudus z cetera q i co sur vt stelle celi planete ellementa mixta ho aialia irrationabilia o qb phs proprietates z passioes pferat h subiecta st nobilioz a subiecto legu qd e iusticia i politica z uersati one q aut celi stelligentie z planete sunt nobiliores ipa iusticia ciuili appet. qz st incorruptibiles simplices z ppetue cae. sunt eoz q i mudo st a qb ro et natura rex depedet z oes ei opatōes inferiores legalis aut potētia est qda opatio variabil. ipsa et aia hūana nobilioz e sine opatōe potētia legalis. z ipsa iusticie cōcatōe. cu sit subiecta simplex. z ppetua. z eode mo e dicēdu d itelligētis supiorib. vt hf i lib. o aia filr z ipse ho v nobilioz ipsa iusticia legalis qz cu efficiēs z final sunt nobiliores ipso causato. vt. c. cu cessante de app. l. adigere. §. quis. ff. d ius prio. z hf i libro o caus. z fac. l. ca qua. C. de fideico. Sz iusticia e effectus causatus ab hōine

z etia ad finē hominis inuētus ergo nō ē nobilior ipso homine ergo scia illorū ē nobilior scia legali z eodem modo probō. q̄ subiectum medicine ē nobilius subiecto legis nam subiectum medicine est corpus humanum animatū s̄ subiectum legis est iusticia cōdicatua ergo subiectum medicine ē nobilius subiecto legali. homo est dignior q̄ ē nobilifima creaturaz vt. l. iustissime. ff. d. edil. edic. Nā cā efficiens alicuius opationis ē nobilior effectu a se producto. iuxta illud manus tue dñe fecerunt me z probat. in li. d. cau. ergo homo ē nobilior iusticia politica. z cōdicatua ergo ē nobilius subiectum medicine q̄ legis. z per q̄ns est nobilior scia.

¶ Quinto adduco illa scia est nobilior altera cuius finis ē dignior. quia oīs laus i fine canitur oē agens agit pp finē z finis ē q̄ mouet agentem z ē cā cārum vt dicit philosophus z probatur in. l. eā quā. C. de fideicō. S̄ finis philosophie naturalis ē dignior q̄ finis legalis censure. quod demōstro q̄ finis intētus a naturali philosophia ē felicitas actū humanorū s̄ finis legalis censure non ē vera felicitas actū humanorū ergo finis naturalis philosophie ē dignior fine legalis censure. quod apparet q̄ finis legalis censure ē felicitas quedā circa quoddam cōdicari s̄m ciuilem conuersationem talis aut nō ē vera felicitas actū humanorū vt probatur in libro ethicoz. et eodem modo ē dicendum de medicina vt finis medicine sit dignior fine legalis censure. Nam finis medicine ē conseruatio substantie. z essentie hominis finis aut legis ē conseruatio qualitatis z accidentis. q̄ bōa z honesta conseruatio in alijs aut substantia z conseruatio s̄be z forme dignior est z magis necessarius fine qualificatio z conseruatio qualitatis z hoc clarissimus. q̄ substantia ē dignior accidente quia accidēs ē in esse vt voluit phis in. v. phisicorū. z in. l. eius. ff. si cer. pet. Nā finis legis ē bona ē honesta cōdicatio hominum s̄ finis medicine ē conseruatio corporis humani z p̄ q̄ns dignior ē ergo scia naturalis z medicine dignior ē legali censure z p̄ q̄ns doctoratus in eis ē preferendus doctori legum.

¶ Sexto faciat nulla doctrina pōt appellari scia nisi que est verorū z eternorū i ueritate z impossibilitate aliter se h̄e. Nāz scia ē verorū vt voluit phis in primo posteriorū quia nihil scit nisi verū voluit bal. in. c. ij. de q̄stit. vbi dicit q̄ scia ē entiaz nō eorum que natura. aut ars reuelant. bal. in. c. cū cōtingat d̄ h̄pt. pe. d. ancha. in cle. i. d. concess. prebē. z p̄ glo. in. l. si pater. ff. de here. instit. probatur i. c. qui occidit. xxij. q. viij. s̄ phia ē huiusmodi z legalis censure ē circa contingētia i humanis actibus extrinsecus contingētib⁹ alijs se h̄e z diuersi mode se h̄e. z id dicim⁹ q̄ lex adaptat tēpori. z ē mutabil ex varietate tēporū. iij. di. s̄. erit aut lex. c. non d̄z de consangu. z affi. c. pe. d. cle. non resi. c. suggestū de deci. l. ex facto. ff. de vulg. z pup. z p̄ q̄ns v̄ q̄ sit preferendus doctor phie aut medicine doctori legum aut canonū. Et ego in primis cunabulis dedi operā studijs phie z decreuerā incumbere studio medicine s̄ cū venissem bononiā mutauit opintonē z sepe audire leges. voluit deus q̄ fructuosiorē viā elegeris z p̄ ista triūphēt doctores artū. z medicine. S̄ in contrariū v̄ adesse infra verior q̄ doctor legū aut iur̄ canonici sit pre

ferendus. qd sic demōstro. aia ē preciosior corpore vt. l. sancimus. C. de sa. sanc. ecc. c. cū infirmitas de pe. z re. cū sy. Sed legalis censura ē medicina aie z curat aiaz. Iste ē tex. valde sing. p̄iuncta glo. sua. in. c. ceterū de iur̄ calū. z maxime ius canonicū quod tendit ad bonū aie simplr. z ad dirigēdum aiaz ad ipsum deum vt in. c. vt aiaz piculis. d̄ cōstit. li. vi. z ē glo. que ad hoc reputat sing. in. c. cūz contingat de iur̄ iur̄. sed medicina curat corpus egrotum vt ē dictū s̄z corporalia sunt nihil ad cōparationē spiritualū. vt. c. inter corporalia d̄ trāf la. prela. Nā vt inqt Jeronymus tēporal vita vite eterne cōpata potius ē dicenda mors q̄ vita. z apud Liceronē de somno scipionis. vestra que d̄ vita mors ē. z militat hoc arg. quo ad phiaz. quia licet phia naturalis tēdat ad cognitionē rez. z ad quādam felicitatē cognoscendi. iuxta illud quod scribitur in geozcicis. felix q̄ potuit rerū cognoscere cās. Nā tñ tendit ad beatitudinē aie. z p̄ q̄ns censura legalis ē nobilior phia z medicina. fo faciat illa scia d̄ honorabilior altera cuius subiectū ē honorabilius assumptū ē phie in p̄io de aia. s̄z subiectū legis ē iusticia. z iusticia ē osum aliaz virtutū maior. vñ scribit apud ciceronē i libro d̄ senectute. Optimo iustissimo cuiq̄z iter in celum pateret z expeditissimū. pp iusticiā quis acquirit beatitudinē. z id dicebat aristoteles in. v. ethicoz q̄ iusticia ē virtus lucens vt hespus ergo cēsurā legalis ē nobilior artibus z medicina. Tercio faciat q̄z oia denominat a fine. z finis ē q̄ mouet agentē vt voluit phis. s̄z finis legalis censure est conseruare rē publicā ciuitates z hominum cōgregatiōnē vt probat i. l. ij. s̄. post hec deinde. ff. d̄ origi. iur̄. z ibi bal. colligit q̄ ciuitas nō pōt stat sine iur̄pito. tēdit eniz ad bonū publicū pp quod hōes efficiunt beati. teste cicerone de somno scipionis in v. oib⁹ q̄ p̄iam auerint adiuerint atq̄z serua uerint certum eē in celo diffinitū locū vbi sempiterno euo fruuntur. S̄z ad hūc finē nō tēdūt artes z medicina ergo ex fine censure legalis excedit artes z medicinā. Quarto illa scia ē nobilior alia p̄ quas vita humana melius disponit. Nā hō ē nobilifima creaturaz iuxta illud porphirij sum⁹. n. rōnes nos z dijs. s̄z mortale additū nobis sepat nos ab illis z in. vi. eneidōs scribit. igneus ē illis visgor z celestis origo. vt in illo ouidiano pronaq̄z cū spectent aialia cetera terras z c̄. s̄z p̄ cēsuram legalis melius disponit humana vita. Nā p̄ leges hō hōt prohibet insidiari. vt. l. vt vim. ff. d̄ iusti. z iur̄. z si dicat hoc facit phia moral que vetat irascivetat cupe vetat hōines delinquere q̄ r̄ide q̄ nō eodem modo. ex eo q̄z philosophia moralis prohibet suafine sed lex prohibet imperatiue z punitiue vt in. c. homis lex. iij. di. z i. c. facte sunt leges iij. di. Quinto illa scia est nobilior altera per quam homo magis efficitur obediens supremo deo. z magis coniungitur ipsi deo. Sed per leges nos efficitur boni z virtuosū. vt. l. i. in prin. ff. de iusti. z iur̄. ergo. Sexto faciat vt inquit sūme sapientie crispus lex est rerum humanarum z diuinarum cognitio vt. l. nam z demostenes. ff. d̄ legi. medicina est cognitio rerum ergo excellentior ē legalis censura cuius eius subiectū v̄set circa diuisa z humana. vt voluit phis in primo de anima. S̄z p̄

legem. z eius obseruantiam nos iungimur deo z sumus filij ipsius dei z hēim⁹ vitam eternam. vt hē in preceptis legis. Sz p medicinā nos sanamur z curamur sepe numero a morbis sz nō iungimur deo p medicinā corporis ita nec etiā p artes ergo

Septimo faciat lex ē donus dei. l. nam z demostenes z fuit inuēta. deo vt hē exodi. xxxi. c. in vñ. digito dei scriptas. z deutronomi. x. c. z dicit exodi. xxv. c. dabo tibi duas tabulas lapideas z legē z mandata que scripsit vt doceas filios Israel et sic lex immediate processit a deo z fuit ab ipso deo inuenta. z ideo magnificamus matrimonium ab auctore ex quo fuit introductum adeo. vt in. c. i. d. voto li. vi. z leges sunt p ora principū diuinit⁹ promulgate. ut. l. fi. C. de prescrip. long. temp. iuxta illud p me reges regnant z principes iuxta decernūt. Ita dicam⁹ in proposito cū medicā sit hōis inuētio. qz inuēta ab apoline esculapio et hipocrate doctissimo iuxta illud ouidianū inuentū ē medicina memm sequitur qz magis ē honorandus legista qz artista. aut medicus. z maxime. qz consuetudo ita se hz. z ita est interpretata consuetudo. et minime mutanda sunt zē. l. minime. ff. de. ll. c. cuz dillectus de consue.

Octauo facit glo. in. d. c. non sane. xiiij. q. v. que colligit ex illo tex. qz premitit medicos quasi digniores. cū non sint maioris valoris qz obstetrices. allegat. l. fi. §. sin aut. C. cōtia deleg.

Nono dico qz etiā ē dignior ex modo acqrendi faciltiori modo acquirim⁹ sciam legalem qz artes liberales aut medicinā. lz modus sciendi in philosophia naturali sit demonstratiuus et sit certior z sit verior. iuxta illō certior aure arbit⁹ ē oculus. l. si irruptione. §. fi. ff. finium regum. l. ij. in vñ. atroz aspectu. ff. de ferijs cū si.

Et eodem modo modus sciendi medicinam ē demonstratiuus aut diffinitiu⁹ vt apparet p tem. p canōis tertia fen. p itē modus sciēdi leges ē positiuus vt voluit philosophus in primo ethicozum. nihilomin⁹ est infinitus z fallax ideo non ē certus. z dōmōstratiuus. Sz modus sciēdi leges licet sit positiu⁹ tamen est finitus z sic est certus z adduco tex. valde singu. in prima constit. ff. qz. §. quibus in vñ. omnes tñ infinite sunt. hec sola sciētia finem habet mirabilem ex quo tex. probatur primo qz legalis censura est sciētia quod ē contra multa argumēta adducta in contrarium. scōdo probatur qz ē sciētia finita. z traditur p modos certos determinatos z finitos. Tertio probat qz finis suis ē mirabilis. z faciat illud quod habet in amphorismis hypocratis cū dicit vita breuis ars vera longa tempus acutum. experimētuz vero fallax z p qñs se qz qz rōne mōi p que scit scia legal. ē excellētior qz artes z medicā.

Decimo faciat illa scia ē alia excellētior cui⁹ finis excellētiorē producit effectū ga oīs effect⁹ assimilā cāe qz nā ē vis scita reb⁹ ex filib⁹ filia procreans vt in primo de generatione z corrupt. c. ius naturale pta dī. l. qz si nolit. §. si mancipiam. ff. de edil. edic. Sz pitus i cētura legali efficit parens impatoris Nam impator appellat doctores iuris. parentes. vt ē tex. in. l. ex dmi C. loca in versi. apud vulpianum pentē nostruz. sz non inuentū inf cautum qz philosophus aut medicus sint parētes impatoris z lz dicat qz medicus pncip⁹ egep⁹ daci sit ita nō tñ sequit qz pp hoc sit

preponēdus inf consulto. Nam iuriscōsult⁹ ē p impator qd bñ norabis ad declarationē. d. l. i. C. d. comitib⁹. qz si in curia pncip. aut pape sint duo doctores quozum vnus sit medicus principis. z alter sit pncipalis qz preferret doctor pncipalis qz dē pater ipatoris. Undecimo faciat illa scia dē nobilitoz cuius spēdoz illuminat vniuersū. nā publica vtilitas preferet puate. l. i. in fi. C. d. cad. tol. c. bone de postu. prela. cum si. Sz p sciam legales illuminat mundus vt probat. in. d. auct. habita. Sūt enim iuriste of tpe felices. Ita dixit tex. i. pma cōstit. ff. x. Nec pmittunt leges aliquē iuriscōsultuz in anxietate. aut paupertate viuere. ita dixit tex. in auct. de here. z falci. §. fi.

Duodecimo faciat orbis maior ē vrbe. c. legimus. lxxxiiij. dī. sz legal censura prodest vniuersis quia bonos inuitat ad pmiū. z malos prohibet a malo vt. l. i. ff. de iusti. z iur. sz medicina prodest egrotis z sic nō prodest vniuersis. ideo dicbat dñica veritas qz sanis non ē opus medico ergo maior z honorabilior ē scia legalis. Decimotertio sacerdotēs preferunt laicis sunt enim. dij. vt in. c. cum ex in iuncto d. be reti. c. sacerdotibus. xi. q. i. sed doctores legum dicunt sacerdotes. vt in. l. i. ff. d. iusti. z inf. in vñ. huius merito qz sacerdotes nos appellat ergo doctores legum preferunt doctoribus artium z medicis.

Decimoquarto faciat quod habet i. c. gloriosus deus in sanctis suis in cle. i. de reli. z vene. sanctorū vbi dicit qz doctores quasi illuminosas ardētes candellas sup candelabrum positas vniuersum corpus orbis errorū tenebris fugatis velut sydus irradiat matutinum. z sic doctores iustant sicut sydus in celo ergo preferunt medicis. z faciat tex. in. c. sup specula de magistris. vbi dicit qz doctores velut splendor fulgent firmamenti. z velut stelle sunt in eternitates ppetuas pmanfuri cū plurimos valeāt edocere i ver. dñice veritatis z facit. c. multi de peni. dī. ii. vbi tex. appellat doctores solis radios pro certo p istos tex. preponēdi videntur iuriste artistis z medicis.

Decimo quinto adduco tex. cui mundus respondere nō potest in prima pstit. ff. qz. §. qz vbi tex. dicit z qz pene in nulla alia enenit arte. cum z si villissime sint vñ probat ibi tex. qz oēs alie artes dñcunt villissime me habito respectu ad sciam legalē. Ex quo seqz qz habito respectu ad doctores iuris doctores artium z medicine succēbēt. z si dicatur qz lex non ē ars. dico qz ibi probat dñs qz imo ē ars. z sic ē ars scia phia vera z non simulata.

Decimosexto faciat facultas legal⁹ dē cē thesaurus ita probat in prima constit. ff. ergo excellentior ē artibus z medicina sicut thesaurus alijs metallis. hinc est qz doctor iuris ciuilis appellatur antecessor. z magf vt in prima cōstit. ff. qz appellat doctor vt in proemio gregoziano appellat dñs i auct. habita. C. ne fil. pro pa. z preceptor i. l. i. si i legibus. ff. de. dam. in sec. itē pf iuris in. l. i. C. de excus. artifi. lib. x. item propheta vt i. c. si rector. xliij. dī. in vñ. prophete. nō nunquam doctores vocantur. pncipis. appellat inf doctorē nobilissimum. l. ij. §. fi. ff. de excus. tut. z alios appellet subditos z fideles inf doctores appellat amicos. l. dmi in v. domici amici nri scribit tali doctori p presidē pater z nō frater. l. ij. C. de offi. diuersi. iudi. sedet ad latus principis.

Decimo septimo faciat unum quod egre et mo-
 leste ferre deberent omnes qui saluatorem dñm
 nostrum Iesum xpm colunt q̄ iudei assumunt ad
 doctoratū in medicinis. s̄ non p̄nt assumi ad do-
 ctoratū iur̄. vt. l. fi. C. d̄ postul. ex quo sequit̄ q̄ cū
 iudei non possint assumi ad doctoratū vt p̄ bart.
 in. l. fi. C. d̄ iudeis. Si ergo assumunt ad doctora-
 tum medicine sequitur q̄ doctoratus medicine nō
 ē dignitas et p̄ q̄s preferēdi sunt legiste artistis
 et medicis. nisi dicamus q̄ de facto et non d̄ iur̄ in
 dei assumunt doctoratū in medicina. et artibus.
Decimo octauo faciat ar. ab ordine lfe ē vali-
 dum in iur̄. vt. d. l. generalit̄. §. quid ergo. ff. de fi-
 deicom. lib. s̄ ex ordine lfe notarius preferit medi-
 co. Ita habetur in. l. fi. in prin. C. cōsa delega. er-
 go multo fortius iurista preferetur medico. et fa-
 ciat quia suus non potest ēē notarius ut i. l. gene-
 rali. C. d̄ tabula. li. x. et tamē suus pōt ēē medicus
 vt ibi ergo inferioris gradus ē medicus q̄ sit no-
 tarius. **D**ecimo nono si q̄s opponat de lege ma-
 gistros. C. de profess. et medi. li. x. vbi ex ordie lit-
 ter̄ medicus doctor preferitur ergo idem erit regu-
 lariter q̄ medic⁹ preferat iuriste. q̄ ad hoc rñdeo
 q̄ cessat tale arg. quādo ē expressum in iure s̄rius
 s̄ in iure ē contrarium expressum vt apparet i pre-
 fata l̄ca d̄ profess. et medi. vbi professor iur̄. prefer-
 tur medico. **D**icesimo faciat subrogatum sapit
 naturam eius in cuius locus subrogatur. vt. l. eius
 q̄. §. qui iniuriar̄. ff. si quis caut. c. ecclesia vt lite
 pen. cū si. S̄z doctores leḡ subrogant loco dei er-
 go preferunt medi. minor probat. Nam deus a
 principio creauit celum et terram et oīa que in eis
 sunt et angelicam et humanā naturā spūalia et tpa-
 lia que oīa p̄ se ipsum rexit et gubernauit sicut fa-
 ctor suar̄ rem gubernare solet et hōi quē fecit pre-
 cepta dedit et transgrediēti penas imposuit vt ha-
 bet̄ in genes̄. fo. iij. et. iij. c. et rexit mūdum vsq̄
 ad tempus noe quo tēpore deus incepit regere cre-
 aturas suas p̄ ministros suos. quorum primus fu-
 it noe. postea p̄ patriarchas p̄ iudices p̄ reges us-
 q̄ ad tēpus xpi q̄ fuit v̄sus et naturalis rex noster
 iuxta illud deus iudiciū tuū regi da. Ita pulchre
 scribit Inno. in. c. licet de for. compe. et sic appet q̄
 iudices vt appet in li. iudiciū successerunt loco dei
 ad regēdum populum ergo doctores iur̄ dati sunt
 vt regant populum in locum ipsius dei. quod regi-
 men non fuit datū artistis et medicis ergo nobili-
 or ē scia legalis q̄ artium et medicine q̄ deus re-
 git mūdum lege. et non medicina. **D**icesimo pri-
 mo si quis opponat scia legal̄ ē reducibilis ad ni-
 billuz ergo non est scia q̄ de p̄tingentibus que
 possant adesse et non ēē. et scia ē ens entium vt di-
 ctum ē sup̄ius lex enis pōt aboleri per non vsuz vt
 p̄ glo. in. l. rē nō nouā. C. de iudic. glo. i. c. i. d̄ tren-
 ga et pace p̄ dispositionē principis q̄ pōt illam tol-
 lere. et corrigere. q̄ eius ē tollere cuius ē condere.
 l. rem non nouam. C. de sa. sac. ecc. facit. §. erit aut̄
 lex. iij. di. vbi lex adaptat̄ tempore. c. non vs̄ d̄ cō-
 sangui. et affi. cum si. ergo p̄cia legalis non est sci-
 entia. q̄ ad ista pōt responderi q̄ l̄z lex corrigat̄
 tū rō legis non corrigit̄. s̄z semp̄ remanet firma vt
 l. i. ff. de p̄iungē. cū emā. lib. i. glo. et p̄ glo. in. c. i. j.
 eo. et in. c. fuerūt. vij. di. cū si. et p̄ q̄s remanet fir-
 ma scia legal̄ posito q̄ lex non obseruet̄. et sic seq̄

ex istis q̄ l̄z artista vel medicus sit doctorat⁹ a pri-
 cipe vel in loco illustrioz et iurista sit doctorat⁹ ab
 inferiori a principe. vel in loco non ita celebri quo
 casu preferit doctorat⁹ a principe. vt. l. i. ff. d̄ albo.
 scrib. cū si. Nihilominus non preferet iuriste. s̄z
 que pars sit de iure verior non est meū decidē. tū
 q̄ nō adhiberet̄ mihi fides in cā propria vt. l. i. C.
 ne quis in sua cā laus i proprio ore sordescit. tuz
 etiā q̄ vt dicit cicero in primo officiozum vtriq̄
 socratici et platonici volumus esse. Ego in tener̄
 meis ānis prestiti opam artib⁹ aīo proficiendi in
 medicina. id̄ illi facultati semp̄ adhibeo sūmā re-
 uerētiam. et eodē mō huic n̄re censure ciuili et pon-
 tificie in qua p̄ ānos. xxxii. dedi opam laudē glo-
 riam et honorē s̄m paruitatē meam impendam.
 Possēt adducti illud quod scribit̄ i poetria dign⁹
 tū vsq̄ vitula. **E**t inquātū sup̄ius dictū ē q̄ su-
 prem⁹ doctor in facultate min⁹ nobilit non preferit
 doctori medioē. nobilitozis facultatis. possēt ad-
 duci in s̄riū bal. in. d. l. fi. in princi. C. cōsa de leg.
 vbi colligit q̄ qui habet meliorē artē. et est magis
 prouect⁹ in arte plus valet q̄ alius. et sic colligit
 q̄ qualitas h̄z meliorare subiectū. vt. l. acquilius
 ff. de donat. q̄ inquātum dicit q̄ qualitas h̄z me-
 liozare subiectum videt̄ sentire q̄ magis doctus
 preferat et q̄ magis prouectus preferat q̄ rñdeo
 q̄ dictum bal. procedit respectu eiusdē artis et pro-
 fessiois. q̄ tūc attēdit ad nobilitozē sciaz seu artē
 et ista tene mēti. Non alr̄ hic examio vt̄ doctor
 preferat militi. et an fili⁹ doctor q̄ ē doctor prefe-
 rat doctori cuius p̄ nō fuit doctor. q̄ sunt aliena
 ab eo q̄ tāgit̄ p̄ doc. **E**t si quispiā oppōat d̄ eo
 qd̄ h̄r̄ i. l. nemo. C. d̄ off̄o maḡi off̄oz vbi dicit̄ is
 gradu ceteros aīcedat q̄ stipēdia meliora vel la-
 bor̄ prolitior fecerit aū ire vbi ille p̄fert q̄ h̄z mai⁹
 salarium vel est antigoz q̄ intelligit̄ respectu ei⁹
 dem facultatis hoc appet p̄ illud v̄bū ceteros q̄ i-
 plicat̄ s̄iles p̄sonas. ar. l. si fugitiui. C. de seruis fu-
 gi. et. c. sedes de rescrip. **E**t inquātū sup̄ius dixi q̄
 doctor ē preferēdus ātigozi fac. d. l. nemo. et. l. iij.
 §. seruus. ff. d̄ p̄dic. ob cāz. c. ego solis. ix. di. et. c.
 multi. xli. di. xxiiij. q. iij. c. sicut. et. l. i. §. oib⁹. C. d̄
 veteri iur̄. enucle. glo. in. l. gallus. ff. de lib. et po-
 sthu. ē tū v̄m q̄ presumptio ē q̄ doctor antigoz
 sit doctior. et volēt̄ probare s̄riū vs̄z producere. xv.
 testes vt ē tex. sing. in. l. vnicuiq̄z. C. de p̄oris sa-
 croz serineoz li. xij. **N**ota q̄ licitū ē ar. d̄ lege
 ad p̄suetudinē p̄ locū a maiori vt illud qd̄ nō pōt
 facere lex non poterit̄ itroduere consuetudo ē. n.
 potētior neruus legis q̄ cōsuetudis q̄ lex resul-
 tat ex exp̄resso p̄sensu leḡ latoz. s̄z p̄suetudo p̄sen-
 su ciuū. vt. l. d̄ qb⁹. ff. d̄ legi. c. cōsuetudo. i. di. et
 sic statutū et p̄suetudo dr̄nt̄ tāq̄ exp̄ressuz et tacitū
 q̄ statutū ē exp̄ressa pactio ciuū. et p̄suetudo ē ta-
 cita pactio ciuū. vt. d. l. de quibus de quo plene p̄
 Bar. et Bal. in. d. l. de quibus et per dñm An. in
 c. si. de consuetu. Ang. in. §. ex non scripto instit.
 de iure naturali. et adduco ego simile quod dici-
 mus de pacto et statuto vt valeat arg. a maiori q̄
 illud quod potest fieri pacto potest fieri statuto. et
 illud quod non potest fieri pacto non sequitur er-
 go non potest fieri statuto. quia potentius est sta-
 tutum q̄ pactum ita intelligitur glo. que reputat̄
 singu. in rubrica. C. de decre. decur. lib. x. et faciat

glo. in. c. pe. de consue. li. vi. tex. melior de iur. in. l. generaliter. C. de fideiuss. et quod habetur in. l. ne que pignus. et in. l. ex pretorio. ff. de reg. iur. **S**ed in contrarium oppono de eo quod habetur in. c. venientes de iure iur. vbi non valet statutum prohibens appellationem et tamen valet pactum quod non licet appellare ergo plus potest pactum quam statutum et etiam oppono de eo quod habetur in auct. causa et irrita. C. de sa. sanc. ecc. vbi non valet statutum contra libertatem ecclesiasticam. et tamen valet pactum tex. est valde sing. in. l. si quis ita. C. de pact. inter emp. et vend. vbi vbi pactum ut in certo loco possit edificari capella. respondeo quod illa auct. et d. c. venientes habent locum in statutis vniuersorum et vniuersaliter factis que presumuntur facta in derogationem libertatis ecclesie et iur. superioris. secus in pactis particularium ut in. d. l. si quis ita. et l. si ita qd. §. ea lege de vbi. ob. et l. i. §. interdum. ff. a quibus appel. non habet Et si opponatur contra predicta quod consuetudo de rogat legi. respondeo illud est ex legis permissione et non aliter et idem potuisset facere lex quod consuetudo ar. c. fi. de consue. iuncto. c. i. de constit. li. vi. Et etiam tollitur quod dixit glo. not. instituta de iure naturali. §. ex non scripto quod consuetudo habet tres proprietates imitatur enim legem. quod succedit loco legis vbi deficit lex. xi. di. in huius interpretatur legem. c. cum dilectus de consue. l. si de interpretatione. ff. de ll. item derogat legi. c. fi. de consue. oia enim huius facit ex permissione. l. vt. l. ois populi. ff. de iusti. et iur. aliter non posset inferior toller legem superioris ele. ne romani de elec. vide que plene dixi in Reica de consue. Nota quod lex civilis nec consuetudo potest facere quod clericus conueniatur de aliquo crimine coram iudice seculari et cum tex. loquatur simpliciter de clericis de intelligitur in quocumque ordine constitutus ar. c. cum non ab homine. §. co. Sed quia ille tex. loquitur in crimine tamen idem est dicendum in causa civili sicut in doctoribus. et bene sicut in do. abb. quia nec in civili nec in criminali valet consuetudo allegat. c. qualiter. §. eo. et c. si diligenti §. ti. p. nec valet consuetudo licet superior sciat et toleret quod est irrationabilis. nec patet inuariat ut hic dicit Jo. de lig. et Gaspar de caldarin. c. discernimus. §. co. sicut in do. abb. **T**u adde primo quod nec consuetudo nec lex possunt subicere clericum iudici laico ut in crimine puniatur ab eo quod multo minus poterit priuatus homo. et adduco bal. in. in. l. ii. C. vt in poss. leg. vbi dicit quod non potest testator legando clerico subicere eius foro laicali vel iudici non suo. et allegat glo. quam dicit sing. in. l. nemo. ff. de leg. primo. fo adde quod tex. huius loquitur de aliqua consuetudine. quod siue sit introducta a laicis solis vel a clericis et laicis in simul ar. c. sacrosancta de elec. non potest contrarium disponere talis consuetudo per istum tex. adde etiam dum dicitur Jo. de ligna. et Gaspar quod non obstat scia superioris dico quod recte loquitur. sed de allegari glo. sing. f. c. si ipator. xv. di. q. dicit quod illud privilegium clericis habuerunt a deo ut non conueniant coram laico quod nec papalis nec imperialis potestas potest contra rium disponere ut in. c. dixit dominus. c. iulianus c. is qui preest. xi. q. ii. ergo nec tacite nec expresse. et plus dico quod huius est casus quem repato sing. quod clericus non potest conueniri in causa criminali coram

ra laico pro quo vide dicta in. c. at si clerici. §. eo. Adde etiam in quantum dicunt idem in causa criminali dictum in se est verum per d. c. qualiter. sed non probatur hic vbi tex. loquitur in crimine et id non bene colligit notabile hic do. an. quod in quacunque causa debet conueniri clericus coram ecclesiastico et inducunt istum tex. hosti. et Jo. an. quod causa ecclesiastica est tractanda et finienda sicut canones et sacras regulas nulla contradictione obstante. vt in auct. de sanc. epi. §. sicut ecclesiastica. et §. sequenti vsq. ad §. pro omnibus in auct. de d. mada. prin. §. si vero canonum. et possunt episcopi quacumque personam transgredientem sacram regulam punire in auct. de sanc. epi. §. vt aut omnes. Sed opp. quod quandoque laicus iudicat clericum ut in. c. cum non ab homine. §. co. Solue quod ibi loquitur in deposito tradito curie. sed hic loquitur in alio casu. **O**pp. cum glo. quod valeat consuetudo sicut in. x. di. c. de hijs et c. fi. de consue. Solue quod valet consuetudo quam est rationabilis et prescripta vt ibi sed ista non erat rationabilis. sed contra libertatem ecclesiasticam. de hoc dixi plene in. c. fi. et in. c. i. de consue. vide ibi. **Q**uerit huius bal. statuto ciuitatis mli. canes quod nullus subditus potestatis mediocri possit alienare rem immobilem in non subditum nisi soluat tantum pro libra vtrum possit alienari in personam ecclesiasticam et si prohibetur expresse. an sit interpretandum esse contra libertatem ecclesie. et refert quod laudabilis memorie dñs signerolus de hōdeis de mediolano post prolixas allegaciones pro et contra finaliter consuluit quod sicut est quod dictum statutum prohibet alienationem fieri in personam ecclesiasticam tamen tale statutum tenet nec est contra libertatem ecclesie quod est conditum fauore publici boni et subditorum vt eis sua mobilia et territoria conseruent vbi non est censendum esse contra libertatem ecclesie sed pro libertate publici territorij et publicarum functionum. et dicit bal. quod res publica exspectatur ecclesie. l. fi. C. de sa. sanc. ecc. vnde sicut ecclesia debet defendi in iuribus suis ita et ciuitas. tum quia dominus potest imponere leges rei sue. vt non possit alienari ecclesiam vel in aliam personam potentiorum vt. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de vbi. obli. et illud quod potest fieri pacto potest fieri statuto vt per glo. in Reica. C. de decre. de cur. li. x. quod est sine dubio sicut in bal. in predictis tributarijs et affectis oneri perpetuo collectarum. nam ecclesia non debet pati iniustum. nec facere iniustum maxime circa diminutionem rei publice vires vt in. c. i. §. et si clientulus de alie. feud. et expressum in. c. i. §. donare in ti. qualiter olim feudum proprietaria. prin. et in. c. i. in fi. prin. de probib. alie. feud. plotarium ita huius refidet bal. pro certo satis leuiter hic transit bal. primo allegat. l. fi. C. de sa. sanc. ecc. que nihil facit sed enim ciuitas equiparet ecclesie non autem in preiudicium ipsius ecclesie vt ibi notatur. Secundo allegat quod quilibet potest imponere legem rei sue in preiudicium ecclesie istud non sequitur ergo et statutum. quod primo casu non est contra libertatem ecclesie. Sed sicut casu sic ut superius demonstrauimus. et voluit idem bal. in. l. si quis ita. C. de pact. inter emp. et vendi. Nec obstat. §. donare. quod loquitur in feudo quod habet spalem naturam. et etheroclitam a cōib' regul' vt dixi f. c. ceter. §. co.

Sed adde q istas qdes disputavit obseruande memorie do. ricard^o de sali. vt ipse refferet in Repe-
 titione. l. i. C. de sa. sanc. ecc. in ciuitate mli z alius
 iur pitis existentibus mli in sala dñi archiepisco-
 pi iohāns d vicecomitibus tēpoze ei⁹ vite z mo-
 uetur q si hoc pōt fieri p pñcipez rōne ductū ad
 sic statuendū ergo eodez mō poterit statutus rōne
 ductum ita statuere z si apparet q rōne motus pñ-
 ceptis ita facit credit q pōt z si nō apparet de rōne
 in dubio presumitur pro pñcipe ar. l. vni. ff. de
 off. pñfec. pñto. z qd notat cy. in. l. rescripta. C.
 de pñci. imp. off. z plus dicit q si non subē ratio
 iusta in pñcipe ipse peccaret tñ lex. sua obseruare
 tur quo ad ius fori z in foro ciuili z p hoc dicit ap-
 parare responsus rōnibus que possent adduci i cō-
 trarium ita residet do. ricardus ¶ Tu pōdera qz
 iste hō uehementer erat ex eo qz aguit de lege z
 potestate impiali ad statutū mūcipij qd non est
 bene dictus z i pñcipio adduco sing. tex. pñcipia doc-
 trina bar. in. l. si diuina dom^o. C. de exac. tri. li. r.
 vbi lex impialis in prohibicione alterius pñhibē-
 dit ecclesiam s3 non statutū municipale z sic male
 arguit maxime qz quicqd facit impator presumit
 facere vt deus vt in auct. de here z falci. in prin. z
 h3 celeste arbitrium vt. l. i. z epla in claras. C. d.
 sum. tri. non sic ē in statutib⁹ iur municipij. z sic
 non bene arguit ricardus ¶ Ego istam qdes exa-
 minauit meli⁹ q alius in ellanti Repeitione Rebr-
 ce d reb. ecc. non alie licz tunc non vidisset Repe-
 tionē ricardi i d. l. i. vbi leuato vello se expedit vi-
 de que ibi dixi z pondera istum tex. qz si lex non
 pōt ergo nec z pñuetudo a maiori z iō subtilit in-
 ducendo istum tex. pñfunditur argumētacio ricar-
 di qz posito q lex impial possz facere hanc prohibi-
 tionez tamen non seqt q z statutū qz h arguit
 a maiori si lex non pōt ergo multo minus pñuetu-
 do pōt istud non seqtur p ea que supi⁹ dixi z ideo
 circa istam qdes videt dicendū q aut est prohibi-
 tus a lege canonica ergo lex ciuil sequitur canonē
 vt h z multo forcius pñuetudo sequit canones z
 sic non valz ¶ Querit h bal vtruz valeat testa-
 mentum factus p libertatez pñlati vel regule vt si
 legatur monacho ita q abbas ei nō moueat pñtro-
 ueriaz glo. dicit q sic. l. lucius. §. tres heredes. ff.
 ad trebell. ar. l. ricio. centū. §. i. ff. de pñdic. z demō.
 bal. soluit aut legatū tendit ad pietatē vt ad ali-
 menta z valet z debz seruari forma testamēti aut
 ad proprietatem z tunc valet testamentum z non
 forma eius qz ista adiectio ē contra proprietacionē
 que debetur ex vi regule monacal vunde ne dum
 testator s3 nec papa possz fm. quosdā dispēsare re-
 mittit ad dicta per se l. i. C. de hiis que pene no-
 mie istud ē alienum ad isto. c. tñ vide bar. i auct.
 excipit z ibi angl. C. de bo. q lib. z do abb. in. c. ij.
 de sta. mo. s3 de vno possz dubitari hosti. z io. an.
 hic dicant q episcopus pōt punire laicū transgre-
 dientē sacras regulas an poterit illuz carcerat an
 faciet illuz carcerari per iudicem suū laicuz io. an.
 in add. spe. in ti. de off. ordi. z oldra. pñcipio d hoc
 al. lxxx. tenent q p iudicem laicū pro quo dicto
 facit quod voluit io. an. c. i. de homicid. li. vi. vbi
 dicit q non pōt iudex ecclesiasticus imponere pe-
 nam pecuniariaz laico sed illam d3 facere impo-
 ni p iudicem suū secularem p. c. ij. de maleficis z

c. postulasti de iudeis z. c. cum fm. leges de here.
 li. vj. sed p oldra. z io. an. alio. tex. in. c. attenden-
 dus xvij. q. iij. z glo. in. c. p idoloz xxvj. q. v. z. c. ij
 de adulē. vide dominicū in. c. cuz episcopus d off.
 ordi. li. vj. z alios ibi z do. pe. i. c. postulasti. j. ti. p
 z i. c. ea q de reg. iur li. vj. z i d. c. cū episcop^o vbi
 sequit oldra z io. an. s3 nō bñ vide dominicū i. c.
 cū epi z do. abb. in. c. ij. d. pe. vbi reprehendit io
 an. si quid boni hic ē dictum Laus deo clemen-
 tissimo Andreas barbacia.

Causam que. Iudex pro-
 uidere debz
 ne collegiū litiget coram eo sine
 auctoritate pñlati ita cōi sūma⁹
 vel sic z generali⁹ fm do abb.
 iudex ex offō pñuidere d3 vt de
 bite sollēnitates fuerit i iudicio qb⁹ obmissis iu-
 diciuz reddi frustratorū. b. d. pro certo istud sū-
 marium ē longius q sit tex. c. z sic non pōt dici sū-
 marium iuxta illud ouidianum uoto que tuo tua
 forma repugnat. c. admonet xxvij. q. ij. vel sic s3.
 do. an. iudex pñuidere d3 ne clerici litigent corā
 eo sine auctoritate pñlati. b. d. ¶ Pro certo istud
 sūmarium ē valde generale z ex eo sequeret q capi-
 tulū non possz agere sine pñsensu pñlati qd nō ē di-
 cen. qñ litigat d pñspectate ad mēsa. capituli iuxta
 not. i. c. edoceri d rescriptis vl possz sic sūmari vbi
 caplz nō pōt stare i iudicio sine pñsēsa pñlati iudex
 ex offō suo nō admittet nisi iterueniat pñsēsus pñ-
 lati. b. d. ¶ Et diuidit p. possz factū decisū fo. isti
 tucō iudicē. ibi pñuideat ricio institucōis racō ibi ne
 si negociū ¶ Cas⁹ ē qdā mōachi mutinēsis i que
 aētores hēbāt cām p mōasteriū albanēse i curia.
 lse fuerit spetrate iter alia pars p quam impetra-
 bant petebat a pñ q si isti mutinēsis monasterij.
 volebāt aliqd pñtes veniret ad iudiciū sic legitū
 mari q si contingeret sntam ferri ipsa eēt valida.
 z lis sopita iterato nō possz suscitari pñcāz com-
 mittit z istruit iudicē assignat cās. Tu pōdra vñū
 q forte turbaret spūs antiquoz z posterioz hic di-
 cit q ista cā erat iter ftes dubinēsis monasterij. z
 monachos. qz si erat iter ftes vt q erat vt quē-
 tus. z caplm. s3 caplm pōt agere sine pñlato pro
 rebus capitularibus vt notat in. c. edoceri d Re-
 ergo nō regrit auctas supioz vt hic dicit. ¶ Et h
 dicit pñm solue q d iure cōi bona sunt cōia ab-
 bati z cōuetū. c. cū ad monasteriū d sta. mona.
 z ita loqz iste tex. iō regrit auctas abbatis. Sed
 d iure spāli bona possunt eē diuisa. z ita loqz. d. c.
 edoceri. ¶ Nota ibi ftes q isti d sācto albano ap-
 pellant ftes qñqz appellant mōaci vt h. z sic mōa-
 chi pñt appellari ftes idē dic i monialib⁹ q pñt ap-
 pellari sozozes. vt. c. cās d elec. z gñalr dicas q q
 libz xpianus pōt appellari frater. qz oēs sum⁹ ftes.
 vñ i eccleā pñmitiua oēs fideles appellabant disci-
 puli vel ftes. S3 post q apli fecerūt cōcilū anthio-
 cenū appellati sunt xpiani. facit tex. cū glo. in. c. sa-
 cro sācta. xxij. di. z dicūt xpiani a xpo vt in. c. i. d
 sacra vnetōe glo. i. d. decet d imu. ecccl. li. vi. qz la-
 uacū fgēeratiōis facit nos uouere deum patrē vt
 dicit tex. i. c. ad mēsa. xi. q. iij. S3 p excellētiā fligio
 si appellant ftes qz sunt vel eē debēt magis cōiū
 eti xpo. sicut dicimus i religiosis vt omnes boni
 xpiani possint appellari religiosi vt notat i Rebr-

ca d' regularib' z. d. ecclesia d' q'stit. z. c. fi. d' reb' ecc. nō alie z. c. ecclesia vt lite pen. sicut applatione v'bis itelligit roma instit. de iure naturali. s. sed quotiens z id dicas q' p'p'oe om's monachi p'fite rētes t'ia substātia regulae sine sint mēdicātes sine habeāt bona in cōi p'nt dici fratres rōne p'edicta cle. exini d' verb. sig. cle. dudū de sepultur. c. nimis de excess. p'ela. vbi mendicantes appellānt f'fes ¶ Itē isti d' tercio ordine sancti frācisca appellānt f'fes vt i cle. cū ex eo d' sen. exco. s3 nō simplici ter s3 appellānt f'fes de p'nia vñ isti p'p'oe z stricte nō dicūt religiosi nec p'p'oe dicūtur h'ze regulā s3 potius quēdas mōs viuēdi vt ē glo. not. i cle. i. d' relig. domi z i. d. cle. cū ex eo ¶ Monachi p'p'rie z stricte dicunt illi q' virtute regule stant solitariē i monasterio nec imiscēt se p'dicatonibus nisi hēant admistratōs dicunt eniz monachi a solitudine z dignitate. c. placuit xvj. q. i. z. c. dicimus et. c. doctos. c. d' p'sentiū q'si. ea cā z q'oe id om's monachi p'nt dici f'fes s3 nō quertit q' non om's f'fes sunt monachi z fm cōez vsū loquēdi illos appellamos monachos d' ordine sancti benedicti b'ites bōa i cōi alios vero mēdicantes appellamus f'fes id i statut' odiosis appellatiōe fratru nō veniunt monachi q' debz attendi cōis vsus loquēdi vt. l. libroz. s. q' tñ cassius d' leg. iij. c. ex litteris d' spōs. idēz i monialib' q' ille q' sunt de ordine mēdicanciu z fm. cōez modū loquēdi appellāntur s'ozozes alie vero appellānt mōiales fm. do. abb. h' ¶ Ego addo i simili qd voluit iaco. bu. i p'ma q'st. i. ff. q' i materia stricta recedim' a p'p'oe significato verboz p'p'oe vsus loquēdi z i auct. sacramēta. C. si aduers. vend. dixit q' cōis modus loquēdi dat v'bis p'p'riū significatū z faciat dictuz bar. i. l. i. C. de iur. cal. vbi dixit q' statuta sunt intelligēda fm. cōez modū loquēdi z pulchre dixit bal. i. ti. d' pace q'stan. s. sine q' om's intellectus q' non q'sonat aurib' vulgi ē extraneus alit. c. cy. litteris d' spōs. facit dictuz io. an. i. c. fundamēta d' ellect. li. vj. q' statutū loqēs de nepote itelligit fm. cōez mōs loquēdi voluit bal. i. rubrica. ff. de no. op. nūc. z in l. i. ff. d' sus. z legitimis adduco glo. i. l. stiplo ista s. alteri. ff. de verb. ob. fac glo. in. c. nōnulli d' rescriptz li. vj. z qd voluit bar. i. l. labeo. ff. d' suppel. leg. z tex. i. c. p'nti. s. loca. de p'ben. li. vj. vide tamē que dixi i R'peticōe R'brice. j. d' fide istru. ¶ Mihi lomin' mihi v'z eē diceñ. q' attēdat materia i q' p'ferit uerbuz f'fes q' si ē materia eque adaptabilis z cōgruēs monachis q' nō attēdat cōis modus loquēdi imo i3 statutū sit restringibile z loquatur de f'fib' q' ē p'p'ebēdat monachos z ad hoc adduco quod voluit glo. i. c. ij. d' temp. odi. li. vj. q' tex. ille p'calis loquens i clericz b'eat locus i laicis ex quo materia q'gruit vtriqz z adduco R'bricaz de vi. z ho. cle. q' iuncto nigro vbi p'p'chēdūt abbates ep'i z archiepiscopi appellatiōe clericoz ueniūt ep'i archiepiscopi z similes ex quo materia est proporcionabil' vtriusqz ut opparet in rubrica q' iuncto nigro de cobabi mul. z cler. z in rubrica q' iuncto nigro d' cler. non. res. vbi R'brice loquūtur de clericz z tñ p'p'chēdūt ep'i archiepiscopi z cardinales ex quo mat'ia q'gruit vtriusqz ita dicamus i proposito vt i3 materia sit restringibilis si tñ cōgruit tam f'fib' q' monachis ut p'p'chēdat

monachos q' ēt f'fes dicunt z ad omnia dicta sapioza quo ad cōez mōs loquēdi pōt vari talis obiectio d' d' mod' loquēdi nō pōt imutare p'p'riū significatū vocabuli q'z uideret altare z mutare p'p'az eēntiā ip'si' re quia nomia z cognomina sūt rez q'sonātia vt dic' p'philosoph' i iij. metbafice z h'z i. c. cūz fm. d' p'ebē. li. vj. q' nō pōt facere ut. s. naturalia instit. d' iure naturali z id dixit bar. i. l. labeo. ff. d' suppel. leg. q' populus nō pōt altare p'p'riā naturaz rei allat. l. ij. ff. d' usufruc. ea re. q' usu consum ergo si statatū p'ofert uocabulum rei itelligit i suo p'p'oe significato q'z omnis vsus loquēdi nō pōt illud alterare z p'p' h' f'uditus delēt dicta iaco. bu. bar. do. an. z. toci' iur' prudēcie docentū z id multuz egregie dicebat do. an. i p'robe mio grego. q' cōis vsus loquēdi dat p'p'oz signifi catuz uerbis qñ nō ē usus q'dite legis allat. l. ita vulnerat'. ff. ad. l. acq. z id si in eodem loco esset usus condite legis z cōis modus loquēdi aliter se h'eret staremus significato iur' z legis z nō cōi modo loquēdi z pro certo ē dictū stupenduz z perib'ezuz gloriozū ex quo datur mirāda doctrina ut tūc f'uec cōis mod' loquēdi repugnās significato iur' z legis qñ nō f'uat lex i loco s3 si lex f'uares sta res significato legis z nō attenderet cōis vsus loquēdi z id i3 statutū sit restringibile z p'cale tñ itelligit fm. significatū p'p'riū ip'si' rei si lex f'uat i loco alr recurret ad cōez vsus loquēdi et ex istis declarāt iura z dicta doctoz iquantū dicūt q' d'z attēdi cōis vsus loquēdi z ita dicam' qñ statutū loq' d' f'rib' tene mēti q'z noua sūt. ¶ Nō ibi iter f'fes q' iuncto v'bo cū igrediāt q'z probat q' i cā i qua nō pōt caplm agere sine p'elato pōt ipetrare R'p' rū sine p'elato z sufficit q' zensus p'elati interueniat quādo agit in iudicio caplm quo casu agi potest coram iudice impetrato a solo capitulo quod ē bñ notān. vt uoluit Jo. an. i addi. spe. in ti. d' R'p' ti. presentatione. s. rōne quoqz eius i sine vbi idē dicit. ¶ Contra si cā eēt solius quentus vt q'z diuisa ē administratio i tantum vt solus p'elatus nō possit agere q' nihilominus poterit R'p'tum impetrare z possit itelligi hec decretalis fm. Inno. q' istud negocium erat cōe quentui z ep'o. id nō poterat capitulū intrare iudiciū sine zsensu ep'i vel erat negociū ordinū in quo vnus nō agit sine alio z in antiqua p'p'ellatione dicit Jo. an. q' agebatur super quadam ecclesia ita hic dicit do. car. do. an. z do. abb. ¶ Ego addo glo. sing. in. l. i. C. qui admitt. q' dic' q' licz filiusfa. non possit staf in iudicio sine zsensu p'ris. tñ pōt ipetrat iudic' offm. z ibi bal. dicit se zsuluisse p' illā glo. q' filiusfa. pōt ipetrat iudicis offm' ad insinuādā donationē sine zsensu p'ris z idē voluit in. l. fi. s. necitatem. C. de bo. q' lib. z adduco in medium decision. rote. clxxxij. que incipit. item q' remissio. vbi dicunt q' filiusfa. pōt incipere R'p'tum sine zsensu p'ris. z adduco rationem. q'z regula ē q' quilibet pōt impetrare rescriptū nisi repiat prohibitus vt. l. i. C. de p'cib' imp. off. z facit a maiori. excoicatus pōt impetrat l'as ad p'osequēdam appellatiōē vt in. c. fi. d' ex cep. ergo fortius capitulū sine p'elato. ¶ Nota ibi p'rouideas inter cetera q' vbiqzqz index videt ex defectu alienius sollētratis iudiciū defficere et esse frustratorū d'z supplere ex offiō suo z p'rouide

re vt iudiciū agitādūz corā eo ualeat qz illud non
 uēit soluz ad comodū partium s3 ad comodū pu-
 blicū ne lites sint imortales ad quod iudex debz
 sūme laborare .c. finē litib⁹ de dolo z qtu. l. qdā
 extimauerunt. ff. si cer. peta cum si. z ad h̄ solet iste
 tex. allari z id̄ dicim⁹ q̄ iudex supplet defectum
 libelli ut uoluit Inno i. c. i. de libelli obla. z nota-
 tur i speculo d̄ iura. calūp. §. supest uersiculo quid
 si tutor z dicit hic do. car. q̄ ad istam supplecōem
 fiendā p iudicē ex offō suo allat cottidie iste tex.
 z diē q̄ hoc nō ē supplef de facto sed de iure qz i
 terē iur⁹ z iudicē. vt iudiciū nō sit ellusozū z i hoc
 vtrif publica utilitas. l. vbi pactū. C. de trans. vbi
 glo. not. z glo. in. c. i. d̄ ellect. li. vj. z ita ēt diē hic
 do. an. do. abb. z io. d̄ imol. ¶ S3 pe de ancha. h̄
 colligit q̄ ptinet ad officūz iudicē. prouidē vt pso
 na litigās corā eo sit legitima licz precludat vta
 bal. s̄ exceptionē dillatoriaz procurator. l. pompo-
 nius. §. ratt. ff. d̄ procur. tñ iudicis offm̄ nō cessabit
 ne iudiciū suū sit ellusozū z diē ēt glo. multū not
 f. d. c. i. d̄ ellect. li. vj. z idē uoluit do. pe. f. d. c. i. do.
 dominc⁹ ibi sequit illā glo. z ēt io. d̄ imol. ibi z h̄
 seqt illā glo. s3 do. pe. hic postea i oppositiōib⁹ op-
 ponit q̄ iudex non. d3 prouidē corā quo uertitur
 qd̄ s3 pars q̄ sibi imputare debet quare admiserit
 psonā minus legitima qz iudex nō pōt suplere de
 facto nec interponē offm̄ suū non petitiū vt. l. iij.
 §. hoc aut iudiciū. ff. d̄ dam. infec. z p Inno. in. c.
 bone. de postul. pla. prouidere aut q̄ agat cū legit-
 tima psona ē prouidere sup facto z sic v̄ q̄ iudex
 nō possit hoc facere s3 hic d̄ z trarius quas male
 soluit do. pe. q̄ sit spāle vt possit suplere pro eccle-
 siis z mioribus in deffensis allat not p bar. in
 l. iij. §. hoc aut iudiciū ¶ Tu pōdera qz ista rñso
 do. pe. restringit glo. d. c. i. d̄ ellect. li. vj. vt nō ha-
 beat locū nisi qñ supplet pro ecclesiis aut miorib⁹
 idēffens. pro certo ista solo ē contra rōez illi⁹ glo.
 fondant. se ne iudiciū sit ellusozium. vel alr soluit
 do. pe. q̄ diē q̄ cū pparet min⁹ legitima psona v̄
 pstar iudici d̄ facto tamquā iudici z id̄ pōt supplef
 sicut i notozio facti z hiis que corā eo male ge-
 runf vt. l. nullū. C. d̄ testi. c. i. de off. ordi. subicif
 eiz oculis iudicis psona min⁹ legitima z p conse-
 quēs i casu hui⁹. c. potuit ex offō suo supplef z nō
 audire ipaz sicut nec excōicātū v̄ aliū prohibitu⁹
 ut i. c. pia de excepē. li. vj. z. l. quos prohibz. ff. de
 postul. z ita residet ¶ Pro certo do. pe. dat pmas
 solutionē q̄ nō fuit bona nūc dedit faz nō mēcioz
 deteriozes z sic vno scōuemēti dato seqt aliud ut
 dixit philosophus in p. phisicoz z. l. ratas. C. de
 rescinden. vend. naz hic nullomō pstabat q̄ capi-
 tulū ēēt psona min⁹ legitima nec pstabat iudici
 vt iudici q̄ mādātū nō habebat z id̄ admiroz ve-
 hemēt d̄ do. an. do. car. do. pe. z similibus qz con-
 tra illaz glo. z s̄ istū tex. z s̄ cōez opi. nō uiderint
 bar. f. l. inter quos. §. alieno. ff. d̄ damp. infec. vbi
 tenuit p illū tex. q̄ iudex nō pōt opponere s̄ psonā
 min⁹ legitima ex offō suo dicendo q̄ non habeat
 mādātū s3 reqr it̄ q̄ pars p̄cipalr opponat p se ar.
 l. iij. §. hoc aut iudiciū. ff. de damp. infec. z cū sol-
 lemmis doctor do. io. d̄ anania legeret hanc decre-
 talē tempoz curie eugeni⁹ h̄ z ego strassez ad pfer-
 redūz secū sup stelletu hui⁹ decretalis z illi⁹ glo.
 p̄o certo formāui s̄ cū qnqz v̄ scptē argumenta

qb⁹ auditis obmutuit z ad istū tex. rñdebā q̄ nō
 probat q̄ iudex fecit ex offō suo imo fecit ex man-
 dato pape qz diē prouideas z papa fecit ad instan-
 ciā partz ¶ De p̄ciuz ēēt uidere. vitatē hui⁹ exita-
 tiōis que egeret pro certo preclaro z prestati doc-
 toze z vtriusqz iuf cēsare facile principe nichillo-
 min⁹ dicā pro ut deus gloriosus dederit nobis z
 qdez angl. in. d. l. in tequos. §. aliēo damnat illam
 doctrinā bar. z s̄ eaz allat glo. i. l. filiūssami. ff. d̄
 procur. z glo. f. l. licet z f. l. ita demū. C. eo. z dicit
 q̄ iudex ex offō suo pōt repellē milites exātes pro-
 curatozes ad quas glosas possz rñderi q̄ proce-
 dūt qñ uertif interē publice utilitatē qz milites
 debēt uacare circa arma z deffensiones rei publi-
 ce z non circa lites. l. fi. i. prin. C. de iuf de lib. id̄
 non ē admiratiōe dignū si iudex ex offō suo sup-
 plet ad publicā utilitatē ar. eoz que not. bar. in. l.
 iij. §. hoc aut iudiciū. ff. de damp. infec. z Inno.
 f. c. bone de postul. prela. z bal. i. l. i. C. vt que de-
 sunt aduoca. z p p̄ns ex illis glo. nō probat dictū
 glo. d. c. i. nec reprobat doctrina bar. i. d. §. alieno
 s3. d. abb. i. c. i. j. d̄ accus. z. d. car. f. c. dilecti s̄ eo.
 z do. abb. ibi sequit glo. d. c. i. z idē fecit bal. in. l.
 exceptiōem. C. de probac. z f. l. i. C. ut que desunt
 aduoca z f. l. i. ff. d̄ edēdo z idēz uoluit lodo. ro. in
 h̄peticōe. l. i. ff. d̄ arb. als i h̄brica s3 io. d̄ imol.
 f. d. §. alieno vbi h̄ q̄ vbi agit s̄ presentē debz ip̄e
 presens opponere exceptiōez q̄ agens alieno no-
 mīe non habet mandatū s3 non debet hoc oppo-
 nere iudex dicit esse ibi casuz s̄ glo. d. c. i. z subdit
 p uerbū forte q̄ ratio qua se fūdat illa glo. que re-
 vera fuit opio Inno. nō ē bona rō in quātū uult q̄
 iudiciū agitātū cū falso procuratoze sit nullum
 qz istud simplr nō ē v̄ez. qz procedit solū ad preiū-
 diciū dñi s3 non procuratoris. allat notata f. l. licz
 C. d̄ procur. z in. c. i. de re iudi. z sic. v̄ q̄ iudex nō
 possit interponere iudiciū suū non petitiū cū regula-
 riter ad utilitatē p̄inatā illud non interponat. vt
 in. d. §. hoc aut iudiciū potissime. qz ille q̄ agita-
 uit iudiciū cū falso procuratoze h̄z actionē s̄ ipsū
 vel ut doceat se procuratorē. vel vt prestet iteresse
 ar. l. i. C. credito. d̄ enicō. pigno. z qd̄ not. Bar.
 f. d. l. l3. z ad. l. i. ff. d̄ off. affe. z ad. l. vbi pactū. C. d̄
 trans. rñdet q̄ ibi ex actis constabat iudici noto-
 rie d̄ incertitudine libelli. vel q̄ actio ipso iuf non
 competebar in casu illius glo. Secus cū esset du-
 bium. an esset procur. z dicit illam glo. procedere i
 spūalibus sicut ē cā electionis de qua loquit ille
 tex. z incasibus spūalibus exuberat iudicantis
 offm̄ vt in. c. cum a nobis olim de elect. z licz rō il-
 lins glo. uideat concludere idē esse in alijs casu
 b⁹ ex quo fundat se super nullitate processus tñ il-
 la ratio restringenda ad casum spūalium v̄ ad
 casum in quo processus ex toto z simpliciter ē nul-
 lus. Secus quando non omni respectu est nullus
 imo aliquo respectu ē aliquis. z adducit a contra-
 rio sensu. d. l. filius familias. §. miles. z §. uetera-
 ni. qz ibi est spāle ut iudex opponat exceptionem
 procuratoriam fauore publice utilitatis ergo i cō-
 trariū est ius comune. l. ius singulare. ff. de. ll. z qz
 facile erat iurifconsulto dicere q̄ tu non es pro-
 curator z cum istud non dixerit v̄ aliud uoluisse
 ibi ar. l. i. §. finatū a defficiente. C. d̄ cad. toll. z io.
 de ymol. restringit illaz glo. vt procedat i causib⁹

spūalib⁹ & sic v² recordare do. pe. qui dixit q^d pro-
cedit hoc iⁿ ecclesiis vt dictū ē pro certo istud nō
ē bene dictū q^d rō illius glo. ē generalior dicto &
p² p²ns extendetur dictū ad generalitatē rōis. l. p²
filium. §. fundū. ff. de leg. ij. l. cū pater. §. dulcissi-
mis de leg. ij. glo. in. cle. i. de ellect. item q^d cēt re-
stringere istū tex. Ite q^d ē rōnes istius tex. iⁿ ver-
bo sopitas & sic nō bene loquitur l³ ē ita voluerit
ipse in. c. inotuit d² ellect. tū ipse tenuit glo. illā hic
& in. c. ecclesia ut lite pen. & sic ē p²rius & varius in
hoc passu quod cēt non d² l. i. C. d² furt. & in illo vir-
giliano in iij. varius & mutabile semp² femia & c.
s² sali. in. l. licet. C. d² procur. dic² q^d glo. d. c. i. in ver-
ficulo abātia procedit eo casu quo pars erat abūf
& ea absente procedebat iō iudex potuit exigere
mādatū eo abūte non aut² procedat illa glo. si par-
te pūte agit nōine alterius & p²ns nō opponit d² mā-
dato q^d tūc iudex non d² opponere & ita sali. restri-
git illam glo. Tu responde q^d l³ ille tex. loquat² de
abūte nibillo² ratio glo. p²cludit idem si pars cēt
p²ns & q^d illa glo. sentiat idem parte pūte apparet
quia pro opi. sua allat tex. istū & hic nō apparet q^d
pars fuerit abūf imo erat p²ns & per p²ns nō bene
loquit² sali. s² lodo. ro. in. d. l. iter quos. §. alieno se-
quit² illā glo. & mouet q^d iudex. ex offō suo moue-
tur ad allegandū ad vtilitatē pūatā auct. qui se-
mel. C. quō & q^d iudex & bñ facit. l. ampliorē iⁿ p²n.
C. de app. mouet ē q^d si iudex ex offō suo pōt re-
mouere procuratores negligentē vt in. l. iij. C. de
procur. ergo pari rōne opponere exceptiones falsi
procurator² & dicit illā glo. nō cēt restringi. ad ca-
usas spūales dum taxat vt voluit do. io. ex eo. q^d
rō illi² glo. ē generalis & aliud nō dic² s² idēz lodo.
in. l. i. ff. de arbi. extendit illam glo. vt nō solū ha-
beat locū iⁿ iudice s² ēt habeat locū in arbitro vt
ex offō suo possit exigere procurator² ab agente
nomie alieno coram ipso arbitro ar. l. rez nō nouā
C. de iudi. & illā ēt sequit² bal. in. d. l. filiūfam. §.
veterani. ff. de procur. vbi dicit q^d iudex suplet ex
offō suo pp² substancialitatē iudicij ne iudiciū red-
dat vanū & eandē glo. sequit² abb. in. c. inotuit de
ellect. et in. c. nulli d² accus. & fac² q^d voluit Inno iⁿ
d. c. inotuit quem ad hoc allegat bal. i. l. licz. C. d²
procur. & seq² do. an i. c. ecclesia vt lite pen. Re-
laci sunt scribētes sup hoc passu mibi videtur q^d
glo. illa dicat puzaz veritatē & moueoz p² glo. quā
ego nouissim² pondero l. c. cum. in ferrariensis de
p²stit. que glo. dic² q^d si ille agens non habuiss² mā-
datū a sociis nō fuiss² admissus ad agen. ergo se-
rit q^d iudex pōt excludere agentē nomie alieno si
nō oūdat mādatū secūdo. adduco tex. l. c. inotuit
d² ellect. vbi iudex ex suo offō repellit illū q^d nō h²
mādatū q^d agit nomie alieno & per illū tex. ibi in
quodā suo notabili io. d² imol. dic² ibi probari opi.
glo. d. c. i. terciō allego ellans dictū Inno. i. c. cu²
oliz de testib² vbi dixit q^d iudex p²pellit agentem
vt exprimat cui² nomie agat ergo multo forcius
p²pellat ad docē. d² mādato Quarto adduco tex.
i. c. ecclesia el. p². vt lite pen. vbi iudex pōt ex offō
suo prouidere ne iudiciū saltē defacto sit frustra-
tor² & sic vt res d² qua agef nō barratef & vt ac-
toze obtinēte frustratoria sit rei adiudicācō ergo
multo forcius pōt prouidere ne iudiciū reddatur
nullū ex defectu solemnitatis iuf Quinto fac² in

der ex offō suo nemine petente repellit agentē in
habilez & accusatores inabile ex offō suo exami-
nat an agēs sit habil. vel ne ita voluit hugucio in
c. querēdū ij. q. vij. p² illū tex. vbi dic² q^d iudex pōt
ingrere de habilitate accusato² reo nō opponente
facit quod ibi voluit dominicus & facit quod vo-
luit io. de fantu. i. c. alieni. ii. q. ii. Et ex hoc poss²
argui q^d iudex ex offō suo exprimat psonā substan-
ciantē iudiciū s² procurator substiciat iudiciū cū
iⁿ psona eius ferat snia ut i. l. i. C. de sen. & interlo.
om. iudi. ergo ad indicē spectat exigere utz procu-
rator habeat mādatū nā d² habilitate psonē ante
osa ē querēdū. l. si queramus. ff. de testa. l. qdam
restrunt. ff. de iure codicillorum. c. i. de accus. c.
sunt qui ij. q. vij. & ex hoc confunditur ratio do.
Johannis dicentis speciale esse in causa spiritu-
ali q^d non est verum cū per ista iura et similia sit
cōe vt in omnibus iudicijs habilitet añ oia pso-
na. Confundit etiā alia sua rō cū dicebat q^d iudi-
ciū non erit oīno elusorium. q^d si snia erit lata cō-
tra falsuz procuratores tenebrt in eius preiudiciū
q^d istud ē dubiū vtrum sit ferenda contra procu-
ratorē an pro procuratore. ideo debemus atten-
dere illud quod nocet q^d ubicūq² in alio actu cō-
currunt duo. quozum vnū nocet & alteruz prodest
semp attendit illud quod nocet. l. si quis iⁿ graui
§. si. cū. l. se. ff. ad sille. l. cum vir. ff. de vsucap. pro-
dona. l. iij. §. si quis palam. ff. de iur. fisci. Cum
ergo in casu nostro possibile est q^d snia ferat con-
tra procuratorē vel q^d ferat pro procuratore seq²
q^d d² attendi illud quod nocet & p² p²ns stabit fir-
ma ratio illius glo. ne iudiciū sit frustrator². Se-
xto adduco glo. multum ellegantē in. c. enpientes
§. ceterum d² elec. li. vi. que dicit q^d iudex ex officio
suo pōt supplere in hijs que reddunt iudiciū re-
tro nulluz. sed exceptio falsi procuratoris reddit
iudiciū retro nullum. ut. l. l³. C. de procur. ergo po-
terit iudex ex offō suo opponere. Septimo addu-
co glo. in. l. i. §. si curatores. ff. de magistra. z ueni
quam bal. in. l. quos prohibet. ff. d² postul. reputat
sing. que dicit q^d iudex ex offō suo pōt nemine op-
ponente inquirere d² cōdictione testis & seq² illaz
glo. idem bal. & nicol. de neapol. in. d. §. si curato-
res. & do. cardi in. c. cu² inquisitionis. §. i. d² accus.
& do. pe. in. c. super eo & in. c. testimonium de testi-
& angl. i. d. l. quos prohibet & voluit Inno. c. inri-
mauit. §. de testibus & faciat glo. in auct. de testi-
§. i. & in. l. iij. in p²in. ff. co. ergo multo forcius po-
terit iudex ex officio suo ingrere d² habilitate agē-
tis Octauo adduco glo. i. c. nulli de accus. que vo-
luit q^d l³ accusatus exigentibus suis demerit² nō
possit repellere testem inhabilem q^d nibillominus
iudex ex offō suo poterit repellere Nono adduco
q^d voluit iaco. d² are. i. l. itē apud labeonē. §. q^d ait
p²roz. ff. d² iniur. vbi dixit q^d si bānit² agat & p² ad-
uersariū nō spellat q^d nibillomin² iudex pōt it²
ref d² habilitate ei². & spellat. Decimo faciat. l. si
& q^d voluit ibi Ang. ff. d² peti. bef. & l. sicut. C. d² pa-
ga. & quod habetur in. c. indemnitatibus. §. sane
de elec. lib. vi. & quod voluit do. An. in. c. cum di-
lectus de consuetu. & Inno. in. c. cū olim de censu.
Undecimo istud probatur in tex. formali in. c. i. s.
de procur. Et ex istis elicitur vera cōclusio q^d bar-
male loquitur et ad. d. §. alieno responderi potest

62
¶ Ille tex patitur multiplicem lecturam & sic non
apparet ueritas illius tex nec est uera illa lectura
quam bar. sequitur ad illuz tex. ex eo qz index po
test opponere in hiis que reddūt iudiciū retro nul
lus ut uoluit glo. i. d. c. cupientes. §. ceterū & iō se
q̄nda est alia lectura ad illū tex. quā ipsemet bar.
ibi ponit & ista uidet mibi ueritas istū passū tñ ex
aminauit i. repeticiōe. c. cū in ferrariensis de p̄stit.
s̄ longe melius enucleauit hīc **¶** Not. iudicē non
debet pati capitulū maxime religiosoz litigare i
iudicio sine auctoritate prelati siue ille p̄latus sit
abbas siue episcopus siue alio nomie nūcupet ut
hic qd̄ procedit qñ auctoritas seu p̄sensus ē d̄ iu
re regrendus quo obmisso iudiciū reddat fru
stratorū qz sup̄ hac rōne fundat iste tex. & qñ de
beat de iure interuenire auctoritas prelati habet
in. c. edoceri de rescrip. **¶** Not. ibi ep̄us item si
abbatē q̄ quis p̄t eē abbas & ep̄us faciat. c. pro
posuisti p̄dicta sup̄scriptiōe. j. ti. i. diuerso tñ res
pectu de quo h̄t in. c. cū n̄tis de p̄cess. preben. & di
cunt docto. hic q̄ forte mōsteriū erat vnitū ep̄atus
c. i. ne sede uacat. uel erat ecclesia cathedral̄ f̄gu
laris sicut multe sunt in anglia & istaz solones te
nent hic doctores r̄ndendo ad. d. e. cū n̄tis & dicit
do. abb. q̄ in regno sicilie sunt due ecclesie cathe
drales regulares vna ē archiepiscopāl̄ ut ē eccle
sia montis regalis & est pro certo ecclesia opulen
ta s̄z olim fuit opulentissima & alia ē ep̄alis ut est
ecclesia cathantē vbi refert do. abb. se accepisse
h̄itum sancti benedicti a sua puericia nec sūt ali
i canonici seculares nec abbas s̄z episcopus est loco
abbatis ut hīc & uentz canonicoz seu monacho
rum facit vnū corpus cū ep̄o & omnia ibi expediū
tur p̄ ep̄s & quērtū mōacoz & dicit q̄ tales monachi
p̄nt appellari canonici s̄ est tex. p̄iuncta glo. lviij.
di. c. ij. nec. uocabul̄ et̄imologia & tradic̄. qz ca
nonicus. d̄t a canone & canon idēz ē q̄ regula qua
si quedā forma uiuendi regulate ut i. §. canon iij.
di. vii. canonicus quasi canonicē institutus & lato
sumpto uocabulo quilibet beneficiatus p̄t dici
canonicus facit quod not. io. an. in. c. i. d. ellect. li.
vj. vsus tñ cōis loquendi accipit cānicos pro ca
nonicis ecclesie cathedralis & refert se dicere hoc
in h̄brica de vi. & ho. cler. & refert se incident̄ h̄
dicere pp̄ talem qōnez v̄z vtrum talibus mona
chis ecclesie cathedralis qui p̄nt appellari cano
nici possit delegari cā a sede apostolica sicut p̄t
delegari canonicis secularibz ecclesie cathedralis
de quo in. c. statutū de rescriptis in vj. refert ar
chi. ibi tangere h̄c qd̄ez & p̄cludere q̄ p̄missio ta
lis non teneat nisi in r̄pto fiat special̄ expressio de
religione s̄z do. abb. dicit q̄ als̄ d̄uz ipse esset sco
lar̄. & substitutus fuisse a doctore ad legendū fuit
ausus tenere p̄tra archi. & ad hoc allauit tūc cle.
& si principalis de rescrip. & postmodū euz fuisse
assumptus in doctorem & istum passus tangeret
semp̄ fuit sequutus illam suaz scolasticam opinio
nem & per d. cle. & si principalis quam ad hoc ita
inducit q̄ religiosus obtinens prioratum conuen
tualem & manualem potest obtinere delegationē
a sede apostolica tamquam habens dignitatem
ex dispositione. d. c. statutum de rescriptis in vj.
ubi simpliciter fit mencio de habentibus dignita
tem nec distinguitur inter seculares & religiosos

unde ex quo qualitas requisita ad delegationem
suscipiendam reperitur in religiosis efficiuntur ha
biles & capaces ad obtinendas delegationes ap
postolicas sicut ipsi clerici seculares ex quo se
quitur q̄ sicut per d. cle. & si principalis extenditur
prima dispositio d. c. statutum loquen. de ha
bentibus dignitatem ad monachos habent
es dignitatem ecclesiasticam eodem modo vi
detur extendi secunda dispositio illius. c. loquen
tis de canonicis secularibus ecclesie cathedralis
ut extēdat ad mōachos cānicos ecc. cathedralis
vnde non ē dare rationem diuersitatis. & pro cer
to ē subtil̄. & elegans induc̄. & pro hoc dicit etiā
optime facere. c. sunt non nulli. & c. doctos mona
chos. & c. moderamine. xvi. q. i. vbi tales monaci
& docti sunt & digni sunt. & quanto q̄s ē sanctior &
excellētiōr tanto ē potentior & habilior ut in. d. c.
sunt nōnulli. sicut ergo in. d. c. statutum appella
tione habentium dignitatem veniunt religiosi ha
bentes dignitatem eodem modo appellatione ca
nonicorum ecclesie cathedralis debent venire mo
nachi ecclesie cathedralis regularis qui etiā di
cuntur eē canonici ut dictum ē nec in hoc religio
repugnat nec facit conditionem eorum deterio
rem imo meliorem ut in. d. c. doctos monachos &
d. c. sunt nōnulli. & maxime in hac materia vbi nō
tractatur de odio imo potius de fanore q̄ man
datum pape facilius executioni mandetur. moue
tur etiam quia in hiis cessat ratio prohibitionis
d. c. statutum. Nam clerici & religiosi simplices
nequeunt esse qz ut plurimum sunt litterarū igna
ri & pauperes & pannosi & ideo prohibentur gerere
vicem pape que ratio cessat in istis religiosis ec
clesie cathedralis quia in eis ut plurimum insti
tuunt̄ ciues optimi status. & conditionis & de
dicāt se studio litterarum. & in multum p̄e alijs
ecclesiasticis honozant̄ in loco. Ita hic residz do.
Abh. Tu adde q̄ archi. in. d. c. statutum allat in
contrarium. c. de presentium. xvi. q. i. & quod ha
betur in. c. cum olim el. fo. de priuile. Sed Joan.
an. ibi dicit q̄ pro & contra facit. d. cle. & si princi
pal̄. & sic pondera bene. quia nō fuit inuentio do.
abb. allegare. d. cle. ad hoc ut ipse uideretur innue
sed zenzelinus sequit̄ istaz partem archi. quo ad
mōacos s̄z quo ad cānicos f̄glares dicēdū. eē qd̄ i
cāonicis secularibz p̄ illū tex. q̄ loquit̄ indistincte
Sed io. de lig. dicit dictam archi. uerum q̄ cano
nicus regularis est ita sub obedientia sicut mona
cus. c. ij. de postul. sed bal tenet opt̄ zenzelini dicēs
q̄ nō ē omnimoda similitudo inter monachos re
gulares. c. cum ad monasterium de sta. mo. tum
etiam qz tex. d. c. statutum loquat̄ indistincte ita
indistincte debet intelligi. c. si romanorum xviii.
di. l. i. §. generaliter. ff. de leg. prestan. & dicit q̄ in
contingentia facti uidit appellari pp̄ hoc & cu
ria non dedit rescriptū Sed io. cal. sequit̄ dictum
archi. dicens q̄ d. cle. & si principalis non remo
uet impedimentuz a iure stroductuz s̄z ponit qua
litates que requirant̄ & ad hoc facit qd̄ not. glo.
ibi super uerbo canonicis & per hoc ē r̄s̄sus ad d.
cle. & si principal̄. & ad rōnez tenentiū p̄rarium &
hec opinio v̄z uerior ex quo ius antiquū isti p̄mit
ti prohibebat cum debeant eē alieni a strepitu iu
dicioz nec per d. cle. & si principal̄ habilitant̄ ideo
k iij

remanēt sub prohibitiōe z ita refert z sequit̄ do.
dominicus i. d. c. statutū i prin. in p̄ma col. s. lod.
ro. i. l. stipulationū in p̄n. ff. de verb. ob. refert q̄
cum repeteret rome z hunc passū adduceret in cō
flictuz refert se tenuisse p̄riū p̄ite do abb. z ad d.
cle. z si principal. diē se respondisse q̄ illa loquit̄ d̄
p̄iore z uentuali huiusmodi aut̄ p̄iorat̄ ē digni
tas vt probat̄ i. c. nisi de preben. q̄d̄ aut̄ ista loq̄t̄
d̄ regulari qui est canonicus in cathedrali ecclesia
per quē canonicatū nullā censetur adipisci digni
tatē vt d. c. statutū ad hoc diē se idurisse qz vide
mus iura prohibētia monachos a procuratiōis
offiō vt i. c. vnico de iudico z i. c. monaci xv. q. i.
nō extēdi ad eos monachos q̄ aliquam h̄nt digni
tatē vt p̄z qz abbas z uentual̄ p̄ior̄ procurato
res eē p̄nt vt in. c. sopite d̄ cenf. c. p̄tingit d̄ trans.
z. c. cū deputati. j. eo imo admirabile ē q̄uis muli
eribus sit prohibitiū procuratiōis officiū procura
trix eē p̄t vt i. c. cū dilecta d̄ p̄fir. vtil̄ v̄l̄ iutil. ad
illā aut̄ rōnē i qua dicebat̄ cessare rōnē d. c. statu
tū r̄idet lodo. q̄ licz cesset illa ratio de qua ibi nō
t̄n̄ cessat illa que prohibet monachus i iudicē da
ri que ē ut sit a iudiciali strepitu sepatus vt i. d. c.
i. de iudi. z ita dicit se p̄clusiue tenuisse publice z
diē q̄ cautella ē q̄ canzelaria appostolica videns
i hoc disceptaciones istas ex post facto petiit ob
seruari q̄ cū dabat̄ in iudicē monachus canonicus
in ecclesia cathedrali semp̄ exprimebat̄ papē qua
litas monachat̄ p̄ d. c. cū oliz de p̄iuill. ita ibi re
sudet lod. ¶ Pro certo videt̄ op̄o. archi. vior̄ ex
eo qz vbiqz p̄currūt due rōnes i actu z vna ab
ē z altera adē remans legis dispō firma. vt. l. si nō
lex. ff. de here. instit. l. libelloz. §. notant̄. ff. d̄ h̄is
qui not. infra. instit. de nup. §. affinitatis S̄ licz in
mōacho q̄ ē canonic̄ cesset illa rō prohibitiua qz
non ē p̄anosas nec ē indocē. vt d. c. doctōs mona
chos t̄n̄ non cessat illa ratio qz debent eē alieni a
strepitu iudicioz vt in d. c. ij. d̄ postul. ergo sequit̄
q̄ remanebit prohib. tio firma item faciat vbiqz
qz in eadez p̄currūt due qualitates quaz vna pro
dest alia nocet semp̄ attēdit̄ illa que nocet ut. l.
si quis i graui. §. si. cū. l. se. ff. ad. sille. dy. i. c. si p̄i
ozō reg. inf. li. vj. l. ij. §. si qs palam. ff. d̄ iur̄ fisci
l. cū vir. ff. de vsucap. pro donato. S̄ canonicus
ecclesie regularis ē monac̄ ergo debz in eo p̄side
rari illud quod sibi magis nocz p̄trea adduci p̄t
pro opt. archi. d. c. statutū inducendo hoc mō i. c.
statutū dicit̄ q̄ h̄is dignitatē poterat eē delega
tus appostolic̄ d. cle. z si principal̄ exorbitans a
cōib̄ regulis z extendit illū tex. ad p̄iorem quē
tualē de canonico aut̄ regulari nihil dixit ergo se
quitur q̄ remanet sub regula antiqua qua nō po
terat mōach̄ eē delegat̄ nō dz ergo extēdi ad ca
nonicū f̄gularē z si p̄p̄ voluiss̄ h̄ exp̄mē i mona
chis q̄ cāonici sunt ecc. cathedrali facile erat ei h̄
exp̄mē z verisimil̄ h̄ exp̄mē vt. l. i. §. si n̄ sit. C.
d̄ cad. toll. c. ad audiētis d̄ deci. l. i. ff. si mess. fals.
mo. dixit. c. maiores d̄ baptisimo adduci ēt possz. c.
statutū p̄dicta d. cle. z si principal̄ hoc mō in. d. c.
statutuz prohibent̄ clerici esse delegati s̄z p̄mittit̄
canonicis ecclesie cathedralis s̄z in. cle. z si princi
pal̄ prohibent̄ esse delegati appostolici nisi h̄eant
dignitatē s̄z monaci licz sint canonic̄ non tamē
habent dignitatē ergo stabim̄ in regula prohibi

ria vt nō possint esse delegati appostolici p̄tete
rea cessat illa ratio in mōachis cāonici ecc. cathe
dralis que ē in canonicis secularib̄ ecclesie cathe
dral̄ ex eo qz canonici ecc. cathedralis secular̄ pre
sumunt esse p̄ri ut not. in. d. c. statutū s̄z ista ratio
cessat i monachis p̄ illud quod dixit bal. i. h̄brica
C. d̄ sum. tri. vbi dixit q̄ in abbatibus attenditur
sanctimonia vite z nō scientia. c. ex mulcta d̄ vo
to ¶ Et ex istis mihi videt̄ q̄ opinio archi. sit veri
oz z ista tene menti ¶ Et inquātuz iste tex. dicit
q̄ si fuisset lata sn̄a p̄ istos mōachos potuiss̄ lis
sopita suscitari quid si fuiss̄ lata i fauorē eoz an
teneat cū nō habuerint p̄sensuz p̄lati. pe. vt io. an
diē q̄ sic ar. l. nō eo min̄. C. de procur vbi sn̄a la
ta i fauorem m̄ioris tenz s̄z si eēt lata p̄ m̄iorē non
teneret z cū hac opi. transeūt cōit̄ docto. z ēt col
lecta. qui diē q̄ ēt si restib̄ receptis z publicatis
ep̄us vidēs cāz h̄i procedere petat p̄cludi senten
ciā ferri z aduersarius dicat iudiciuz siue proces
sū nullū qz nō ituenit p̄sensuz ep̄ia p̄ncipio nō ē ip̄e
aduersarius audiēdus sicut i m̄iori dicim̄ t̄n̄ d.
an. tenet sn̄as nō valere latā i fauorē quent̄ sicut
i simili dicim̄ sn̄as nō valere ēt pro nō p̄tumace
ex quo nō fuit suata debita citaciōis forma siue
solēnitas vt not. glo. i. l. ea que. C. quō z q̄n̄ iudex
nec ēt t̄z lata pro furioso. vt not. l. i. furioso. ff. d̄ re
iudi. nec obstat q̄ d̄ i m̄ioz vt i d. l. nō eo min̄ qz
illā procedit p̄. cū h̄ q̄n̄ nullitas nō surgit ex mero
fauor̄ quēt̄ s̄z ex defectu p̄tatis qa nō h̄z potesta
atem solus conuentus rem in iudicium dedu
cere ad p̄iudiciū ecclesie z ideo non valet sen
tētia lata ēt pro quētū z h̄z h̄ac opi als fuerit do.
abb. sequit̄ t̄n̄ h̄ita postea meliori d̄liberatōe pu
tat p̄mū dicitū nō h̄i reprobari z sic sn̄a lata i fa
uorē ecclesie nō h̄ito p̄sensuz p̄lati i actu litigādi
valeat z teneat z mouet̄ p̄ glo. cōiuncto tex. z quod
ibi uoluit bar. i. l. si tutor. C. i. q̄b̄ causis i iteg. re
sti. nō ē nec. vbi p̄z q̄ sn̄a lata p̄ tutorē q̄ nō cauit
pro offō tuttele ē nulla qz nō h̄ebat legitimā ad
ministratōez. z t̄n̄ glo. ibi diē q̄ si fuisset lata i fa
uorē pupilli tenuisset iur̄ singli. idest fauore pupil
li. ar. d. l. nō eo minus. Ecce ergo q̄ sn̄a erat nul
la ex defectu p̄tatis qz tutor nō poterat adm̄stra
re ex quo nō cauit. z t̄n̄ valet sn̄a i fauorē pupilli
iur̄ singli ergo idē in ecclesia q̄ vti iur̄ m̄ioris. c. i.
de integ. resti. poterat allare sing. glo. in. c. i. q̄rdū
d̄ pecul. cleri. q̄ dicit q̄ ecclesia egpat̄ pupillo z glo.
in. l. si p̄ses. C. quomodo z quando iudex allat
ēt casum i terminis h̄z cū in. c. si qua de reb̄. xij.
q. ij. vbi h̄z h̄etus gestus de reb̄ ecclesie ea vacante
sit nullus t̄n̄ in fauorē ecclesie ē receptū vt si cedat
ad vtilitatē ecclesie possit ep̄s postea creatus talem
p̄ctuz i veritate nullū ex defectu p̄tatis h̄re rarum
z allat bonā glo. in. c. i. ne se vacan. qui ad hoc h̄z
cū ē not. z sing. allat ēt glo. i. l. si mater. §. hoc iur̄
ff. de excep. rei iudi. que dicit q̄ sn̄a lata cū falso
procuratore p̄t h̄ri rata p̄ d̄m. l. iij. §. falsus. ff.
rē ra. ha. siue pro d̄no z illā gl. seq̄ ibi bart. ita ad
propositū vt cū capl̄z agit nose ecclesie p̄t ep̄s illaz
sn̄as h̄re ratā h̄z a p̄nci. nō p̄senserit ex quo nunc
vult p̄sētif z h̄ rō p̄cludit q̄ p̄t h̄ri rata ēt iur̄ cōi
z hoc quando deficit ex solo consensu episcopi si
cut sn̄a lata cum falso procuratore. idem in casu
d. l. non eo minus sn̄a erat nulla. etiam ex defec

tu ptatis quia ibi non erat maritus constitutus ab
vxoze procurator legitime cum vxoz eēt minor .z
nō interuenerit auctoritas curatoris .z sic non ha
bebat potestatem deducendi rem ad iudicium .et
tamen snia ē lata pro minore tene ut ibi .z ideo
ita concludit do.abb. videlicet aut solum deficie
bat consensus episcopi vt quia negocium erat com
mune .z conuentus egit nomine ecclesie .z tunc po
test snia haberi rata ēt iure cōmuni vt dictum est
i procuratore falso .aut deficiebat auctoritas epi
scopi quia negocium erat conuentus sed erat ar
duum .z tunc potest haberi rata inr̄ singl̄i vt in pre
fatis iuribus .z ēt dicit aduertendū . quia .d.l. non
eo minus .z .dic. l. si tutor loquunt̄ quando ali⁹ li
tigabat pro minore non legitime constitutus . Quid
si ille tutor erat in iudicio non legitime constitutus
an sentētia eodem modo lata pro eo valeat . do.
abb. dicit se credere q̄ sic eadez ratione .z allegat
glo. in .l. i. C. qui legi. p̄so. stā. in iudi. nō habēt . et
idem dicit esse in ecclesia consimili ratione .z q̄ ta
lis sentētia valeat dicit do.abb. se vltra oēs alios
allare istum tex. vbi papa mandat prouideri q̄ in
terueniat voluntas episcopi ne istis actoribus cō
uentibus sentētia non valeat . vt sic lis sopita non
restauratur .z per consequens manifeste innuit q̄
si pro eis feratur sentētia nō possit infringi ex quo
dūtaxat prouidet i vno casu videtur q̄ in alio nō
possit lis restaurari ar. c. non ne de presump. .z .xxv
di. c. qualis .z ita residet do.abb. ¶ Sed do. car.
refert quosdam dicere q̄ .d.l. non eo minus loqui
tur quando fauore alicuius surgit nullitas quod
non est sic hīc . qz nō fauore conuentus surgit nulli
tas huius snie . S3 quia solus conuentus non ha
bet ptatem deducendi rem in iudicio nō apit qui
sint illi q̄ sic dicant . videt̄ tamē sentire de do. an.
quia etiam in multis locis loquit̄ de do. an. mo
dendo dicta sua in genere . sed ipse dicit pro pri
mo dicto faciat qz is contra quē lata erat snia nō
erat audiendus opponens q̄ conuentus solus nō
potuit rem deducere in iudicio . ē enim quid sibi i
putandū . qz non opposuit a principio .z refert se di
xisse in .c. in nostra . s. de procur. illa tñ que ibi no
tant̄ procedunt quādo qz in iudicio ē tanq̄ pro
curator alterius quo casu potest opponi post litem
contestataz q̄ non h3 mandatum . s3 quādo nomi
ne suo videt̄ secus qz ex quo a principio non op
posuit aduersarius q̄ conuentus solus non pote
rat rem in iudicium deducere non videtur postea
audiendus ar. c. inter monasteriuz de re iudi. .z qz
q̄ semel placuit amplius displicere non debet . Et
sic tenet do. card. q̄ talis snia valeat .z teneat . nec
requirit̄ q̄ interueniat ratificatio fienda p̄ ep̄m vt
dicebat do. abb. Tu pōdera qz l3 aduersarius nō
opposuerit . tamen iudex debuit opponere vt pro
bat iste tex. in verbo prouideas .z voluit glo. in .c.
i. in verbo essentia de elec. li. vi. Item qz iste ad
uersarius sciebat ius sibi competens duraturum .
ex quo iudicium nō habuit fundamētū formale .
qz d3 fundari ex persona habili . c. querendum . c.
sunt qui . c. alieni . ij . q. vij. S3 do. bal. hic opponit
de .d.l. non eo minus .z soluit q̄ ibi minor erat in
iudicio cum maiori . id valet snia lata in eius fa
uorem .z sic sentit q̄ in casu .d.l. non eo minus si
minor litigasset cuz minori .z lata fuisset snia i fa

uore minoris q̄ snia eēt nulla qz vnus minor non
vteret̄ privilegio alterius minoris S3 hec capla d
quibus hic equiperant̄ duobus minoribus .z per
consequens inter ea cessat privilegium . l. sed .z mi
lites . ff. de excus. tut. Et sic pondera accurate . qa
bal. hic tenet q̄ sententia lata i fauorem conuen
tus sit nulla vt uoluit do. an. .z exquisita est .z per
iouē gloriosa hec sua solutio . Sed videtur diui
nare ad istum tex. ex eo . quia sentit q̄ caplm ad
uersarie partis etiam litigabat sine auctoritate p̄
lati . Nihilominus mihi videtur q̄ ipse .z do. an.
rectius loquuti sint .z pro eorum doctrina . ego ad
duco vnum quod vobis videbitur nouum videli
cet . Nam Bar. in .l. ea que . C. quomō .z quando
iudex dixit q̄ ad hoc vt contra scientem non cita
tum non feratur sententia est introductum ad ri
gorem ius conseruandum . ideo dicit q̄ sententia
lata pro absente non erit valida ex quo dicto . ego
elicio hanc doctrinam q̄ vbiunqz solēnitas in
troducitur ad iuris rigores obseruanduz qua nō
seruata actus est nullus in preiudicium eius con
tra quem geritur . q̄ si actus geratur in fauore ei⁹
sine illa solemnitate erit nullus . ¶ Cum ergo in
proposito nostro ista solemnitas vt interueniat cō
sensus episcopi est introducta rigoris iuris obser
uādū . vt capitulū non litiget sine consensu pre
lati .z non ad fauorem ipsius capituli ideo sicut se
ntentia lata contra capitulum non tenet si litigauit
sine consensu prelati eodem modo non tenuit si ē
lata in fauorem capituli litigantis sine consensu
prelati .z est pro certo hic noua inuentio .z noua
doctrina . pro qua Iesus xps laudet̄ in secula . nec
ē bona responsio do. abb. cum allegat istum tex. q̄
dicit q̄ non valet sententia lata contra capitulum
ergo s̄m eum sequitur q̄ si ē lata pro capitulo va
let . pro certo videtur quedam heresis in iure dice
re hoc quo ad istum tex. ex eo qz ista solemnitas
emanauit ex ius rigos .z ad ius rigorem obseruan
dū cum non valeat lata contra capitulū ergo eo
dē modo nō ualebit lata pro cap. .z id iste tex. exp̄s
sit quando snia eēt lata contra capitulū qz p̄fide
rauit illud quod erat verisimilius qz verisimilius
cōtradiceret prelatus quando esset lata contra se
cus si esset lata pro .z id non est ius ministerium s3
potius est frequentius .z verisimilius faciat i . ar.
glo. in .c. ij. de confess. in vi. .z glo. in cle. i. de h̄pt.
z glo. in auct. cassa .z irrita . C. de sa. sanc. ecc. .z in
l. i. C. de h̄js qui ad ecc. confug. nec obstat . c. si q̄
de rebus allegatum per do. abb. qz ibi actus non
erat nullus si subtiliter ponderet̄ ibi tex. Item qz
ibi erat effectus consensus . id conualidat̄ actus p̄
sequellam consensus .z hic erat effectus solēnitat̄
et erat effectus rigoris obseruandū .z vide . q̄ dixi
i . c. edoceri . s. d̄ h̄pt. ad intellectū . d. c. si qua de
reb. . nec obstat glo. i. d. h̄ . hoc ius qz cōiter rep̄e
hēdit̄ p̄ doc. .z vide q̄ ego dixi . i . c. cū olis de of. d̄
leg. nec obstat . d. l. eo. min⁹ qz solēnitas d̄ qua ibi
ē introducta a mero fauore minoris id nō d3 redun
dare i eius lesionē . l. q̄ fauore . C. de leg. sed h̄ fuit
introduc̄ta ad fauore ius obseruādū vt dixi .z codē
mō r̄ideo ad glo. d. l. si tutor . ¶ Et ego vltra oēs
alios reor̄queo istū tex. s̄ eos . Nā h̄ d̄ q̄ igressu
litis debet intrare iudicium cum auctoritate .z af
fensu episcopi . ergo si requiritur auctoritas .z non

interuenit eius defectus annullat actum ipso iure
 l. cū hij. §. si pzetoz. ff. d. trans. sicut ergo annullat sē
 tentiā latam contra ecclesiā eodē modo annullat
 latam pro ecclesiā qz ex quo auctas d3 interuenit
 incognitus ē nobis si snia veniat serēda ptra ec
 clesiā. vel pro ecclesiā ergo respicit vtrūq3 cāuz
 faciat etiam annullato principio annullantur prin
 cipiata. c. cū paulus. c. principatus. i. q. i. ergo sicut
 annullatur snia contra. ita annullat snia pro. et si ali
 ter diceremus daret materia malignādi. qz nunq̄
 curaret capitulū litigare cū auctate prelati. qz sē
 p lucrare. Nā si esset lata cōtra esset nulla si eēt
 lata pro ualeret. et teneret. et videret pseq premi
 um de negligētia. et dolo suo. c. sedes. et c. ex tenoz
 de hēptis. Ista nō tradas obliuioni qz noua sunt.
 Sed pone qz prelatus non prestat consensus vt h
 dicit. s3 apud iudicem fideiubet pro cap. suo vel si
 simul cōparet cū cap. in iudiciū an videat satisfac
 tum huic cap? dico qz sic. et allego tex. valde elle
 gantē in. l. pōponius. §. si quis fideiubeat. ff. in q
 bus caus pignus ta. contraba. et qz hī in. l. ticius
 ff. quib? mo. pig. vel ipo. sol. bal. in. l. is q. §. si. ff.
 de acq. here. saly. in. l. fi. C. ad macedo. bar. in. l.
 cū pater. §. libertis deleg. fo. et qd in simili voluit
 Jo. an. regula is q tacet de reg. iur. in vi. et in. c. nō
 ne de presump. et do. abb. in. c. cū dilectus de con
 sue. et bal. in. l. exceptione. C. de euiē. alr tū videt
 sentire h glo. **Q**uid econtra an prelatus possit
 agere in iudicio sine p̄sensu capli glo. ista rīdet q
 non. et mouet ista glo. p. l. ait pzetoz. ff. d. iur. delib.
 vbi dicit qz ille q nō pōt alienare rem. non pōt rez
 in iudiciū deducere. sed prelatus non alienat so
 lus sine cap. vt in. c. tua de hijz que fi. a prela. et i
 c. qui sine exceptione. xij. q. ij. cū si. ergo solus nō
 poterit rem deducere in iudiciū. et addo similem
 glo. in. c. i. de procur. et ibi v̄ casus pro dicto suo
 et idem voluit glo. in. c. edoceri de hēptis. et fama
 est inter docentes qz ita praticat in Ro. curia. S3
 ego alio in p̄trariū glo. in. d. l. ait pzetoz. ff. de inf
 delib. Inno. et cōiter doc. in. d. c. edoceri. **E**go
 istum passum multū luculenter enucleauī ibi vide
 osno. **Q**uerit hic bal. vtrū collegia possint p̄pel
 li p̄stituere syndicum allat Jaco. de are. qz sic i. l.
 ergo. ff. de fide lib. vide dicta in. d. cap. edoceri.
Querit et hic bal. vtrū abbas possit hē ratum iu
 diciū agitatū p monachū nomine monasterij
 et arguit pro et cōtra et bellissime decidit qz sic. Tu
 vide qd notat in. l. si. §. necessitatē. C. de bo. q lib.
Dicit etiā hic bal. qz non refert an prelatus dicat
 mandamus an consentimus. qz mandatū cōtra
 bit consensu. et allat auct. eū locū. C. d. coll. **T**u
 pondera istam tex. in v̄b. auct. et assensu vbi iste cō
 sensus ē auctorizabilis. et sic prestandus p viā au
 ctoritatis. **A**ltimo querit h do. pe. de ancha. eo
 cāu quo huiusmodi p̄sone curatores egentes agunt
 in iudicio et indigent curatore. et illud idem iudi
 cium agitat coram iudice delegato a quo dabit
 curator h dabit ne ab ipso iudice delegato an da
 bit ab ordinario ipsius minoris indigentis cura
 toze. et non soluit istaz questionē. s3 remittit se ad
 dicta et notata i. c. si anum quartūdecimū de iu
 dic. in. vi. s3 ibi idē do. pe. dānat cōm opi. doc. et
 dicit h do. pe. qz speciale ē in delegato et subdeleg.
 pape vt specialit̄ de eis ē prouissum in. d. c. si annū

vt possint dare curatorem in lite que coram eis
 vertitur ergo in alijsa contrario sensu ē secus. l.
 i. §. huius rei. ff. de offi. eius. **D**icit tū qz tex. sing. i.
 l. si. §. s3 et si qz. C. de admi. tut. quem sic intelligit
 cy. et bar. probat qz curator ad lites semp dari pos
 set p illum iudicē sub quo lis agitat s3 sibi videt
 qz ille tex. dicat cōtrarium. dicit enim curator i cō
 petenti iudicio ordinarij. cura. et prouisione taz in
 dicis sub quo lis vertit qz sub cognatorum et pro
 pinquorum. et. **E**cce ergo qz a iudice sub quo qd
 agitat tex. ille exigit diligentia suam vt persona
 legitima sit que litigat coram eo. ne iudicium sit
 elusorium sicut in simili dixit tex. huius. c. in p̄pe
 tenti iudice est dādus. vt in. d. c. si anum ibi in v̄.
 si vero. fallit in delegato pape et eius subdelegato
 ita ibi residz. et idē dicit mīoz h3 curat. corā illo iudi
 ce q non ē suus ordinarij. s3 alia rōne coraz tali
 sortit forū. forte delicti contractus vel rei de qua
 agit qz talis iudex. non dabit curatorem. s3 qd agi
 tet coram eo. sed ang. in. d. l. si. §. s3 si quis. dicit
 illum tex. esse sing. et non esse alibi p que declarat
 qz iudex delegatus potest dare curatorem litigan
 di ad litem. s3 alterius cure vel tutelle datio spec
 tet ad ordinariū. l. i. ff. d. tut. et cura. da. ab hijz.
S3 de iure canonico hodie dicit esse casum not. i.
 d. c. si annum qz hodie delegatus potest dare cura
 torem ad litem coram eo agittandā. et sic dicit qz
 si minor litigat coram episcopo in causa vsuraria
 potest dari curator ab eo qz dicit esse not. do. pet.
 dicit qz ē spāle in delegato pape et eius subdelega
 to pro quo vide glo. lappum abb. Jo. de fantu. et
 moder. in. d. c. si annū. **S**3 stat dubitatio si do. pe.
 recte dānet cōmunem opi. quam tenet bar. **E**y. et
 Angē. in. d. §. sed et si quis et ibi Saly. qui dicit il
 lum tex. non esse alibi. **T**u pondera quia eodē
 modo posset induci iste tex. in quantum dicit pro
 uideas vt ingrediantur cum auctoritate prelati.
 quia non aperitur vtrum ordinatione ipsius iudi
 cis. an alterius vnde si minor litigat coram iudi
 ce debet curare iudex vt minor ingrediat in iudi
 cium cum auctoritate curatores. sed per quem det
 curator hoc non aperit iste tex. vt eo modo posset
 dici ad. d. §. s3 et si quis vt curet iudex lites dari eu
 ratorem per iudicem competentem. quis antez sit
 ille iudex competens non declarat tex. ibi et per cō
 sequens non probat ibi cōmunis opi. vt dixit do.
 pe. et pro certo ille tex. non probat id ad quod alle
 gatur. qz facile fuisset iuristatozi dicere qz iudex
 iudicij. inchoandi det curatorem sed ponderan
 do tex. in ver. necessitatem imponimus memora
 ris personis curatores ordinare. per quem tex. vi
 detur qz possit iudex lites dare curatorem. et facit
 qz incidenter quis potest facere illud quod princi
 paliter non posset. vt. l. interdum. §. qui furem. ff.
 de furtis cum si. tamen etiam quia faciliorem ex
 p̄ditionem habebit cā. si iudex lites det curato
 rem qz si eatur ad ordinariū. ergo ista via ē te
 nēda vt. c. non nulli de hēptis cum si. et cui cōcedit
 aliqd v̄ p̄cedi oē id p qd deuenit ad illud. l. ij. d.
 iur. o. iud. c. preterea de of. dele. cū si. **E**t h3. d. §. s3
 si quis dicat qz coram iudice competenti detur
 non tollit quin ipse sit competens. vnde poterit
 dari coram iudice ordinario. et poterit dari co
 ram iudice lites. **E**t licet ibi dicat ordinarij.

16.1

tamē verbum infinitiuū. z nō ē nomē appellatiuū z cum essem scholaris in tertio āno quo incepti stu-
des. ita tenui vānata doctrina do. pe. z postea ef-
fectus doctor indign⁹ ita semp tenui. Et inq̄tū su-
perius sustentavi glo. d. c. i. d. elec. nūc dico q̄ pro
ea. est cāus in. d. l. fi. q. s. z si q̄s vbi probat̄ doctri-
na glo. Si quid boni dixi in hoc. c. Laudet̄ deus
supremus. Andre. Barbara.

Cum non ab homine. ^{mine.}
Ista d̄
decretalis est elegāz z quotidiana
na hoc intendit Clericus depo-
situs incorrigibilis comprimitur
p̄ secularem p̄tatem. b. d. vel sic
Clericus depositus incorrigibilis excoicandus ē
z successine anathematizandus. z si sic non rescia-
uerit p̄ iudicem secularem cōprimendus ē hoc di-
cit. cōis diuisio. fa ibi consultatiō. ¶ Vel sic ec-
clesia optat hominis salutem z non interitus. z iō
gradatim emēdando procedit z non fulminat de
gradando. casus. ¶ Questū fuit vtraz liceat re-
gi vel alicui seculari p̄sone iudicare clericos i quo
cūqz ordine constitutos deprehēsos i crimine fur-
ti. homicidij vel p̄iurij vel alio reatu. r̄ndet̄ q̄ nō
s̄z d̄z deprehensus ac legitime conuictus ab eccle-
siastico iudice deponi. z si depositus ē incorrigibi-
lis debz primo excoicari. s. maiori excoicatōe. post
modū vero si in profundū malozū veniēs p̄tempse-
rit cū ecclesia non hēat quid vltra faciat ne possit
esse p̄ditio plurimozū comprimendus ē p̄ secu-
larem p̄tatem ita q̄ ei deputet̄ exiliū vel alia pena
legitima imponat̄. z ē ista decretalis ps. c. cū non
ab homine de sen. exco. fm̄ hosti. z fm̄ hoc supra
scriptio hic vel ibi ē corrupta facit quod notat̄ in
c. verū de iure iurā. z dicebant antiqui glosatores
in. d. c. cum non ab homine q̄ hic soluebat̄ prima
q̄d. z ibi fa cōtēpserit. xvij. di. c. nec licuit z refert
hic bal. Inno. dicere q̄ probato crimine clericus
d̄ponit̄. z non procedit ad aliam penā. s̄z sufficit d̄
positio secus si enormitas criminis aliud inducat
vel nisi sit incorrigibilis quo casu procedit̄ s̄z for-
mā huius decretalis. S̄z cōtra p̄tumacē procedi-
tur interloquendo hoc modo qz primo excoicat̄.
postea si est incorrigibilis anathematizat̄. z postea
deponitur z anathema ē maxima excoicatio z sic
bal. h̄ sentit illud quod voluit h̄ do. pe. de ancha.
q̄ istud homicidij nō h̄z locū in homicidio quali-
ficato. z sic decidit q̄d̄nē quā ponit̄ hic do. pe. de
ancha. de illo clerico qui proditorie occidit primi-
cerium sancti marci. de quo vide que plenissime
dixi in. c. at si clerici. s. eo. nec aliquis doctor ad-
duxit istud dictum bal. hic. S̄z mihi videt̄ q̄ non
sit dictū verū vt ibi demonstraui vide ibi oīno.
¶ Nota ibi regi vel alicui seculari p̄sone regulaz
q̄ actus iudicādi clericos ē interdictus laicis q̄
tūcūqz fulgeāt dignitate et si essz rex. z ē rō quia
clerici sunt superiores laicis vt in. c. ecclesia sancte
marie de constit. z. c. benequidem. xvij. di. z i. c.
ecclesia vt lit. pen. z iō minor non iudicabit maio-
rem. z accedat glo. elegās. in. c. duo sunt. xvi. di.
que dicit q̄ nulla dignitas secularis est simil̄ sa-
cerdotio ad idez. xi. q. i. c. sacerdotibus vbi tex. di-
cit de impatoze. z facit. c. cum ex inunctis de be-

2

reti. vbi sacerdotes appellant̄ dij. z facit. c. duo s̄t
genera. xii. q. i. z quod h̄ in. c. nouit infra eo. z in
quantū dicit alicui seculari p̄sone. dic q̄ cōprehē-
dit̄ cōital collegiuz ciuitas z vniuersitas ex quo
materia est adaptabilis utriqz. z ad hoc facit qd̄
pulchre voluit bal. in. c. i. de no. for. fidei. q̄ si iu-
raui defendere dominā contra omnem hominez
mundi q̄ teneor defendere contra ciuitates colle-
gia cōia z similia. faciat quod h̄ in. l. itē nulla cō-
munitas. C. de epi. z cle. z in. l. mortua. ff. de fide-
iusso. ¶ Nota ibi clericos cuiuscunqz ordinis q̄
non solum clericus in sacris constitutus non po-
test conueniri coram iudice seculari. Sed nec cle-
ricus prime tonsure s̄z hosti. c. cū contingat d̄ eta-
z quali. z plus dicit q̄ vbi clericos hic positū su-
mit̄ large z iō cōprehēdit̄ p̄sonas ecclesiasticas q̄
gaudet̄ eodē p̄uilegio de q̄bus p̄ glo. xij. q. ij. c.
duo sunt genera z. xvij. q. iij. c. si quis suadete.
z faciat. c. porro de sen. exc. z. c. nullus. j. ti. p̄ z v̄z
fm̄ euz q̄ cōprehēdant̄ illi qui sūt de familia ep̄i
qz dicunt̄ p̄sone ecclesiastice de quibus in. c. vbi
nas. lxxxvij. di. z i. c. nulla rōne. lxxxvij. di. xvij.
q. i. c. qui vere z. c. quisqz. xvij. q. iij. z dicit̄ do.
abb. se fateri q̄ isti tales gaudent hoc p̄uilegio.
s̄z non fuit de mēte huius. c. cōprehendere eos ex
quo loq̄ de depositione ab ordine videt̄ sentire
de h̄ntibus ordine qz p̄uatio p̄supponit habi-
tū. l. manumis. de iusti. z iur. c. ad dissoluē. de de-
spō. impub. pro certo istud fuit dictū do. card. hic
dicentis q̄ quo ad alios non ordinatos p̄t iudex
pronunciare carere p̄uilegio clericali. z pulchre
dixit hic do. an. q̄ qlibet clericus etiā in minoribz
constitutus ē capax sine depositionis. nihil tū
allat de hoc. Ego adduco in contrariū tex. i. c. cle-
ricus el fo in vbo sine ecclesiastico gradu de vi. z
ho. cle. vbi colligit̄ q̄ clericus p̄stitutus in minoribz
non d̄z h̄z gradum ecclicū p̄ quē tex. do. an.
ibi colligit̄ q̄ clericus p̄stitutus in minoribus si fa-
ciat delictū degradatione dignū nō pp̄ hoc venit
degradandus qz actus actioz rē. vt dixit p̄sus
in fo de asa. z sic do. an. v̄z sibi p̄trarius. Tu tene
illud quod ipse tenuit hic q̄ licet clericus sit cōsti-
tutus in minoribz. nihilominus venit degradan-
dus z ad hoc adduco tex. in. c. si quis ep̄us. xvij.
q. i. in v̄. deponant̄. vbi tex. loq̄ d̄ constitu. in mio-
ribz z tū v̄t̄ v̄. deponant̄. z sic p̄fundit̄ dictum
do. an. p̄ illum tex. faciat qd̄ notat̄ in. c. degrada-
tio de pe. in vi. p̄ Jo. an. z alios z quod dixi in. c.
at si clerici. s. eo. z ad tex. d. c. clericus. r̄nde q̄ in-
telligit̄ sine ecclico gradu. s. sacro. z intelligit̄ ille
tex. capiēdo gradum strictē. z proprie. S̄z nō pro-
cedit ille tex. capiēdo gradū large. quia quilibet
ordo ecclicus lato sumpto vocabulo d̄z sacer. ista
est glo. sing. xxxi. di. in sūma qd̄ ē bene notat̄. qz
in materia fauorabili appellatōe sacroz ordinum
veniunt ordines miores. Secus si materia eēt re-
stringibilis z odiosa nisi materia esset pariter pro-
portionabilis vtriqz ar. eius quod h̄ in Reica cō-
iuncto nigro. de vi. z ho. cle. z in Reica d̄ coha. mu.
z cle. z in Reica d̄ clez. nō resid. ¶ Nota ibi pro fur-
to homicidio z p̄iurio fm̄ hosti. q̄ pro istis crimi-
nibus potest quis deponi. z sic secūdū do. Abba.
pro p̄iurio non solum potest quis p̄uari bene-
ficijs. sed etiam potest deponi. Et sic non sunt

privati ipso iure beneficiis. sed ventum privandi. quod est diligenter notandum. Que autem sint crimina. deponere digna remittit se ad dicta i. c. at si clerici. s. eo. Ergo adduco quod sing. voluit Inno. in. c. cum nostris de excess. preben. que refert et sequitur bal. in. l. cum frater. C. de hijs quibus ut indig. vbi dicit quod notorium nunquam habet vires ad aliquem deponendum vel privandum nisi sequatur sententia depositionis vel privationis. Nam licet aliquis prelatus sit notorie criminosis. non tamen per hoc est deponendus ipso iure et si sit homicida allegat Inno. in. d. c. cum nostris. **T**u ad de quo ad prius quod videtur quod do. abb. non bene dicat ex eo quod prius est ipso facto privatus beneficio. et per prius non est privandus. sed de declarari per iudicem fore privatum ar. c. cum si leges de here. in. vi. et pro hoc dicto meo allego tex. quem reputo sing. in. c. que relata in v. remouentes de iure iura. et coniungo istos tex. adinuicem. c. ex tue causa glo. sua de cler. non res. et c. ij. de rescrip. et c. si. de postul. et c. i. nostra de proeur. et c. cum dilecti. et c. ad petitionem de accus. et c. de multa de preben. et c. pe. de collus. detegen. et c. fraternitati. et c. postulasti de cler. exco. et c. cum olim de re. pnu. et l. si quis maior. C. de trans. quod de duco hoc modo vbi dicitur a. l. imponit verbis executionum de natura sui semper presupponit privationem esse factam a iure. et requirit executiones factas fiendam a iudice ita probat in tot iuribus adductis a me. Sed in. d. c. querellam dicit remouentes quod est verbum facti exequuntur et probat i. d. c. ex tue cum alijs iuribus preallegatis. cum ergo dicat quod prius remouet. ergo sequitur quod est privatus per sententiam legis ergo est fienda executio facti et non privatio iure quod iam facta est. et adduco in simili glo. valde sing. in auct. de tabel. s. pe. et maxime quod prius efficit infamiam. et miles infamis ipso facto privatur militia. l. i. s. miles. ff. de hijs qui not. infa. et ibi dicitur glo. valde sing. quod idem erit in milite celestis militie. et ideo dicitur sede. de se. p. filio. l. vij. quod collo. beneficii facta prius est ipso iure nulla et per prius prius est ipso facto privatus beneficio. pro quo vide que dixi in d. c. querellam. et eodem modo dico. quo ad homicidam quod clericus beneficiatus committens homicidium est ipso facto privatus beneficiis et de hoc dico fore casum formalem. in. c. ex lris de excess. prela. in vbo amouere coniunctis iuribus superius allatis inducendo ita ut induxi. d. c. querellam per que tex. confundit dictum Inno. in. d. c. cum nostris. et dictum bal. in. d. l. cum fratre. **E**t ad istum tex. inquantum dicit deponendum runde quod loquitur quo ad deponendum ab ordinibus. et non quo ad beneficia. quod prius. et homicida ipso facto privati sunt beneficii. tene menti ista quod sunt noua. **Q**uid autem in clerico committente furtum vide quod dictum fuit i. d. c. at si clerici. s. eo. **N**ota ibi legitime comprehensus atque deictus quod habet do. car. istud verbum legitime refert tam ad verbum deprehensus quam ad verbum deictus. et sic probat hic quod ad hoc ut clericus dicatur deprehensus de legitime deprehendit de clarabitur in glo. et ad hoc ut clericus dicatur deictus de crimine oportet quod de crimine legitime deprehensus. facit. c. tue de pe. et de hoc vbo legitime. vide. c. casus que de Reptis in ver. legitime. et i. c. proposuisti in vbo legitime. j. ti. i. et in. c. cum pro causa vbo legitime de proeur. et in. c. quotiens de testi. et

in. c. iuravit in v. legitime de probat. et in. c. prudentiam. s. sexta in v. legitime de offi. deleg. et in. c. accedens. et in. c. pe. de collus. deteg. in. ver. legitime. et in. c. consanguinei in v. legitime de re iud. et de clarant illa iura et per prius iste tex. p. c. at si clerici. s. eo. in ver. legitima probat. coniuncta glo. sua que dicit quod tunc dicitur probatio legitima quando est facta per testes omnes exceptis maiores de quo habet per glo. in c. i. de consang. et affi. ergo sequitur quod tunc clericus de criminibus deprehensus legitime et deictus legitime quando deprehendit et conuincit per testes omnes exceptione maiores. quod accurate ponderes quod declarat tibi multa et varia iura in vtraque censura. **E**t per istum tex. adduco vobis elegantem doctrinam mar. de fano que refert supremus doctor franciscus tigr. de pisis in. l. si. ff. de quibus als in. l. si. ff. de decur. vbi dicitur quidam non debebat torqueri et tamen fuit tortus et in tortura fuit confessus maleficium et ratificauit confessiones que per hoc non potuit danari quod non confessus seu deictus legitime. et ita refert se liberasse quendam a morte facit tex. valde sing. in. l. pe. cum sua glo. ff. de questionibus per ang. in. l. q. in aliena. s. si. ff. de acq. here. quod confessus in tormentis non precedentibus iudicijs. si perseueret in confessione non potest puniri quod non dicitur legitime confessus. tene menti pro declarate istius tex. **E**t ex istis infero vobis quod si est conuictus per testes infamia facti non dicitur legitime deictus. **N**ota ibi seu alio crimine. quod exponit. i. simili crimine ar. l. si fugitini. C. de seruis fugi. et cle. i. de Rept. et c. sedes eo. ti. **N**ota ibi ab ecclesiastico. ergo non a seculari potestate per hosti. et sic per cum soluitur questio voluit pro certo sentire. quod iurista tor. respondet hoc ad questum indirecte. quia que rebatur an posset iudicari a iudice seculari. et respondet quod non sed a iudice ecclesiastico distaret **E**t sic nota quod deprehensus in crimine clericus non potest iudicari a potestate seculari quod notorietas delicti et deprehensio non facit clericum de foro iudicis secularis. videbat contra. quod sicut notorium facti quod ex deprehensione oritur non requirit ordinem iudicij. ut in. c. vestra de cobabi. mulie. et cle. ri. ita non requirebat iudicis competentiam quo ad executionem pene. sed contrarium est verius ut de notorio facti contra clericum non possit se impedire iudex secularis facit. c. at si clerici. s. eo. **N**ota ibi qui si depositus quod depositus de crimine causante irregularitatem ut est homicidium non potest ipso facto privilegium fore. sed remanet sub iurisdictione ecclesie. et gaudet privilegio ecclesiastico de quo dictum fuit in. d. c. at si clerici. et facit quod notatur in. c. ad abolendam de hereti. **E**t ex hoc inferitur quod verberans talem incidit in excommunicationem ut est glo. in. c. accedens. l. distinctio. et in. c. dictum. lxxi. distinctio. et tenuit franci. tig. in. l. si. ff. de decur. Sed si esset actualis degradatio ipso facto spoliaret eum omni privilegio. cap. degradatio de pe. in sexto et dicit hic Pet. de anchara. quod si monachus eligitur in abbatem alterius monasterij. et postea deponitur quod remanet monachus prioris monasterij et dicit fuisse questionem Federi. de se. Ergo allego eundem Federi. in consilijs suis. consilio. v. et adduco do. dominicum in. c. accedens. l. distinctio. et ideo

dixit bal. in. l. si qs. C. d. aduo. diuer. iud. q. abbas depositus remanet monachus vt p̄us z dat vocē in caplo vt alij monachi. **Nota** q. pro simplici homicidio vel furto non tradit statim clericus curie seculari z loquit iste tex. fm do. pe. z do. abb. quādo ecclesia p̄t condignā penā imponere. Si v̄o non p̄t imponere condignā penā relinquit clericam de facto iudici seculari vt h̄ idem si non potest de iure qz ita ē grauissimū delictum quod nō habet cōdignā penā allegat. c. i. de homicid. li. vi. Tu vide que dixi l. d. c. at si clerici. s. eo. **Nota** etiā ibi si depositus p̄mū gradū pene infligende sc̄ds gradus pene ē ibi excōicari. tertius ē ibi m̄erone anathematis. Quartus est ibi p̄ seculares z collige modū puniendi clericum criminofuz. qz primo deponit s̄o excōicatur. tertio anathematizatur. quarto tradit curie seculari quinto punitur ab eo pena exilij vel alia legitima pena. z sic not. q. aliud ē quē excōicacā. z aliud anathematizacā z de isto anathemate h̄ ad galatas p̄io z ad corinthios. c. vltimo l. si. z illas auētates vide. xxiiij. q. iij. s. si qui p̄secutoribus v̄. idem alia epla. z dicitur anathema supna maledictio. xxiiij. q. iij. c. guillifarius. xi. q. iij. c. debz z dicunt deriuatores q. dicitur ab ana q. est sursum z theta q. est quedam figura ad formam lfe. o. contracta. z hec olt imprimebat. frontibus d̄natorz. z adduci potest illud quod scribitur apud boetium in primo i prosa magz. in versi. basilio. z gaudenti notas insigniti frontibus pellerentur. **Nota** ibi contumacia crescente q. pena crescit ad augmentum contumacie. c. quoniam frequenter. s. si. vt lite non conte. z facit tex. sing. fm dy. z bar. in. l. fulcinius. s. si. ff. ex qb. caus. in poss. ea. q. crescente contumacia p̄t iudex decernere q. creditor lucretur fructus z faciat tex. valde singu. fm bal. in. l. consentaneuz. C. quomodo z quando iudex vbi pp̄ nimiam contumaciam locus ē remissioni. **Nota** q. delictum agrauatur pp̄ contemptuz z dicitur peccare ex cōtemptu qui monitus ab homine addit mala malis z perseuerat in crimie faciat glo. sing. in. c. homo xp̄ianus. xl. di. que dicit q. quis quanto magis contēnit tanto magis peccat z dicitur magis contēnere constitutus i dignitate faciat quod habetur in. c. ij. de maior. z obedi. vbi non obediens p̄cepto iusto supioris punitur mortaliter. z idco dixit singulariter Bar. in. l. si quis pro eo. ff. de fideiuss. z in auct. sacramenta puberum. C. si aduers. vendi. statuto cauetur q. minor nō possit alienare sine certa solēntate vt non valeat contractus nec validetur iuramēto ex eo qz peccat mortaliter veniendo s̄ p̄ceptum superioris qz debet intelligi istud dictuz bar. quando ex p̄ceptu qs v̄it s̄ p̄ceptu supioris. ita pulchre dixit do. me. in. d. c. ij. z faciat quod pulchre dixit do. an. in. c. nā cōcupiscētia d̄ cōstit. q. l. lex cōcilij nō liget ad peccatū mortale tñ si p̄tēnit ligat ad mortale pctm̄ faciat glo. sing. r. di. c. qs aūt q. dicit q. pp̄ p̄ceptū lex p̄cilij facta ē lex p̄cepti faciat glo. fin. in. c. d. libellis. xx. di. q. dicit q. l. ecclesia orientalis nō accepit p̄stitutionē eccleie romane q. nō peccat qz nō p̄tēnit illam als pp̄ p̄ceptū peccaret faciat glo. sing. l. c. sacerdotes. ij. q. vij. q. dicit q. ep̄o nō seruati canones subditi p̄nt denegare obediētia. qz intelligit

q. nō seruat canones illos p̄tēndo faciat sing. di. crū Jo. cal. in repetitione. c. ab excōicato de h̄ p. vbi dixit q. excōicatus si cōtēnat absolutionē nō p̄t se defendere in iudicio pp̄ cōtēptū. faciat glo. ellans in. c. veniens de trans. vbi cōtēnés sacramēta nēccitat̄ peccat mortalit̄ faciat. c. audit̄ de procur. vbi pp̄ p̄tēptū iudicis qs punit i exp̄f. faciat q. egregie dixit Jo. an. in. c. sacris q. me. cā. q. cōicās excōicato. pp̄ p̄tēptuz peccat mortalit̄. z bal. l. nullus. C. d. malefi. z mathe. dicit q. cōicās excōicato in p̄tēptū clauū p̄t puniri pena tēporali non solū sp̄iali. faciat glo. l. s. ptātis de peni. di. i. que dicit q. peccat̄ in p̄tēptū dei peccat i sp̄m sc̄uz faciat quod voluit hosti. l. c. clerici de clerico. exco. ministrā. vbi h̄ q. ep̄s dispensat cū celebrāte diuina p̄ excōicationē procedit nisi celebrauerit i cōtēptum qz tūc dispensare nō possz. z ibi dixit Jo. an. seruati q. penitētiarij dñi papē z legati dispensant si nō i p̄tēptū celebrant diuina. c. si. de penis facit qd h̄ in. s. criminis. xv. di. vbi peccatū veniale repetitū p̄tinuatū efficit mortale facit q. voluit cy. z andre. de p̄sis z bal. l. l. ap̄ antiquos. C. d. furtz. **Nota** ibi cū ecclesia nō h̄at qd vltra faciat h̄z hostiē. q. iudex eccleie non d̄z vti gladio tpali. non p̄missio p̄us sp̄iali. c. excōicam. s. i. d. h̄tē. c. postuisti de homicid. c. ij. de cler. exco. mini. **Nota** n. d̄z vti gladio alius aūq. vtaf suo. z idē ē diceñ. d. iudice seculari. d. quo p̄ hosti. l. sūma d. treuga. z pa. s. qd si iustū bellū. z p̄ hoc i qdē facti refert h̄ do. an. dixisse q. iudex eccleicus non p̄t aretare iudicē secularē ad carcēradū clericos nisi ipse h̄at p̄tē carcerādū clericos z carceres habiles ad custodiēdū z detinēdū. xxiiij. q. v. c. administratores. z. c. p̄cipes seculi. z. xvi. di. c. duo sunt. z. c. si spator z facit. c. i. d. off. ordi. S̄z an ep̄s possit h̄c officiales armatos z sic familias armata de inf cōi. d. abb. h̄ refert se als fuisse interrogatum in facto. z r̄ndisse q. non p̄t ar. dictorum iurū. z dicit se dixisse. in. c. significasti d. of. dele. z ibi dixit q. iudex ecclesiasticus d̄z sp̄ozare brachiū iudicis secularis in executione iusticie. z allegat qd h̄ i. c. cū ad veruz z in. c. si impator. xvi. di. z adducit auētate dñi cā dicentes petro mitte gladium tuum i vaginam facit. c. quemoz. xxij. q. viij. vbi Jeronymus dixit arma clericoz lacrimas z oratōes. Sed pro certo do. abb. nō bñ r̄ndet z s̄ cū retorqueo istuz tex. qz si nō d̄z vti gladio iudicis secularis. nisi prius vta tur gladio suo sequit q. debz habere gladios armatos ad executionem gladij sui sp̄ialis z facit. c. i. d. off. ordi. vbi in subsidium recurrit ad iudicem secularem ergo cum p̄t facere quo minus d̄z potius exequi per se faciat. c. i. de no. oper. nunc. **Et** miroz vehementer q. non viderit. do. abb. doctrinam bal. in terminis tenentis contrarium l. l. nam ad salutem. s. si. ff. de offi. prefec. vigil. vbi habet q. familia cōmunis potest portare arma. z ibi dicit bal. se putare q. familia ep̄i possit esse armata ex quo episcopus h̄z merum officium in sua diocesi. z istud credo uerissimuz. z forte id dñi ep̄i scopi non tenent beruarios armatos pro executione gladij ecclesiastici. qz oportet eis dare salaria z stipendia. z sepnumero sunt tenaces. z tenent manus ad uncas. **Et** pro certo si tenerent familiam armatam haberentur in maiori reuerentia.

7
Nota q̄ pro crimine homicidij clericus nō de-
gradatur . qz expectat eius incorrigibilitas . ergo
est hic casus d̄o . pe . z do . abba . q̄ h̄ homicidium
sit qualificatum tñ clericus non degradatur z mo-
ueor ex tex . consuet̄a doctrina bal . in . l . data . C . d̄
dona . Nota ibi cum in profundū malozū quia
concordat . c . nec licuit . xvii . di . z dicunt illi venif
in profundū malozum . qui non timent legem nec
presidem . facit quod habet in . l . capitali . s . cras-
fatores . z . s . famosos . ff . de pe . Nota ibi ne pos-
sit eē pdictio plurimozū . q̄ non debet p̄ci illi q̄ p̄t
eē pdictio plurimozū q̄nimo tales p̄nt puniri dieb̄
feriatis . l . nemo . C . de ep̄ali audi . l . prouinciaz . C .
de ferijs . z facit quod h̄f in . l . p̄ oēs . C . de deffen-
cui . z audiui als̄ dici q̄ d̄ns picinus locutenēs ia-
nue olim pro inclito duce philippo maria duce
Mediolani cū visitasset do . car . s̄acte crucis z au-
dita sua seueritate interrogauit eum do . car . si fa-
ciebat sibi aliquam consciētiam r̄ndit q̄ sic d̄ vno
videlicet q̄ in pascate resurrectionis non suspen-
derat quendam publicū facinorosū . Nota ibi
p̄ secularem q̄ clericus depositus incorrigibil̄ ip̄o
iure ē de foro seculari ita colligit hic do . car . z sic
depositus incorrigibilis ip̄o facto pdit priuile-
gium clericale . nec exigitur alia traditio vel degra-
datio p̄ istam tex . vel p̄t colligi s̄rius ex isto tex .
q̄ depositus incorrigibilis non subicit̄ immedia-
te iudici seculari . z sic ip̄o facto nō pdit priuilegi-
um clericale . Nota ibi ei deputet̄ exilius q̄ ele-
ricus relictus iudici non semp̄ punif̄ ultimo sup-
plicio s̄z quādoqz exulat q̄ dictū dicit do . car . for-
sing . z q̄nqz obseruat̄ s̄rius ex quo infertur q̄ exi-
lium ē pena iudicis secularis . z non iudicis eccl̄asti-
ci quod procedit in casu huius . c . pp̄ potentias isti-
us clerici delinquentis . Nam als̄ eccl̄ia imponit
penam exilij . c . i . de calumniatoribus . c . si . de pe . c .
hij . q . iij . q . iij . Et sic non obstat iste tex . in qua-
tum p̄ iudicē laicū imponit̄ pena exilij huic inco-
rigibili . qz nō pp̄ hoc excludit̄ . q̄ iudex eccl̄icus
non possit̄ sponere penam exilij . s̄z habuit respectū
ista l̄sa q̄ quandoqz sic contingit de facto pp̄ po-
tentiam delinquentis eccl̄ia non p̄t imponere pe-
nam exilij . z accedat quod pulchre voluit archi . f .
c . non oportet de consecra . di . vlt̄ia vbi refert fra-
trem raimūdu de pena forti dicere q̄ quilibz sa-
cerdos potest̄ iniungere suo parrochiano peniten-
tiam eundē p̄ mundū cū baculo cubitali . z scapu-
lari vel veste aliqua ad hoc consueta qz non inue-
nit̄ a iure hoc prohiberetur . ergo multo fortius iu-
dex eccl̄asticus exigentibus demeritis poterit̄
dānare clericum in exilium z faciat quod colligit
hic bal . q̄ dicit q̄ eccl̄ia p̄t imponere exilium . z ex
quo p̄us excoic̄at̄ q̄ exilius patiat̄ seq̄t̄ s̄m eum q̄
excoic̄atio non est exilium . S̄z ego admīroz̄ vebe-
mēter . de vno qz iste tex . loquit̄ in homicida . z di-
cit q̄ si est incorrigibilis . z venit in profundū ma-
lozum . q̄ comprimet̄ p̄ iudicē secularē imponēdo
ei exilium . qz certū ē q̄ ex quo pdit̄ priuilegiū cleri-
cale v̄f q̄ d̄z puniri pena mortis vt dixit tex . in . e .
oīs lex i . s̄h . q̄ cedē fecerit capite puniatur . iij . di . z
in . l . iij . s̄ . si . ff . de sicar . z in . l . is q̄ con tello . C . co .
z ang . in p̄sulto . xij . incip . nos karolus quare er-
go tex . hic dicit q̄ imponet̄ exilium . nec istud con-
trarium tangit̄ ab aliquo hic . Solue q̄ istud con-

9
trarium tollitur p̄ v̄ba sequentia d̄i dicit vel alia
legittima pena . vnde imponet̄ sibi pena condigna
s̄m qualitātē delicti . ar . l . respiciendū . ff . d̄ pe . z . c .
non afferamus . xij . q . i . z . c . tuc de penis . vel pos-
set dari alia solutio . q̄ illa verba exili pena nō re-
ferant̄ ad homicidā s̄z referant̄ ad periurū vel ad
furem . z referatur ad illud quod potest̄ recte det̄-
minare . ar . eius quod voluit glo . in cle . ne romani
de elec . z in . c . i . de postul . prela . li . vi . z in . c . i . de p̄-
scrip . eo . li . Et dicit hic do . an . esse istum tex . in
ar . q̄ eccl̄ia non h̄z penā exilij qz p̄ alia iura pro-
bat̄ cōtrariū vt sup̄ius demōstrauit . quāto plus
v̄f h̄ probat̄ cōtrariū eius quod dixit do . an . q̄ l̄
actu degradationis p̄t eccl̄ia intercedere . ne cle-
ricus tradat̄ pene corporali pro certo istud argum̄-
tū nō p̄t colligi hic quod eccl̄ia nō h̄z penā exi-
lij qz p̄ alia iura probat̄ cōtrariū vt superius de-
monstrauit quāto plus v̄f hic probat̄ cōtrarium
ei⁹ quod dixit do . anto . quod in actu degradatōis
p̄t eccl̄ia intercedere . vt clericus degradat⁹ tra-
dat̄ pene condigne . hoc appet̄ i finalibus v̄bis ibi
alia legittima pena inferrat̄ . referunt̄ enī illa v̄-
ba ad penam cōdignā delicto . d̄z enim pena cōmē-
surari delicto vt in . c . nō afferamus . xij . q . i . cr-
go z p̄ q̄n̄s illud verbum legitima pena refer̄t̄ ad
crimina precedentia s̄m qualitātē eoz ar . eius q̄d
habet̄ in . c . oliz ex l̄fis . z in . c . ab excoic̄ato de re-
scriptis . z in . c . cum dilectus de consue . z in . c . au-
ditis de elec . z in . c . cū ad sedem de resti . spo . z istō
mibi v̄f verius . Itē dicit hic do . an . probari ho-
micidius pluries iterantē non eē degradatū . s̄z ite-
rantē post depositionē eē statim subiectū iudici se-
culari absqz alia traditione . z p̄ q̄n̄s probat̄ hic
formalr̄ illud quod tenui in . d . c . at si clerici . s̄ . co .
q̄ facies plura homicidia vel facies vntcum homi-
cidij qualificatū z horredum . non ē statim tradē-
dus curie seculari . Secus si post depositionē . iterz
homicidium . qz tūc addit̄ mala malis z dicit̄ pro-
uenire in profundum malozum . Opp . d̄f hic q̄
eccl̄ia non h̄z alias p̄as vltra excoic̄ationē imo
h̄z vt in . c . pro h̄iani . de homicid . li . vi . in glo . iij .
Sol . non intelligas q̄ eccl̄ia non h̄eret alias pe-
nas vltra q̄ faciet̄ ex defectu potestatis quo ad pe-
nas s̄z qz de facto pp̄ potētiam istius clerici de-
linquentis nō potat̄ eccl̄ia illū corrigere . Opp .
q̄ data incorrigibilitate non statiz clericus punia-
tur p̄ iudicē secularē ante quē tradat̄ . c . ii . de cle-
exco . mini . c . nouimus de verb . sig . Soluit̄ hostiē .
q̄ in quantum l̄sa dicit eum p̄ secularē potestatem
comprimendū hoc ē verum ad requisitionē eccl̄ie .
vel p̄ ipsius traditionē non aliē Pro quo ēt inter-
cedit . ne mors infringat̄ vt . d . c . nouimus d̄ verb-
sig . S̄z iudex secularis faciet̄ illud quod sibi vide-
bitur . Et ex hoc posset dari intellectus ad istum
tex . in quantum dicit q̄ ei deputet̄ exilius vel alia
legittima pena quod non referat̄ ad iudicē eccl̄ia-
sticū vt hoc petat̄ a iudice seculari . S̄z sunt v̄ba
legis relata ad ipsū iudicē secularē . S̄z Jo . an-
biē dicit q̄ hec decretalis non loq̄t̄ in degradato f̄
quo nō patat̄ eē neciam incorrigibilitatē . s̄z dicit̄ eū
statim eē d̄ foro seculari vt in . d . e . nouim⁹ . z in . c .
ij . d̄ pe . in . vi . in v̄bali ergo d̄positiōne intelligit̄ vt
hic dicit̄ . v̄n̄ practica p̄t eē dupl̄x q̄ clericus depo-
situs secūta incorrigibilitate . degradet̄ . nec tunc